
Recerca sobre el Compromís Socioeducatiu en el marc d'intervenció dels EAIA a Catalunya

Informe de resultats

Elaborat per:
Dra. Carme Montserrat i Raquel Medina.
Universitat de Girona.
Grup de Recerca: Infància, Adolescència,
Drets dels Infants i la seva Qualitat de Vida
www.udg.edu/eridiv

Desembre 2016

Índex

Agraïments.....	3
1. Introducció.....	4
2. El Compromís Socioeducatiu a la Llei 14/2010	6
3. Mètode.....	8
4. Resultats.....	10
4.1. Informació a partir del Sini@.....	10
4.1.1. Anàlisi dels COSE nous	11
4.1.2. Anàlisis segons edat i sexe.....	12
4.1.3. Anàlisis dels motius d'obertura dels COSE.....	13
4.1.4. Anàlisis de les pròrrogues.....	14
4.1.5. Anàlisi del motiu de tancament dels expedients amb COSE.....	16
4.1.6. Beneficiaris de la prestació de risc	17
4.1.7. Anàlisi per EAIA segons dades del SINI@.....	18
4.2. Informació a partir dels EAIA.....	23
4.2.1. Anàlisi dels COSE nous	23
4.2.2. Anàlisis segons edat, sexe i país d'origen	24
4.2.3. Anàlisis dels motius d'obertura dels COSE.....	25
4.2.4. Anàlisis de les pròrrogues.....	26
4.2.5. Anàlisi del motiu de tancament dels expedients amb COSE.....	27
4.2.6. Beneficiaris de la prestació de risc	28
4.3. Anàlisi del contingut dels COSE	31
4.3.1. Descripció de l'estructura dels COSE.....	31
4.3.2. Mostra de COSE analitzats	36
4.3.3. Factors de risc en els COSE.....	37
4.3.4. Factors de protecció en els COSE	38
4.3.5. Acords en els COSE i la seva relació amb els factors de risc.....	40
4.3.6. Factors de risc segons motiu de tancament	41
4.3.7. Factors de protecció segons motiu de tancament.....	42
4.3.8. Tipus d'acords segons motiu de tancament	43
4.4. Entrevistes a membres del nucli familiar.....	47
4.4.1. Característiques de les persones entrevistades.....	47
4.4.2. L'entrevista: guió i procediment.....	48
4.4.3. Resultats de les entrevistes	49
4.5. Qüestionaris als professionals dels EAIA	58
4.5.1. Característiques dels participants	58
4.5.2. Decisió de fer un COSE: com i per què	59
4.5.3. Desenvolupament i eficàcia	62
4.5.4. Propostes dels professionals en els qüestionaris.....	64
Conclusions i recomanacions.....	66

Annexes.....	73
Annex 1. Model de qüestionari als professionals dels EAIA.....	73
Annex 2. Números de COSE segons cada EAIA.....	81

Agraïments

A l'ASPEAIA, que ha encarregat l'estudi.

A la Teresa Planas, la Conxita Vilana, Sandra Hernández i Óscar Esteban de l'Associació per fer d'equip motor.

A la Constanza Gueglio, la Nina de Vilallonga i la Gemma Crous de l'ERIDIQV per la seva col·laboració desinteressada.

A tots i totes professionals dels EAIA que han col·laborat directament amb la recerca.

Als membres de les famílies que van acceptar ser entrevistats.

A la DGAIA per autoritzar aquesta recerca i implicar-se en l'aportació de dades.

Als ens locals, Ajuntaments i Consell Comarcals que han permès i col·laborat en el desenvolupament de la mateixa.

1. Introducció

Aquest informe s'emmarca dins del conveni de col·laboració que l'Associació de Professionals d'EAIA de Catalunya (ASPEAIA) signa amb l'Equip de recerca ERIDIQV¹ de la Universitat de Girona per tal de dur a terme l'estudi sobre el Compromís Socioeducatiu per a Infància en risc de maltractament a Catalunya.

El Compromís Socioeducatiu està concebut com l'instrument bàsic per treballar les situacions de risc de maltractament d'infants i adolescents a partir de la entrada en vigor de la Llei 14/2010. Aquesta mesura va ser concebuda, en part, per a substituir el que fins llavors era l'*Atenció a la pròpia família*, on la DGAIA assumia la tutela de l'infant i s'atorgava la guarda als seus progenitors, pel que l'infant podia romandre a casa. Aquella mesura, que va arribar a suposar al voltant del 15% de les tuteles, s'aplicava tant per les situacions de reunificació familiar després d'un ingrés en centre o família d'acollida, com en situacions per evitar un desemparament amb l'ànim de donar una darrera oportunitat a la família fent-li un seguiment més intensiu per part de l'EAIA. Amb la Llei 14/2010 s'extingeix aquest tipus de mesura.

Després de 5 anys del desenvolupament del Compromís Socioeducatiu (d'ara en endavant COSE), l'ASPEAIA té interès per conèixer quines aplicacions pràctiques d'aquest instrument s'estan duent a terme i quines d'aquestes resulten més útils per aconseguir els objectius que s'hi proposen amb el propòsit de millorar-ne la seva eficàcia.

Des de l'Associació es té la percepció que el COSE, donat que tracta les situacions de risc que són competència de les administracions locals, s'implementa a cada territori amb criteris diversos, propis de cada Ajuntament i Consell Comarcal, que poden derivar amb propostes tècniques diverses. Tampoc es coneixen mecanismes per compartir resultats entre territoris diferents.

És per aquest motiu que des de l'ASPEAIA va sorgir l'interès per avaluar el disseny, el desenvolupament i l'aplicació tècnica del COSE, partint de la hipòtesi que per millorar-ne l'eficàcia cal primer objectivar i determinar quins són els indicadors d'avaluació del compromís socioeducatiu com l'instrument principal per treballar en situacions de risc,

Pel desenvolupament del projecte s'ha comptat amb l'autorització i col·laboració de la DGAIA i de les administracions locals, i la implicació dels professionals dels EAIA que voluntàriament s'han avingut a participar. La Junta de l'ASPEAIA ha tingut un paper clau en totes les fases del projecte. També s'ha comptat amb la participació voluntària i desinteressada d'algunes famílies a qui s'ha entrevistat. El treball que es presenta és fruit, doncs, d'aquest esforç col·lectiu.

¹ Grup de Recerca: Infància, Adolescència, Drets dels Infants i la seva Qualitat de Vida www.udg.edu/eridiqv. El conveni es va signar el 20 de desembre de 2015

Fases del projecte:

1. Fase prèvia on l'ASPEAIA va donar a conèixer el projecte entre els EAIA i va promoure la participació dels diferents agents implicats. Va buscar les autoritzacions i la col·laboració de la DGAIA i dels ens locals i va signar el conveni amb la UdG.
2. Fase de disseny d'instruments de recollida de dades i del desenvolupament del treball de camp: obtenció de dades del Sini@, dels EAIA, anàlisi dels COSE, entrevistes a famílies i administració d'un qüestionari als professionals.
3. Tractament i anàlisi de les dades recollides.
4. Redacció de l'informe de resultats, amb les conclusions i propostes de millora.
5. Difusió dels resultats.

El present informe constitueix el primer pas per a la difusió dels resultats.

2. El Compromís Socioeducatiu a la Llei 14/2010

És necessari iniciar aquesta recerca amb una anàlisi del marc legal on queda definit per a què es va crear el Compromís Socioeducatiu (COSE) i quins objectius pretenia, així com algunes dades de context.

En el Capítol II de la Llei es defineixen les situacions de risc com ***la situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, sempre que per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent no calgui la separació del nucli familiar*** (Article 102.1). Més concretament aquestes situacions es refereixen a les dificultats per part dels progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda que tenen en els següents supòsits (art, 102.2):

- a) La manca d'atenció física o psíquica de l'infant que li comporti un perjudici lleu
- b) La dificultat greu per a dispensar-li l'atenció física i psíquica adequada
- c) La utilització del càstig físic o emocional sobre l'infant sense constituir un episodi greu
- d) Les mancances que puguin produir la marginació, la inadaptació o el desemparament
- e) La manca d'escolarització en edat obligatòria, l'absentisme i l'abandó escolar.
- f) El conflicte obert i crònic entre els progenitors.
- g) La incapacitat o la impossibilitat de controlar la conducta de l'infant
- h) Les pràctiques discriminatòries contra les nenes incloent-hi el risc de patir l'ablació o la mutilació genital femenina i la violència exercida contra elles.
- i) Qualsevol altra circumstància que pugui derivar en el desemparament de l'infant.

En l'article 103.1 i 103.2 defineix la Intervenció dels serveis socials en aquestes situacions, amb la valoració i la promoció de mesures i recursos d'atenció social i educativa; la designació d'un professional per a cada cas per fer-ne l'avaluació i el seguiment. En el punt 103.3 introdueix el supòsit que el risc sigui greu i amb la intervenció dels serveis socials bàsics no s'aconsegueix disminuir, llavors els serveis socials hauran d'eleva un informe a l'EAIA amb la valoració i proposta oportuna.

En el punt 103.4 s'explica el Compromís Socioeducatiu que han d'elaborar els EAIA;

*Els serveis socials especialitzats d'atenció als infants i als adolescents, atenent l'informe i les mesures d'atenció proposades, han de completar l'estudi i han **d'elaborar un compromís socioeducatiu adreçat als progenitors o als titulars de la tutela i orientat a la superació del risc que envolta l'infant o l'adolescent, el qual ha de contenir la descripció i l'acreditació de la situació de risc, la seva avaluació i la concreció de les mesures que s'aplicaran des dels serveis socials bàsics o des d'altres serveis especialitzats per a la superació de la situació perjudicial. Aquest és l'objectiu principal del COSE, aconseguir superar la situació perjudicial o de risc en què viu l'infant o adolescent.***

En el punt 103,5 es puntualitza que abans de signar el compromís socioeducatiu amb els progenitors cal haver escoltat l'adolescent, en tot cas, i l'infant, si té prou coneixement.

En el punt 103.6 es diu que en cas de no obtenir la col·laboració, a l'inici o en el transcurs de la intervenció, de la família i que la situació comporti un perill per a l'infant, l'EAIA haurà d'elaborar l'informe proposat per tal que s'incoï el procediment de desemparament corresponent.

A l'Article 104 s'exposen les mesures d'atenció social i educativa davant les situacions de risc, com són:

- a) L'orientació, l'assessorament i l'ajut a la família.
- b) La intervenció familiar amb l'establiment de programes socioeducatius pels pares
- c) L'acompanyament de l'infant al centre educatiu, el suport psicològic o ajuts a l'estudi
- d) L'ajut a domicili.
- e) L'atenció en centre obert i altres serveis socioeducatius.
- f) L'atenció sanitària, que inclogui la intervenció psicoterapèutica o el tractament familiar, tant per als progenitors com per a l'infant
- g) Els programes formatius per a adolescents que han abandonat el sistema escolar.
- h) L'assistència personal per als progenitors amb diversitat funcional.
- i) L'assistència personal per als infants i els adolescents amb diversitat funcional
- j) Qualsevol altra mesura de caràcter social i educatiu

Finalment a les disposicions finals de la Llei (Segona.2) es descriu la Prestació per a menors d'edat en situació de risc, i es crea una prestació de dret subjectiu per atendre les despeses del manteniment de l'infant respecte al qual s'hagi formalitzat el compromís socioeducatiu corresponent. Concretament:

2. Tenen dret a la prestació regulada per aquest article els menors d'edat que hagin estat valorats en situació de risc, respecte als quals s'hagi formalitzat el compromís socioeducatiu corresponent i la unitat familiar dels quals disposi d'uns ingressos, per tots els conceptes, iguals o inferiors a l'indicador de renda de suficiència. Aquest límit d'ingressos s'incrementa d'un 30% per cada membre de la unitat familiar a partir del segon.

La prestació s'abona als progenitors o titulars de la guarda i s'extingeix quan finalitza o s'incompleix el COSE o bé perquè s'assoleix la majoria d'edat.

A partir de la Llei, segons dades publicades per la DGAIA², hi ha 13.559 infants amb expedient a la DGAIA, dels quals 6.839 infants tenen una mesura protectora amb separació del nucli familiar (el 50,4%) (veure Taula 0). En canvi, els que tenen un expedient de risc suposen el 39,3% amb 5.322 casos. D'aquests, 2.781 tenen un COSE (52,3%) i d'aquests, 1.015 tenen dret a prestació econòmica, és a dir el 38,1%.

Taula 0. Distribució segons tipus d'expedient obert a la DGAIA a 30/9/2016

	Frec.	%
Informatiu	416	3,1%
Risc greu	5.322	39,3%
Desempament en situació d'estudi sense separació nucli	982	7,2%
Desempament en situació d'estudi amb separació nucli	652	4,8%
Tutela	6.114	45,1%
Guarda	73	0,5%
Total	13.559	100%

² INFORME ESTADÍSTIC MENSUAL. Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) Setembre de 2016.

http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/infancia_i_adolescencia/dades-del-sistema-de-proteccio-a-la-infancia-de-catalunya/

3. Mètode

L'objectiu del projecte ha estat el de:

- Promoure l'avaluació dels aspectes del disseny, del desenvolupament i de l'aplicació tècnica del Compromís Socioeducatiu per tal de millorar-ne l'eficàcia.

Més concretament, s'ha pretès:

- Quantificar l'ús d'aquesta mesura pel que fa a la seva aplicació i resultats.
- Analitzar el contingut dels Compromisos Socioeducatius (COSE), tant referent al seu disseny com a la seva aplicació.
- Incorporar la perspectiva de les persones usuàries pel que fa la seva valoració respecte el seu desenvolupament i resultats.
- Incorporar la perspectiva dels professionals dels EAIA referent a la valoració respecte al seu desenvolupament i resultats.
- Fer propostes de canvi o millora.

S'ha emprat una metodologia d'investigació mixta, qualitativa i quantitativa, combinant el recull de dades de diferents fonts i tipus, tal com s'observa a la Taula 1. El primer que cal destacar és que els 5 moments de recollida de dades no van ser simultanis, sinó que un cop finalitzava un, ens reuníem amb l'equip de l'ASPEAIA i l'equip de recerca per plantejar o redissenyar el següent pas, que tot i que estava pensat en línies generals a l'inici de la recerca, calia fer reajustaments a mida que aquesta es desenvolupava. És a dir, les anàlisis preliminars de cada fase servien per a prendre decisions sobre la següent.

S'ha pretès valorar la mesura dels COSE des de diverses perspectives per tal d'obtenir una aproximació més complerta a aquesta realitat complexa. És per això que, per una banda, calia quantificar-la i aportar la informació que ens podien oferir les bases de dades i els propis professionals. Per altra banda calia analitzar els documents, i veure en què consisteixen aquests compromisos que se signen amb les famílies. També calia escoltar la veu de les persones de la família que signen aquests compromisos i finalment poder reflectir l'opinió dels professionals que hi treballen cada dia.

Taula 1. Mostra i participants, instruments i anàlisi de dades

Font	Sini@	EAIA	EAIA	Pares, mares i fills/es	EAIA
Instruments de recollida de dades	Petició de dades sobre determinats camps	Petició de dades sobre determinats camps	Petició de documents de COSE	Entrevistes semi-estructurades	Qüestionaris de preguntes tancades
Mostra i participants	Dades sobre 3762 expedients	Dades sobre 1238 expedients	61 documents COSE	11 persones	110 professionals
Tipus d'anàlisi	Anàlisi estadístic de les dades secundàries	Anàlisi estadístic de les dades secundàries	Anàlisi documental. Anàlisi de contingut	Anàlisi de contingut de les entrevistes	Anàlisi estadístic de les dades dels qüestionaris

Les dades procedents del Sini@ les podem considerar censals en quant s'ha seguit un procediment de recollida d'informació referida a una determinada data i per a tots els casos d'infants en aquella situació i en un territori determinat (Catalunya). Les dades han procedit de la Base de dades de la DGAIA (Sini@) i per tant, hem treballat a partir de dades secundàries, és a dir, ja elaborades i transmeses per altres.

En canvi, les dades que ens van aportar els EAIA conformen una mostra no probabilística formada pels EAIA que s'han avingut voluntàriament a col·laborar amb l'estudi i que han estat 20 d'un total de 53 equips EAIA de Catalunya. Amb tot, s'ha aconseguit una mostra suficientment àmplia i diversa com es podrà observar en l'apartat corresponent. Així mateix, interessava tenir aquestes fonts sobre dades (Sini@ i EAIA) per tal de contrastar-les i aportar un coneixement més complert amb l'objectiu de poder emmarcar la recerca i tenir un punt de partida que definís quantitativament l'abast del fenomen.

En el marc d'aquest estudi una acció clau era el fet de poder analitzar el contingut dels documents de COSE que reflectissin les situacions familiars tan diverses en les que es poden desenvolupar. De manera intencional es va demanar als EAIA que col·laboraven amb la recerca que aportessin aquests documents en base a uns criteris preestablerts pels equips de recerca i de l'associació.

Un altre aspecte clau era el poder demanar directament l'opinió a persones usuàries que havien tingut un expedient de risc amb la mesura de COSE en el passat. Aquests EAIA van explicar i preguntar a les persones implicades en aquest tema si volien participar de la recerca i la mostra va quedar conformada amb les que van acceptar. Es van conduir entrevistes semiestructurades i el guió es pot consultar a l'apartat dedicat a les entrevistes.

Tant amb el text dels documents com l'extret a partir de les transcripcions de les entrevistes, es va procedir a fer un anàlisi de contingut temàtic seguint un procés de preanàlisi, codificació, categorització i integració.

Finalment, amb els qüestionaris els professionals van poder aportar la seva valoració sobre els COSE. Es va enviar online a tots els EAIA de Catalunya i van contestar 110 professionals. Amb la majoria de preguntes tancades es va procedir a fer una anàlisi estadística i es va categoritzar el contingut de les respostes obertes (veure Annex 1).

A la Taula 2 es pot observar la llista dels 20 EAIA que van col·laborar en una o més fases del procés d'investigació descrit.

Taula 2. EAIA que han col·laborat amb la recerca en una o més fases.

1. ANOIA	11. LA SELVA
2. BADALONA	12. L'HOSPITALET
3. BAGES-BERGUEDÀ	13. LLEIDA NORD SC
4. BAIX CAMP, SC	14. MONTSIÀ
5. BAIX EBRE	15. OSONA
6. BAIX EMPORDÀ	16. RAVAL NORD
7. EIXAMPLE	17. SANT ANDRIÀ DEL BESÒS
8. GARRAF	18. SANTS- MONTJUIC
9. GARROTXA, SC	19. TERRASSA
10. GIRONA	20. VALLÈS OCCIDENTAL

4. Resultats

Els resultats estan organitzats en cinc grans apartats. En el primer es poden trobar l'elaboració que s'ha fet a partir de les dades extretes del SINI@ pel que fa a la informació que hi consta dels COSE en global i de cada EAIA. En el segon apartat s'aporta la informació proporcionada pels EAIA referent a les dades quantitatives que ells tenen. D'aquesta manera el recull de dades generals aportades per la DGAIA es veuen contrastades amb l'aportació dels equips EAIA. En el tercer apartat es mostra una vessant més qualitativa amb l'anàlisi del contingut de diferents tipus de COSE. En el quart hi ha els resultats derivats de les entrevistes que s'han realitzat a famílies que havien tingut un COSE i en el cinquè, la valoració que fan els professionals dels EAIA a partir dels qüestionaris.

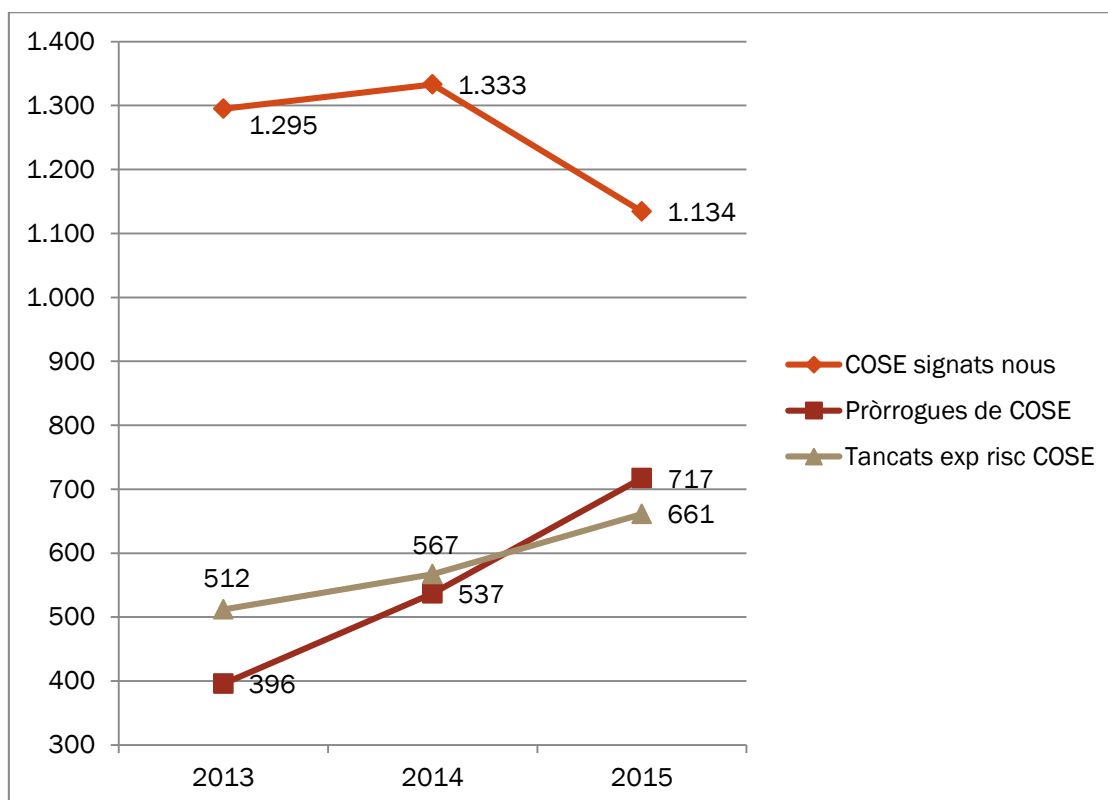
4.1. Informació a partir del Sini@

L'objectiu de demanar aquest recull de dades generals a la DGAIA era el de poder conèixer la implantació i l'evolució quant a nombre de COSE des de la seva posada en marxa en el global de Catalunya i de cada EAIA. Aquest ha suposat un primer pas necessari per copsar tant l'abast de l'estudi, com la informació de la que disposa l'administració competent. Les dades ens permeten desagregar-les per variables (servei territorial, edat i sexe) i veure'n la tendència temporal del 2013 al 2015.

S'han obtingut dades referents a:

- **Nous COSE:** Es refereix a que hi ha un document COSE signat durant aquell any concret, que és nou, no és una pròrroga.
- **Pròrrogues de COSE:** Hi ha un document COSE signat durant aquell any concret i que és categoria pròrroga.
- **COSE tancats:** S'entén que un COSE està tancat a 31 de desembre d'un any concret si i només si l'expedient de risc està en estat tancat aquell dia i en el qual s'havia signat amb anterioritat un document COSE (ja sigui pròrroga o no).

Gràfic 1. Nombre de COSE nous, pròrrogues i tancats en el conjunt dels EAIA de Catalunya. Període 2013-15

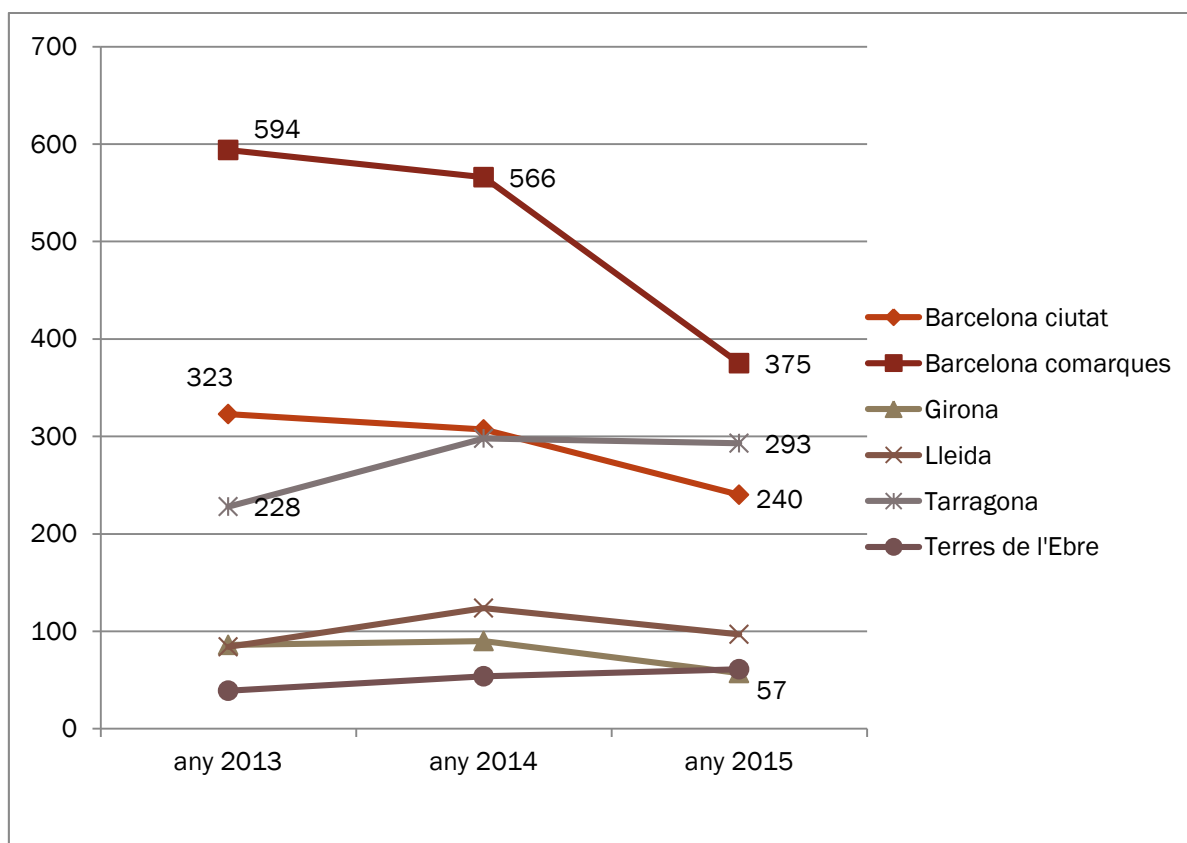

En el Gràfic 1 es pot observar com la tendència a obrir COSE nous ha descendit notablement el darrer any, però, per contra, les pròrrogues van en augment de forma constant i rellevant. Es detecta també un lleuger augment en el nombre de tancaments d'expedients. Tot seguit analitzarem cada una d'aquestes situacions. En nombres absoluts, a finals del 2013 hi havia 1.691 casos oberts (entre nous i pròrrogues) i al final del 2015 el nombre havia augmentat i era de 1.851. Per tant, és una de les mesures que s'incrementa cada any.

4.1.1. Anàlisi dels COSE nous

Pel que fa a l'evolució de l'obertura de nous COSE per servei territorial (Gràfic 2), s'observa d'acord amb les dades demogràfiques generals, un nombre més elevat a Barcelona comarques. Ara bé, els descens en el nombre de nous COSE de l'any 2015 s'ha donat precisament en aquest servei territorial, seguit de Barcelona ciutat i comarques i a Girona. Pel contrari, s'han incrementat els nous COSE respecte al 2013 especialment a Tarragona i també a Lleida i Terres de l'Ebre. Aquesta constitueix una primera dada que ens introdueix en la diversitat territorial pel que fa a l'ús dels COSE en la qual ens trobarem a partir d'ara.

Gràfic 2. Nombre de COSE signats nous el període 2013-2015 segons servei territorial

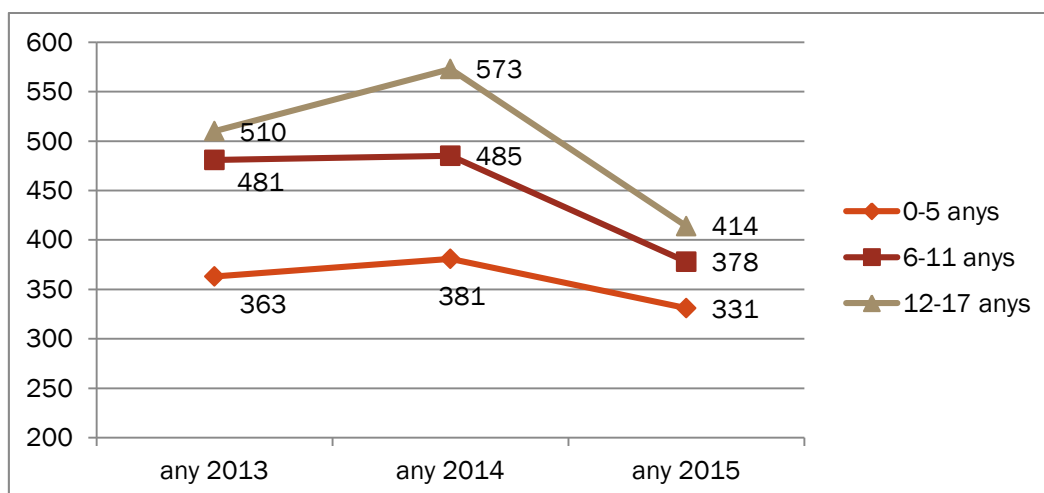

4.1.2. Anàlisis segons edat i sexe

Segons la franja d'edat on es troben els infants en el moment d'obrir un COSE nou, els adolescents d'entre 12 i 17 anys són any rere any els més nombrosos, però també cal destacar que juntament amb els de la franja 6-11 són els que han sofert una davallada en la tendència quant a nombre el darrer any (Gràfic 3). En canvi, els de la franja 0-5 són els menys nombrosos però a la vegada els que es mantenen més estables en quant a fer nous COSE amb les seves famílies. La distribució segons el grup d'edat en la qual hi ha més infants concentrats en edats més avançades es correspon amb les dades que ofereix la DGAIA pel conjunt de població infantil del sistema de protecció³.

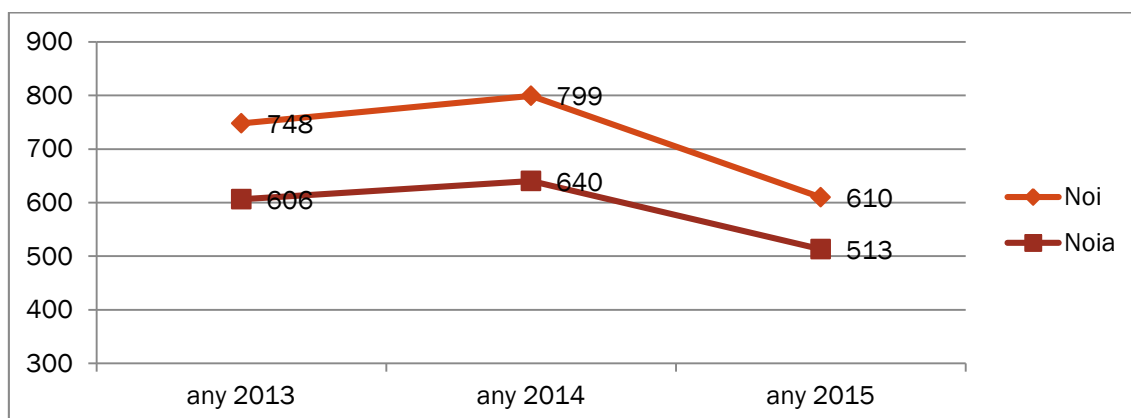
³ INFORME ESTADÍSTIC MENSUAL. Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/infancia_i_adolescencia/dades-del-sistema-de-proteccio-a-la-infancia-de-catalunya/

Gràfic 3. Nombre de COSE nous segons franja d'edat. Període 2013-15

Per sexe, les diferències s'observen en el fet que es fan més COSE sobre nois que sobre noies, mantenint-se aquesta diferència al llarg del període estudiat (Gràfic 4). Al 2015, els nois eren el 54,3%, i aquesta dada coincideix força amb la distribució per sexe al conjunt d'infants amb expedient de risc segons dades de la DGAIA⁴, on el 53,1% són nois.

Gràfic 4. Nombre de COSE nous segons sexe. Període 2013-2015

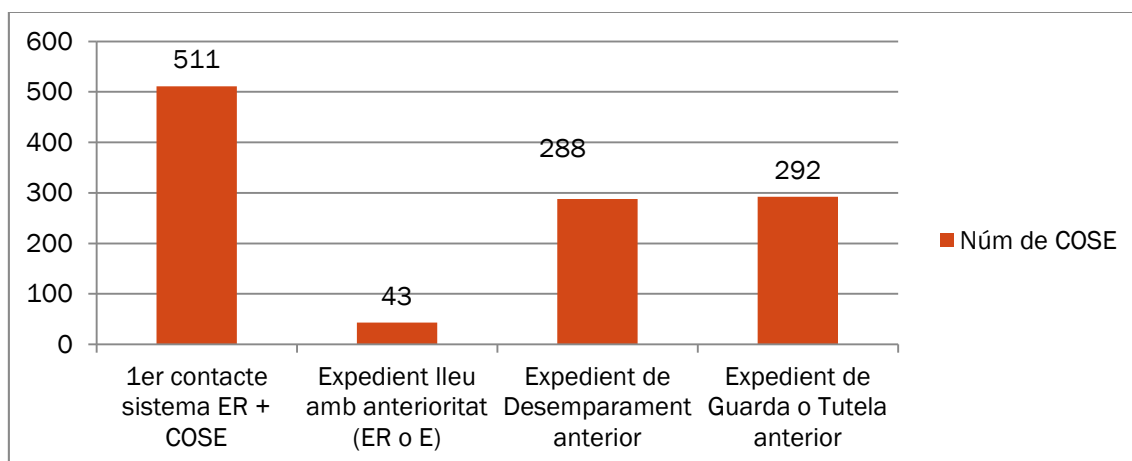

4.1.3. Anàlisi dels motius d'obertura dels COSE

Sobre els 1134 casos nous del 2015, s'han pogut també obtenir dades sobre quina era la situació de l'infant anterior a l'expedient de risc amb COSE (ER+COSE) (Gràfic 5) per tal d'analitzar la procedència dels casos a nivell global.

⁴ INFORME ESTADÍSTIC MENSUAL. Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) Setembre de 2016.
http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/infancia_i_adolescencia/dades-del-sistema-de-proteccio-a-la-infancia-de-catalunya/

Gràfic 5. Situació anterior al COSE obert com a nou l'any 2015

Es pot observar com en el 45% dels casos, el primer contacte amb el sistema de protecció va ser aquest expedient de risc (ER) amb COSE (511 casos), i en el 3,8% hi havia hagut un expedient de risc o informatiu amb anterioritat. Entenem que aquestes constitueixen les situacions on s'intenta contenir la situació en el nucli familiar d'origen i on no s'ha tingut contacte previ amb el sistema de protecció.

En una quarta part (288 casos), havia hagut amb anterioritat un expedient de desamparament (no confondre amb situació de desamparament) que evoluciona cap a un expedient de risc amb COSE i no cap a tutela.

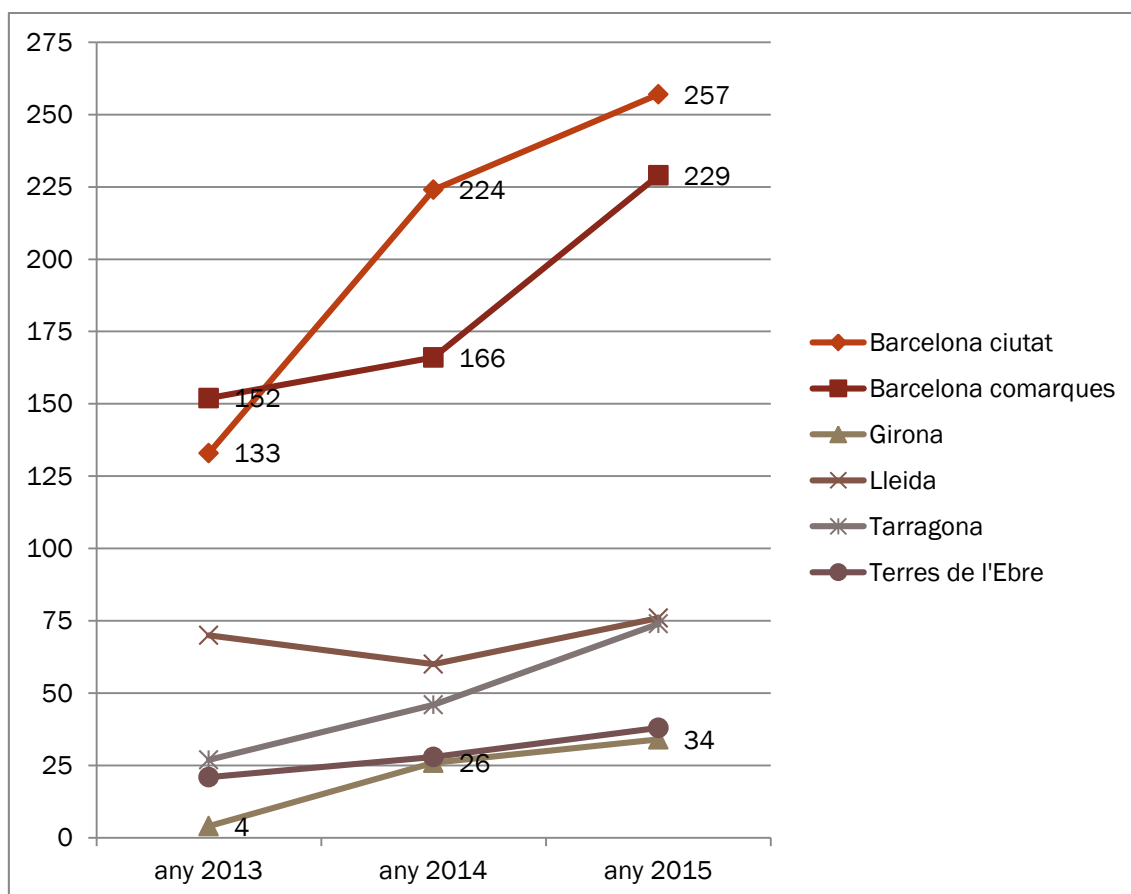
En una altra quarta part (292 casos), hi havia un expedient de tutela (o guarda) i s'entén que l'infant prové d'un centre o família d'acollida i s'està seguint un procés de retorn a la família biològica mitjançant un COSE.

Aquesta informació sobre la situació inicial de la família a l'hora de fer un COSE és important a l'hora d'avaluar aquesta mesura i s'analitzarà, entre altres, al llarg de l'estudi.

4.1.4. Anàlisi de les pròrrogues

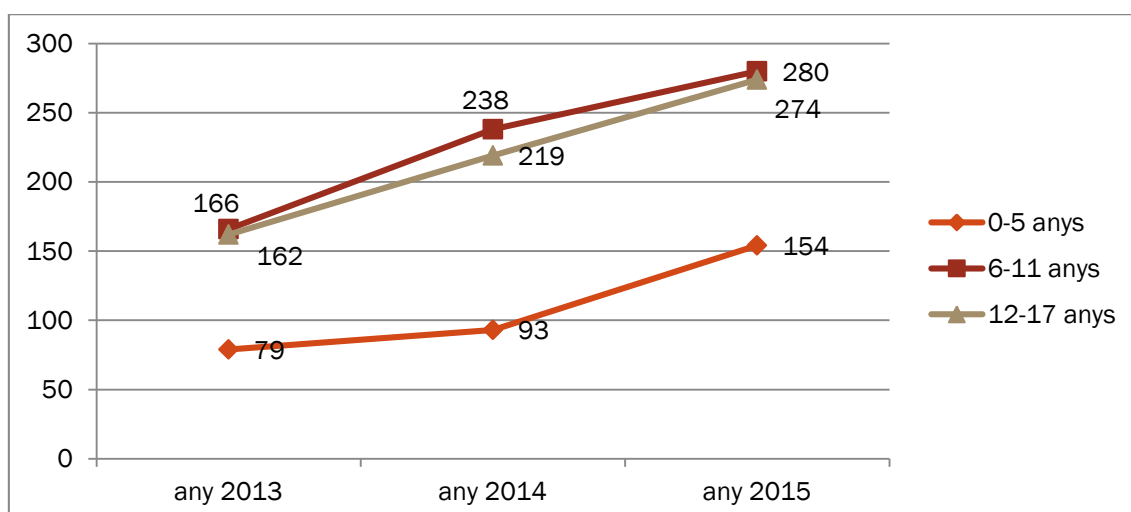
Ja hem vist com l'ús de les pròrrogues s'incrementa al llarg dels anys. Quan ho desagreguem per servei territorial (veure Gràfic 6) ens adonem que creixen notablement a Barcelona ciutat doblant al 2015 la xifra del 2013 i superant les de Barcelona comarques on també creixen. Aquest increment de les pròrrogues sembla que compensa la davallada que aquests territoris tenen pel que fa als COSE nous, tal com hem vist al Gràfic 2. En canvi continuen molt més estables a Lleida i a Terres de l'Ebre, augmentant també a Girona i Tarragona.

Gràfic 6. Número de pròrrogues segons servei territorial 2013-2015

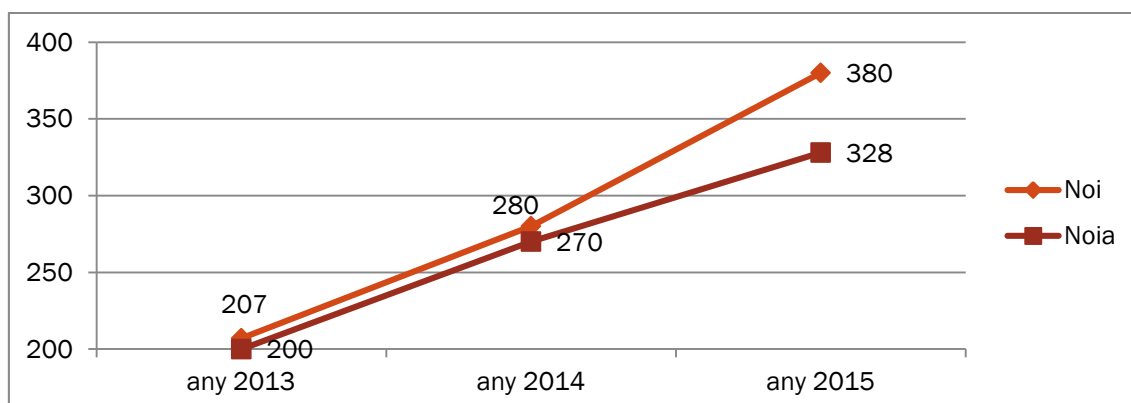
Així com pel que fa al nombre de nous COSE segons les franges d'edat sobresortien els adolescents, pel que fa a pròrrogues no és igual, doncs encara se'n fan una mica més amb les edats de 6 a 11 anys (Gràfic 7). L'augment amb la franja de 0 a 5 també és més acusat amb pròrrogues que amb el nombre de COSE nous.

Gràfic 7. Pròrrogues per edat

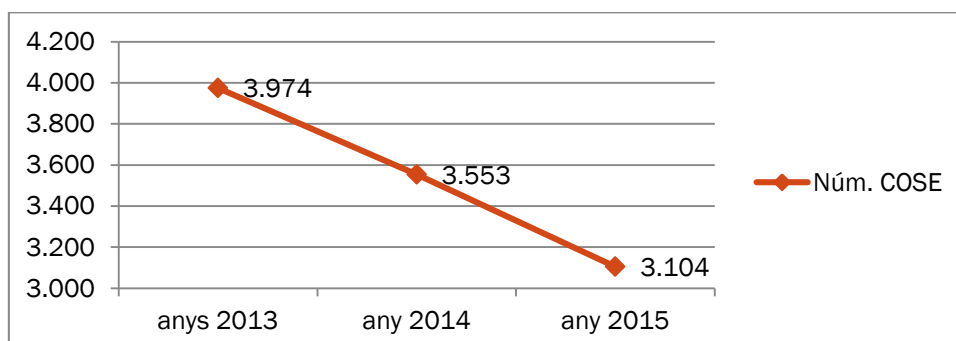
Per sexe (Gràfic 8) en total els nois representen el 52,1%, i en el 2015 hi ha un augment de les pròrrogues referents a nois, arribant a representar el 53,7%.

Gràfic 8. Pròrrogues de COSE segons sexe

Per altra banda, de les dades aportades pel Sini@ apareixen un conjunt gran d'expedients on hi constava un COSE en l'any anterior, però que en l'any en curs ja no hi consta tot i que no figura que s'hagi produït ni cap pròrroga ni cap tancament (Gràfic 9). Recordem que els COSE són mesures màximes d'un any, que poden prorrogar-se només si se'n fa la proposta. De manera automàtica no es tanquen ni es prorroguen. Si no es prorroguen no estan vigents. Per tant entenem que malgrat havien estat expedients de COSE, ja no ho són. Potser faltin entrar les dades al Sini@ o potser és fruit d'altres motius que desconeixem. En tot cas, aquest nombre segueix una línia descendent.

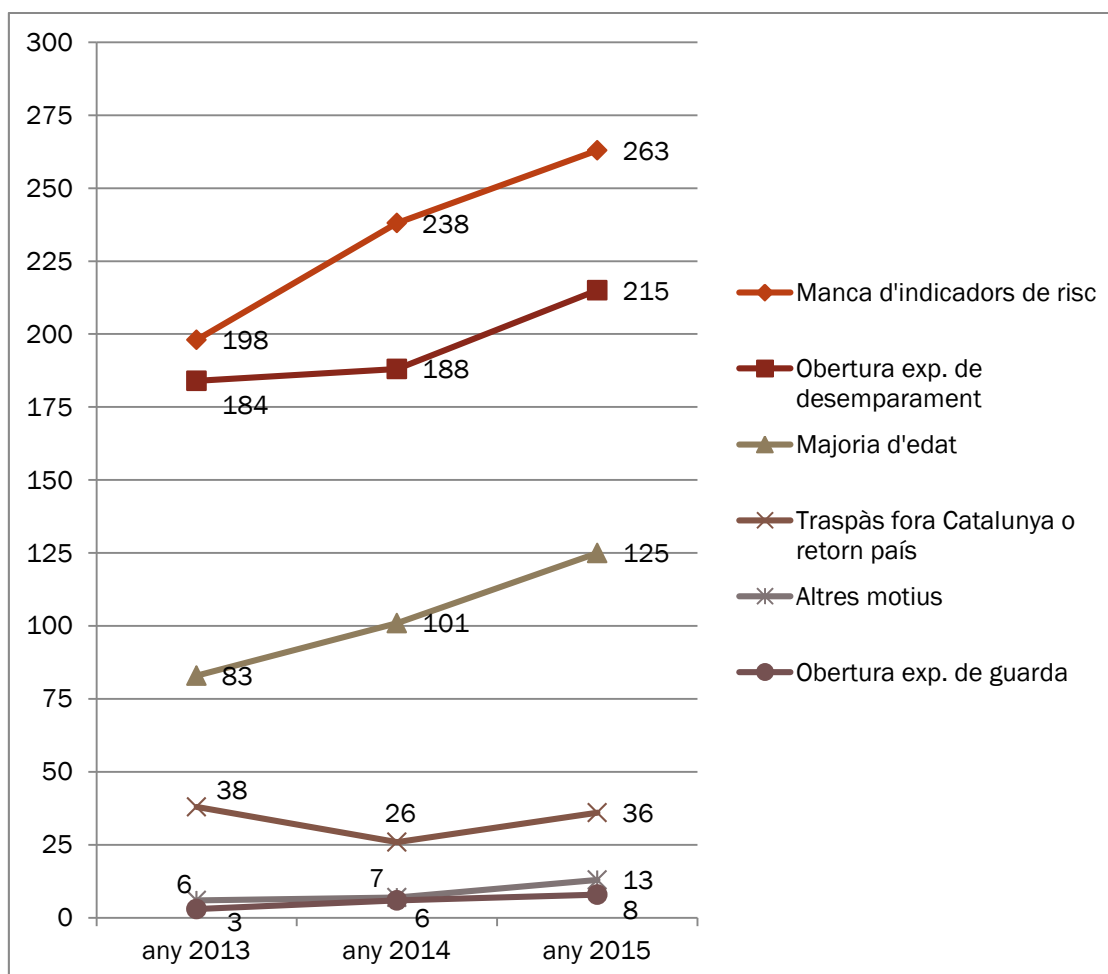
Gràfic 9. Nombre de COSE oberts abans de cada any on continua l'expedient obert sense que consti la pròrroga de COSE

4.1.5. Anàlisi del motiu de tancament dels expedients amb COSE

En el Gràfic 10 es mostren els motius de tancament que consten en la base de dades del Sini@. Entre el 2013 i el 2015 han augmentat el nombre de casos de COSE tancats i la majoria dels motius mostren aquest ascens.

Gràfic 10. Motiu de tancament dels COSE. Període 2013-2015

Tancar per manca d'indicadors de risc suposa el 39,8% dels casos al darrer any, el que suposa deixar de tenir relació amb el sistema de protecció i viure amb la família biològica sense que hi hagi una situació de risc de maltractament.

El 18,9% es tanquen per majoria d'edat. Aquest és un criteri sobretot administratiu, que juntament amb els altres criteris d'aquest tipus (traspàs a un altre territori o retorn al país d'origen) representen una quarta part dels casos. Sobre aquests no podem avaluar-ne el resultat, no sabem com valorar-ho a efectes del benestar de l'infant o adolescent.

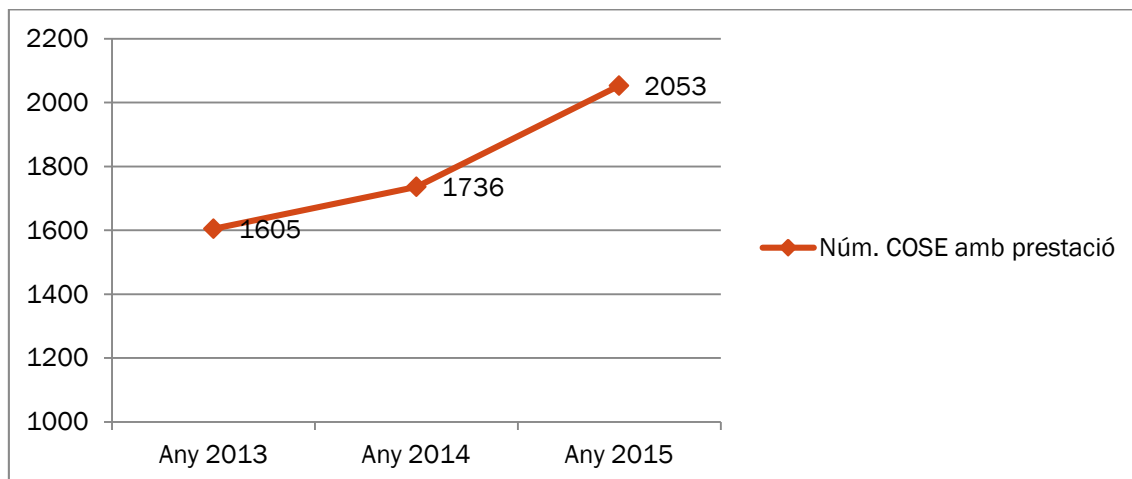
En el 33,8%, és a dir, una tercera part, el COSE s'acaba perquè l'infant entra en un tipus d'acolliment, bé en centre, bé en família extensa o aliena. En aquests casos, el COSE no ha pogut evitar una separació del nucli familiar sinó que l'ha endarrerit en el temps. Aquesta és una altra dada clau per a l'avaluació dels COSE i que està present al llarg de l'informe.

4.1.6. Beneficiaris de la prestació de risc

En el Gràfic 11 apareixen els nombre d'infants i adolescents amb *expedient de risc amb COSE* que han estat beneficiaris de prestacions entre el 2013 i el 2015. Alguns poden haver cobrat tot l'any i d'altres tan sols uns mesos però hi estan tots comptabilitzats. Es pot observar com cada any s'han incrementat el nombre de prestacions per aquest concepte,

sent més significatiu l'increment al darrer any. No es pot vincular aquesta informació amb les altres variables doncs és una dada que no s'extrau del Sini@ si no que queda registrada a la secció de Gestió administrativa de la DGAIA.

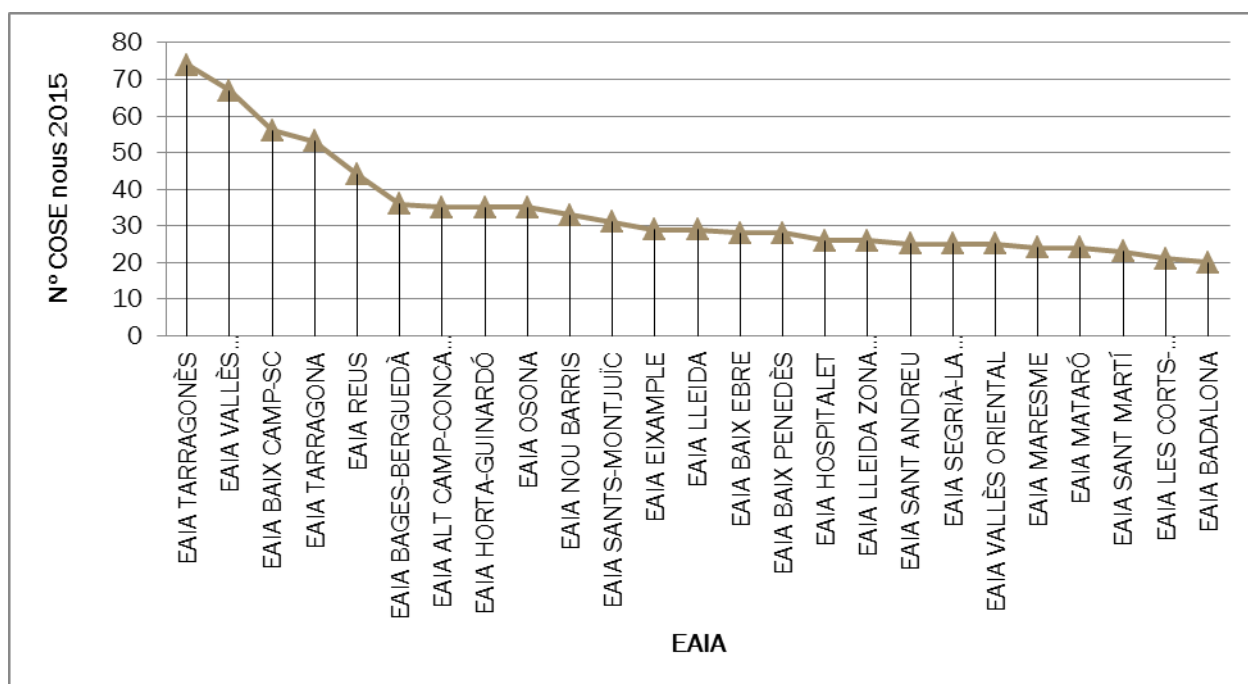
Gràfic 11. Número de beneficiaris de prestació de risc

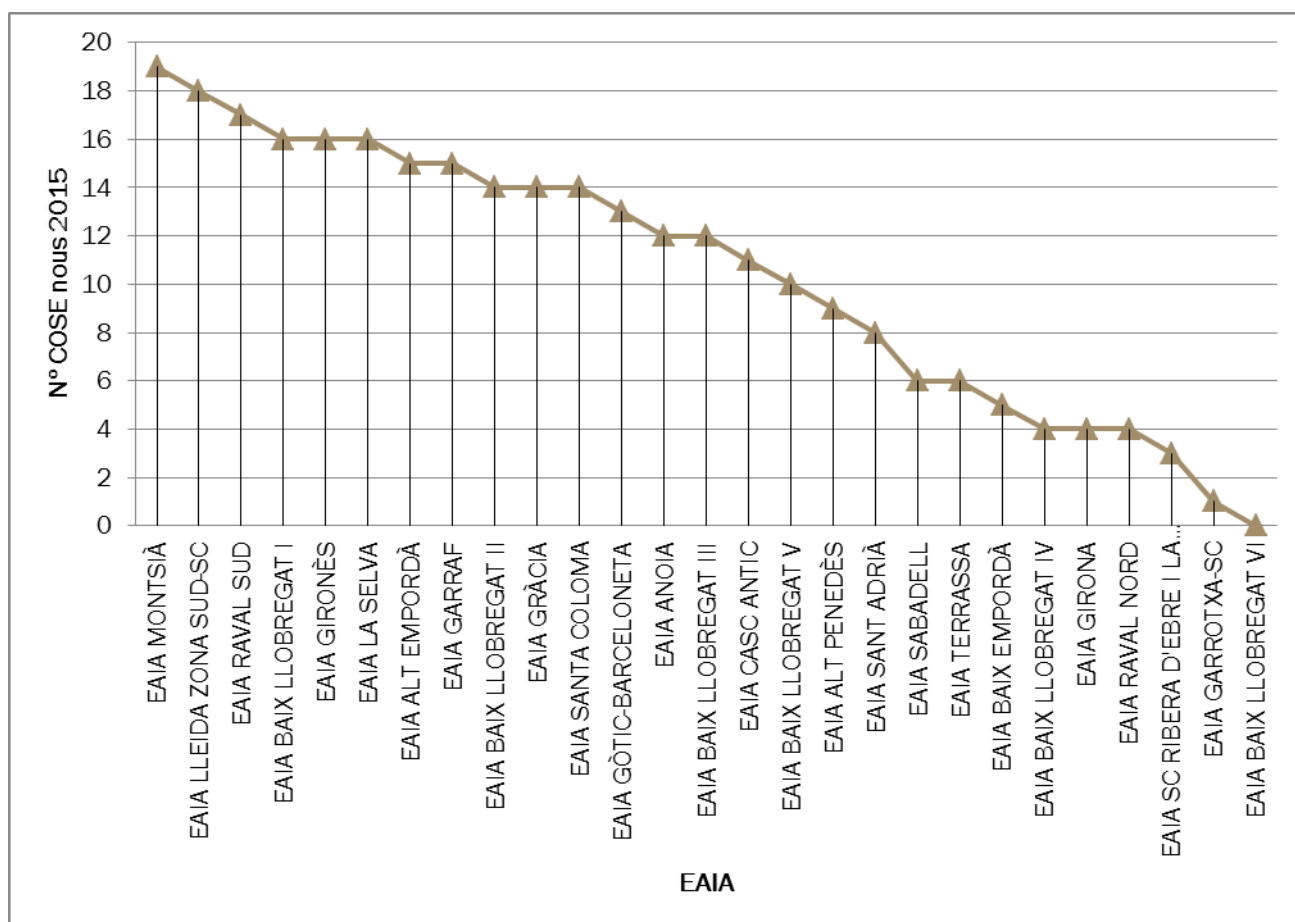
4.1.7. Anàlisi per EAIA segons dades del SINI@

En aquest apartat mostrem les dades desagregades per EAIA només de l'any 2015, però a l'Annex 2 es poden consultar de tot el període 2013-15. Pel que fa al nombre de COSE nous oberts en aquest darrer any, es pot observar al Gràfic 12, com els EAIA que encapçalen la sèrie en quant a més nombre de casos de COSE oberts són els del Tarragonès, Vallés Occidental, Baix Camp SC, Tarragona i Reus. A l'altra extrem (Gràfic 13), hi trobem els EAIA del Baix Llobregat IV i VI, Girona, Raval Nord, Ribera d'Ebre SC i Garrota SC. Aquesta diversitat no sembla que pugui ser atribuïda d'entrada, a indicadors vinculats al tipus de territori. Totes aquestes dades s'aporten desglossades en dos gràfics donat l'elevat nombre d'equips.

Gràfic 12. Número de COSE nous a l'any 2015 per 25 EAIA (entre 80 i 20 casos cada equip)

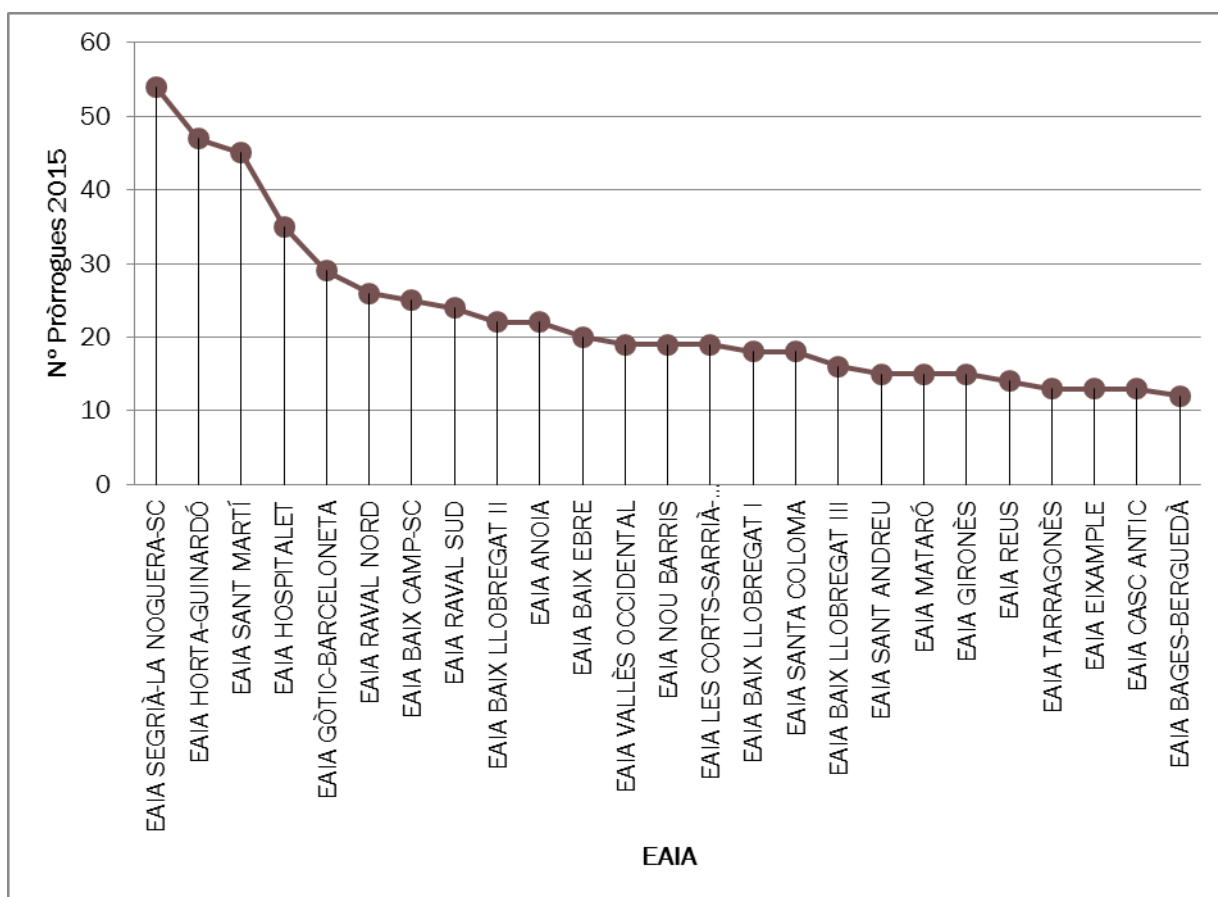

Gràfic 13. Número de COSE nous a l'any 2015 per 27 EAIA (menys de 20 casos per cada equip)

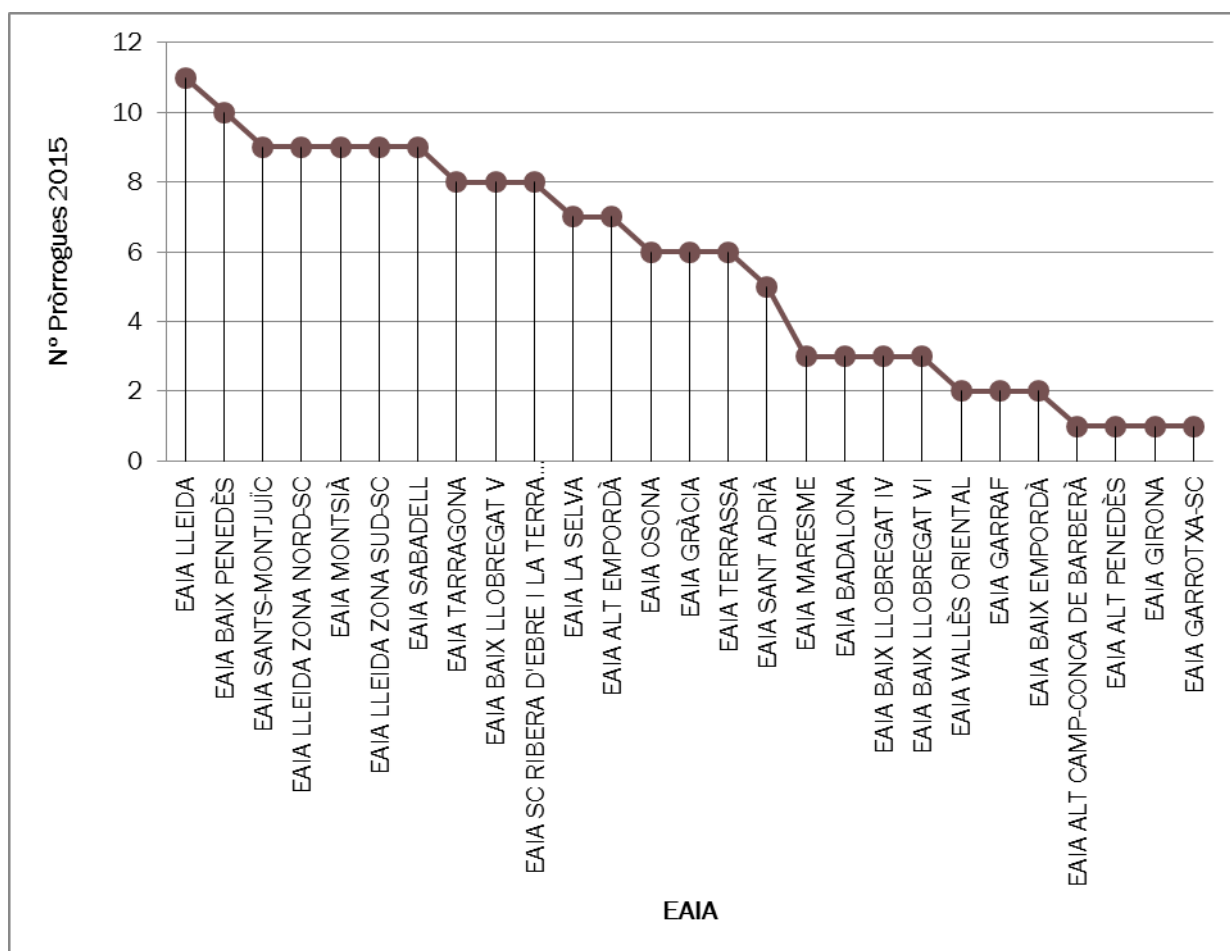

Pel que fa a les pròrrogues, son els EAIA del Segrià - la Noguera SC, Horta Guinardó, Sant Martí i l'Hospitalet, els que més n'han fet al 2015 (Gràfic 14) i en canvi els EAIA de l'Alt Camp- Conca de Barberà, Alt Penedès, Girona i Garrotxa SC, els que només han fet 1 pròrroga durant el 2015 (Gràfic 15). En aquest darrer cas, els EAIA de Girona i la Garrotxa SC coincideixen en mostrar pocs COSE, tant nous i prorrogats; però en canvi no hi ha una explicació aparent amb la resta d'EAIA i les dades que es mostren.

Gràfic 14. Número de pròrrogues noves a l'any 2015 per 25 EAIA (entre 55 i 11 casos cada equip)

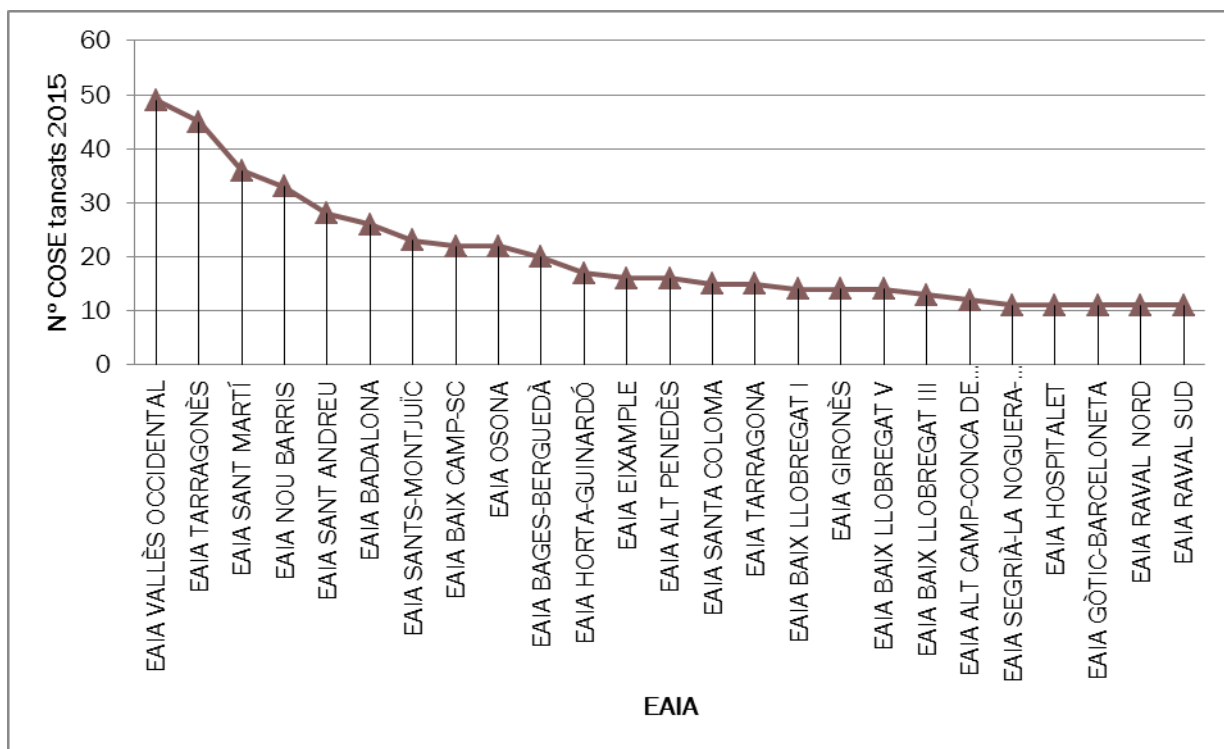

Gràfic 15. Número de pròrrogues noves a l'any 2015 per 27 EAIA (entre 11 i 1 cas per equip)

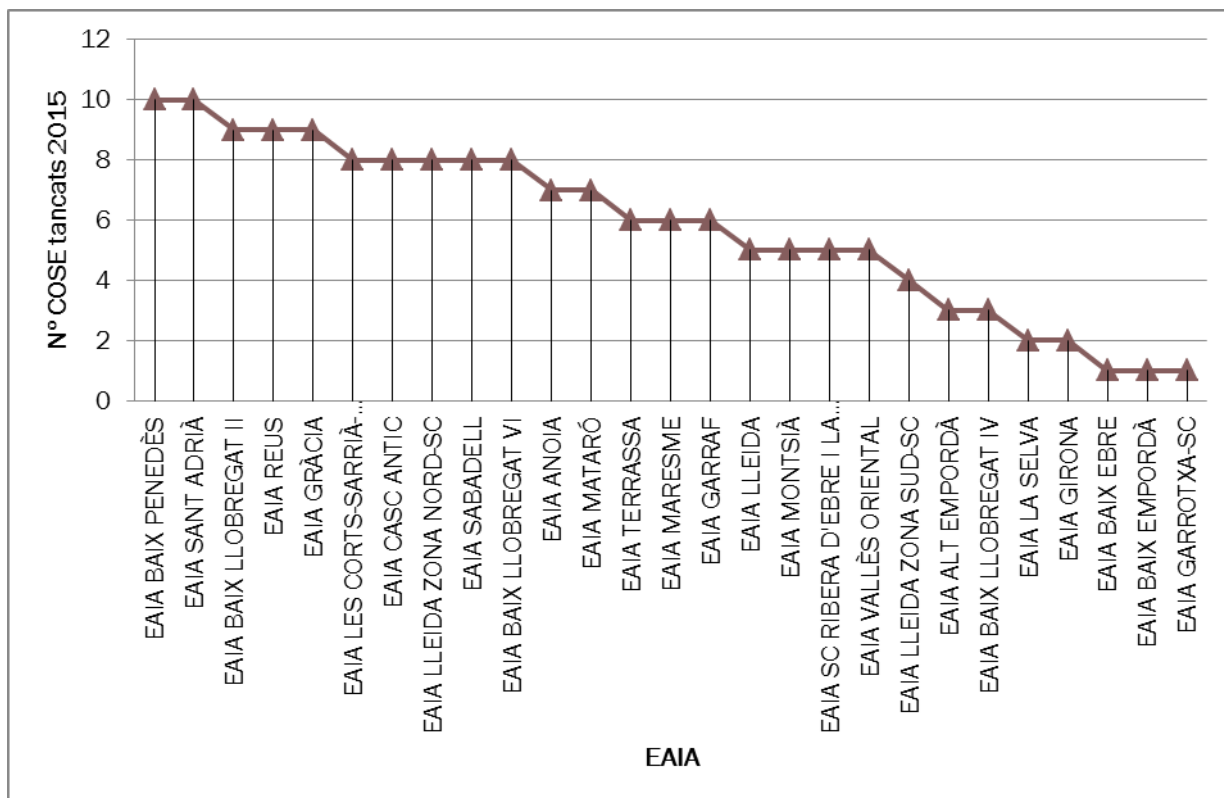

Els EAIA del Vallès Occidental, Tarragonès i Sant Martí són els que més casos han tancat durant el 2015 (Gràfic 16) i aquesta dada coincideix amb que també són EAIA que figuraven en els gràfics anteriors dins del grup que més n'havien obert o prorrogat. A l'altre extrem hi tenim els EAIA de Baix Ebre, Baix Empordà i Garrotxa SC (Gràfic 17).

Gràfic 16. Número de COSE tancats a l'any 2015 per 25 EAIA (entre 50 i 11 casos cada equip)

Gràfic 17. Número de COSE tancats a l'any 2015 per 27 EAIA (menys d'11 casos a cada equip).

4.2. Informació a partir dels EAIA

Es va sol·licitar als EAIA que aportessin les dades que ells recollien respecte al nombre de COSE i la seva evolució al llarg dels anys, per tal de poder tenir dades de primera mà, i contrastar-les amb les obtingudes a partir del Sini@ exposades a l'apartat anterior.

4.2.1. Anàlisi dels COSE nous

El total d'EAIA que van participar voluntàriament en aquesta recollida van ser 15 i n'hi havia de municipals, comarcals, supracomarcals i de diversos serveis territorials. Es mostren ordenats per nombre total de COSE oberts des dels inicis de la implantació d'aquesta mesura, per tant compren un període més llarg que el que s'ha analitzat en l'apartat anterior ja que va des del 2011. L'altra dada afegida és que consta també el nombre de famílies, no només d'infants. El primer que s'observa a la Taula 3 és una enorme diferència entre obrir 324 COSE nous a obrir-ne 21, xifres situades als dos extrems de la taula.

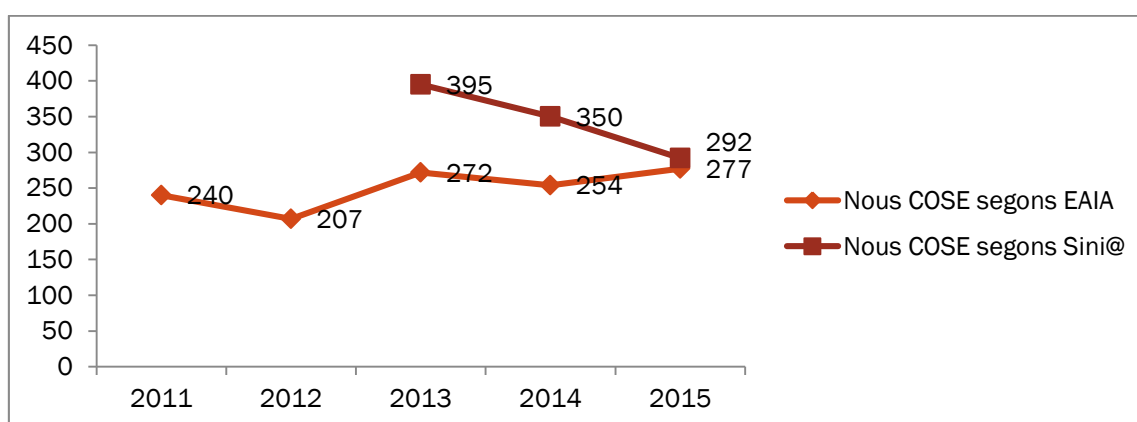
Cal dir d'entrada que en general pel que fa als números absoluts no coincideixen exactament amb les dades del Sini@. En total al Sini@ hi consten 15 casos més que les dades aportades pels propis EAIA pel que fa als oberts al 2015. Tot i això, el lloc que ocupen en la sèrie és força coincident en les dues fonts d'informació. Així, destaquen en quant a nombre elevat de casos oberts nous dos EAIA: el de Vallès Occidental i el del Bages-Berguedà. Per la banda baixa, estan els EAIA de Baix Empordà, Girona i Garrotxa SC. Cal destacar el cas de l'EAIA del Garraf el qual informa d'un augment considerable d'obertura de casos el darrer any i el cas de Terrassa, al contrari, amb un descens important.

Taula 3. Nombre total de COSE segons dades proporcionades per 15 EAIA

EAIA	COSE oberts (nous) en total		Núm COSE oberts (nous) per infants i anys					Sini@
	per famílies	per infants	2011	2012	2013	2014	2015	2015
VALLÈS OCCIDENTAL	210	324	30	61	89	70	74	67
BAGES-BERGUEDÀ	125	174	51	23	25	35	40	36
EIXAMPLE	58	90	20	10	17	18	25	29
LLEIDA NORD SC	54	78	10	20	17	18	19	26
LA SELVA	42	70	19	9	13	11	18	16
ANOIA	41	66	6	15	17	19	9	12
TERRASSA	45	66	27	10	12	12	5	6
BAIX EBRE	34	65	12	6	14	19	19	28
MONTSIÀ	33	60	10	4	20	9	18	19
SANT ADRIA	32	57	22	16	9	3	7	8
BADALONA	40	56	8	8	19	8	13	20
BAIX EMPORDÀ	31	47	12	12	12	7	4	5
GIRONA	22	38	10	5	4	14	5	4
GARRAF	15	26	0	7	1	4	14	15
GARROTXA, SC	29	21	3	1	3	7	7	1
TOTAL	811	1238	240	207	272	254	277	292

Si seguim l'evolució en el període 2011-2015 segons el nombre de casos oberts en aquests 15 EAIA (Gràfic 18), s'inicia la sèrie amb 240 casos que probablement coincideix amb el traspàs de casos que abans de la Llei 14/2010 tenien una mesura d'atenció a la pròpia família i que molts d'ells van ser reconvertits en expedients de risc amb COSE. Això explicaria també el nombre més baix en el 2012. Durant el 2013-15 l'obertura de casos nous s'incrementa acabant amb 277 nous casos, xifra superior amb la que es va començar al 2011. Ara bé, si ho comparem amb les dades que consten al Sini@, les dades són molt disperses i amb una tendència oposada. Al 2013 i 2014 les diferències són de més d'un centenar de casos, sense que podem aportar una explicació del perquè consten al Sini@ molts més casos que als propis EAIA. Al 2015 les xifres comencen a ser més concordants. És a dir, si ens baséssim amb les dades dels EAIA la tendència seria descendent i si pel contrari ho féssim només amb les del Sini@ conclouríem que la línia és ascendent.

Gràfic 18. Nombre de casos oberts en el període 2011-15 a 15 EAIA

4.2.2. Anàlisis segons edat, sexe i país d'origen

Taula 4. Número de COSE segons sexe dels infants a 15 EAIA. Període 2011-2015

EAIA	Nois	Noies
VALLÈS OCCIDENTAL	175	149
BAGES-BERGUEDÀ	96	78
EIXAMPLE	28	52
LLEIDA NORD SC	43	35
LA SELVA	34	36
ANOIA	45	21
TERRASSA	40	26
BAIX EBRE	33	41
MONTSIÀ	31	29
SANT ADRIÀ	40	17
BADALONA	35	21
BAIX EMPORDÀ	23	24
GIRONA	19	19
GARRAF	17	9
GARROTXA, SC	13	10
TOTAL	672 (54,2%)	567 (45,8%)

Pel que fa a les edats, pràcticament tots els EAIA tenen COSE amb infants de diferents edats, entre els 0 i els 17 anys. Pel que fa al sexe, a la Taula 4 s'observa en total un percentatge superior de nois (54,2%), tot i que podem veure com en alguns EAIA succeeix el contrari. Al Sini@, la dada desagregada per sexe pel que fa als COSE durant el període 2013-15 és semblant, tot i que el percentatge de nois és inferior situant-se en un 52,1% i el de noies en un 47,9%.

Pel que fa al país de naixement, del total de COSE dels 15 EAIA, un 12,3% són infants que han nascut a l'estranger, però hi ha grans diferències entre EAIA amb nombres més elevats a Badalona, La Selva, L' Eixample, Lleida Nord i Terrassa (Taula 5).

Taula 5. Número de COSE segons país d'origen dels infants a 15 EAIA

EAIA	Nascuts Espanya	Nascuts Estranger
VALLÈS OCCIDENTAL	s/d	s/d
BAGES-BERGUEDÀ	168	6
EIXAMPLE	72	18
LLEIDA NORD SC	66	12
LA SELVA	52	18
ANOIA	58	8
TERRASSA	55	11
BAIX EBRE	72	2
MONTSIÀ	53	7
SANT ADRIA	57	0
BADALONA	38	18
BAIX EMPORDÀ	45	2
GIRONA	31	7
GARRAF	24	2
GARROTXA, SC	20	3
TOTAL	811 (87,7%)	114 (12,3%)

4.2.3. Anàlisi dels motius d'obertura dels COSE

En total, en el 75,6% dels COSE que es fan l'infant provenia del nucli familiar d'origen i per tant entenem que s'aplica aquesta mesura per evitar el desemparament (Taula 6). També s'observa que quasi una quarta part prové d'una situació d'acolliment sobretot residencial però també familiar (extensa i aliena) pel que entenem que són els casos on es treballa el retorn al nucli familiar mitjançant un COSE. Aquesta tendència és bastant generalitzada entre les dades que han proporcionat els 15 EAIA, però amb les excepcions dels EAIA de La Selva, Terrassa, Girona i Garrotxa SC on aquestes dues procedències es distribueixen quasi al 50%.

Aquestes dades coincideixen amb els del Sini@ en el sentit que en el conjunt dels EAIA, una quarta part dels COSE provenien d'un expedient de tutela (o guarda), venint l'infant d'un centre o família d'acollida.

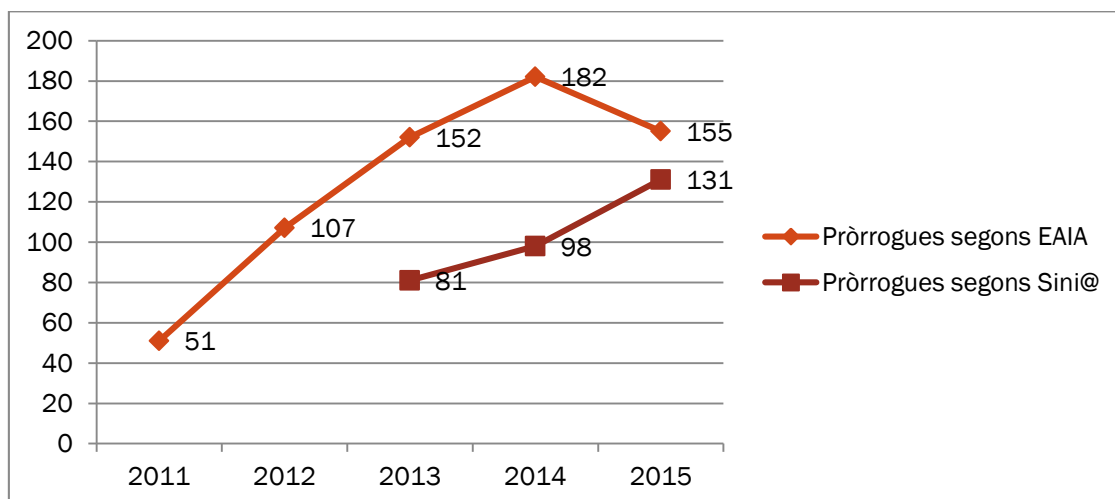
Taula 6. Situació de l'infant just anterior al COSE segons els 15 EAIA

EAIA	Situació just anterior al COSE (per núm. infants)					
	Domicili familiar	Família extensa	Família aliena	CRAE/CREI	CA	altres
VALLÈS OCCIDENTAL	150	10	3	15		
BAGES-BERGUEDÀ	136	12	0	18	8	0
EIXAMPLE	69	4	1	7	7	2
LLEIDA NORD SC	65	3	1	5	2	0
ANOIA	62	0	1	2	0	1
BADALONA	52			1		3
MONTSIÀ	46	1	7	2	4	0
BAIX EBRE	43	14	0	2	4	0
BAIX EMPORDÀ	40	2	1	2		
LA SELVA	37	5	3	13	12	
TERRASSA	32	9	1	17	5	2
SANT ADRIA	23	0	0	3	1	1
GIRONA	20	3	0	12	4	0
GARRAF	18	2	0	7	1	0
GARROTXA, SC	6	3		5	4	
TOTAL	799	68	18	111	52	9
	799		249 (23,6%)			9
	(75,6%)					

4.2.4. Anàlisi de les pròrrogues

Pel que fa a les pròrrogues (Gràfic 19), en els 15 EAIA estudiats s'observa una tendència molt marcada a incrementar-les entre el 2011 o el 2014, i un descens en el 2015 (en canvi amb les dades del Sini@ la tendència és sempre a l'alça). Cal destacar que així com en el nombre de casos nous en el Sini@ n'hi constaven més que a les dades proporcionades pels EAIA, pel que fa a les pròrrogues és al contrari, en consten molts menys al Sini@ tot i que el darrer any també semblen aproximar-se.

Gràfic 19. Nombre de pròrrogues en el període 2011-2015 a 15 EAIA

Si ho desglossem segons els 15 EAIA (Taula 7), els que més pròrrogues han fet són, a part del Vallès Occidental que encapçala de nou la llista, hi trobem els EAIA de l'Anoia, Girona i Baix Ebre que no destacaven (especialment el de Girona) per nombre elevat de casos oberts de nou, el que vol dir que prorroguen molts més casos dels que obren. Per altra banda, destaquen els EAIA de Badalona, Garraf, Sant Adrià, Vallès Occidental i Terrassa pel fet de pràcticament no haver-ne prorrogat cap al 2015. Una altra dada a subratllar és que més de la meitat dels casos es prorroguen (57,6%), i dins d'aquests, una quarta part té 2 pròrrogues i un 14%, tres o més.

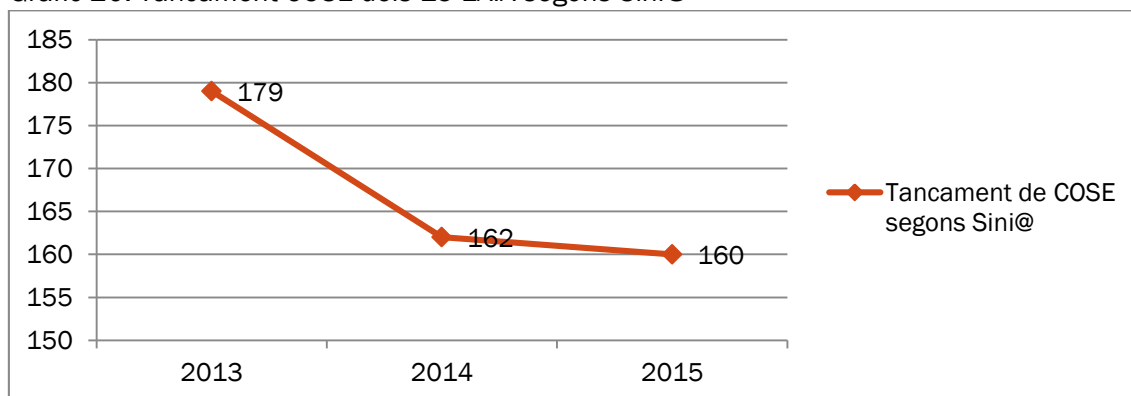
Taula 7. Número de pròrrogues de COSE segons els 15 EAIA

EAIA	Total infants	Núm pròrrogues COSE infants i any					Núm. Pròrrogues		
		2011	2012	2013	2014	2015	1	2	3 +
VALLÈS OCC	85	6	19	32	27	1			
ANOIA	83		6	20	29	28	15	21	8
GIRONA	57	0	8	14	14	21			
BAIX EBRE	48	4	10	19	26	41	14	6	13
BAGES-BERGU	47	10	7	9	12	9	42	5	0
EIXAMPLE	40	7	10	5	12	4	26	8	6
LLEIDA NORD S	40	2	8	14	20	20	13	12	3
TERRASSA	23	10	4	3	8	2	17	4	5
MONTSIÀ	23	0	4	8	11	13	9	5	2
LA SELVA	20		6	11	11	9	9	10	2
SANT ADRIA	18	8	8	4	0	1	4	3	4
BADALONA	17	3	7	7	0	0	11	6	0
BAIX EMPORD	16		3	3	7	3	13		
GARRAF	8	0	6	0	2	0	5	0	0
GARROTXA, SC	8	1	1	3	3	3	5	1	
TOTAL	533	51	107	152	182	155	183	81	43
							59,6%	26,4%	14%

4.2.5. Anàlisi del motiu de tancament dels expedients amb COSE

En aquests 15 EAIA segons dades del Sini@, entre el període 2013-15 hi ha hagut una certa davallada en el nombre de tancament de COSE (Gràfic 20)

Gràfic 20. Tancament COSE dels 15 EAIA segons Sini@

Ara bé, si analitzem el motiu de tancament segons les dades que han proporcionat els EAIA (Taula 8), s'observa que la meitat dels casos es tanquen per resolució positiva del cas, és a dir, l'infant roman a casa seva amb el nucli familiar d'origen sense que calgui fer el seguiment des del sistema de protecció a la infància. Entre aquests casos semblaria que s'hi troben majoritàriament els retorns a la família d'origen procedents d'un acolliment residencial o familiar, i alguns casos d'intent de contenció en el nucli. En les dades del Sini@ aquest percentatge era lleugerament inferior (39,8%)

Després hi ha un 18% dels casos que ingressen al sistema de protecció, majoritàriament a centre, seguit de l'acolliment en família extensa, pels que la mesura del COSE no ha aconseguit que romanguessin al nucli familiar. Cal destacar que en el Sini@ aquests casos constitueixen el doble, el 33,8%

Taula 8. Motiu de tancament del COSE als 15 EAIA

EAIA	Motiu de finalització/tancament del COSE (criteri tècnic)							Tancament per criteri administratiu		
	Normalització Fam. Biològica	No s'aconsella continuar cobrant	Manca col·laboració (Fam. biològica)	Acoll. Fam. Extensa	Acoll. Fam. Aliena	Ingrés centre	Majoria edat	Canvi EAIA	Canvi CCAA	Canvi país
VALLÈS OCCI	127		23	11	3	21	9	16		1
BAGES-BERG	74		20	13		10	7	3		
BADALONA	34						5	5		
TERRASSA	26	4	4	4	1	8	9	1	0	1
BAIX EMPORD	21		6	3	1	11		1	3	
MONTSIÀ	16	5	2	3	2	5	0	7	0	0
EIXAMPLE	15	5	1	1	0	7	9	7	3	1
LLEIDA-NORD SC	15	0	1	1	0	5	5	11	1	0
LA SELVA	13	4	1	3		6	3	4		2
ANOIA	10		3			1	3	2		1
GARROTXA, SC	10	3	1			1	1	1	2	
SANT ADRIA	7	0	3	2	0	5	2	2	2	0
GARRAF	4	0	3	0	0	3	3	1	0	0
BAIX EBRE	2	2	7	2	0	1	2	4	0	0
GIRONA										
TOTAL	374	23	75	43	7	84	58	65	11	6
Total	374		98		134		58		82	
	(50,1%)		(13,1%)		(18%)		(7,8%)		(11%)	

* hi havia 4 casos més, tancats per altres motius que no consten a la taula (escapoliment i canvi custòdia pares)

Un 13,1% es tanquen perquè el COSE no ha funcionat però entenem que la situació no revesteix risc greu. Són els casos on la família ha deixat de col·laborar, o els que l'EAIA valora que no és convenient seguir atorgant la prestació econòmica, i donat que no es pot desvincular del COSE, per tallar-la han de tancar aquest. Cal remarcar que aquests motius no apareixen explicitats així al Sini@ i per tant no els podem quantificar.

Un 7,8% que assoleixen la majoria d'edat mentre tenen un COSE, sense poder valorar aquest resultat, doncs depèn si aquest era l'objectiu o senzillament és que no s'ha pogut tancar abans perquè la situació de risc persisteix (en el Sini@ aquest percentatge era el doble, el 18,9%). Tampoc es pot valorar l'11% dels casos que s'han tancat per motius administratius com pot ser el canvi de territori pel que fa al domicili familiar, o el retorn al país d'origen, sense saber si aquestes situacions s'havien resolt positivament pel que fa als infants.

Un 13,1% es tanquen perquè el COSE no ha funcionat però entenem que la situació no revesteix risc greu. Són els casos on la família ha deixat de col·laborar, o els que l'EAIA valora que no és convenient seguir atorgant la prestació econòmica, i donat que no es pot desvincular del COSE, per tallar-la han de tancar aquest. Cal remarcar que aquests motius no apareixen explicitats així al Sini@ i per tant no els podem quantificar.

Un 7,8% que assoleixen la majoria d'edat mentre tenen un COSE, sense poder valorar aquest resultat, doncs depèn si aquest era l'objectiu o senzillament és que no s'ha pogut tancar abans perquè la situació de risc persisteix (en el Sini@ aquest percentatge era el doble, el 18,9%). Tampoc es pot valorar l'11% dels casos que s'han tancat per motius administratius com pot ser el canvi de territori pel que fa al domicili familiar, o el retorn al país d'origen, sense saber si aquestes situacions s'havien resolt positivament pel que fa als infants.

4.2.6. Beneficiaris de la prestació de risc

Taula 9. COSE amb i sense prestació econòmica per nº d'infants segons 15 EAIA

EAIA	Prestació econòmica	
	Nº Infants COSE prestació	Nº Infants COSE sense prestació
BAGES-BERGUEDÀ	91	83
TERRASSA	59	7
EIXAMPLE	52	38
LLEIDA-NORD SC	50	25
BAIX EBRE	49	16
ANOIA	39	27
LA SELVA	38	32
SANT ADRIA	37	20
MONTSIÀ	27	0
BAIX EMPORDÀ	20	25
GARRAF	7	19
GARROTXA, SC	7	14
BADALONA	s/d	s/d
VALLÈS OCCIDENTAL	s/d	s/d
GIRONA	s/d	s/d
TOTAL	476 (60,9%)	306 (39,1%)

La dada sobre quants COSE tenen dret a prestació econòmica són només aproximatives donat que no sempre ho saben els professionals dels EAIA en no ser una proposta tècnica sinó que depèn dels ingressos econòmics de la família i és un tràmit que les famílies fan en un altre departament. El percentatge se situa sobre el 60% de casos que sí que el cobren amb diferències entre EAIA, doncs n'hi ha que tenen una gran majoria que el cobra com són els EAIA de Montsià o Terrassa, i a l'altre extrem EAIA on la balança es decanta cap el costat dels que no el cobren (EAIA de Baix Empordà, Garraf i Garrotxa SC) (Taula 9). Aquests percentatges no es corresponen amb els que publica la DGAIA pel conjunt de COSE de Catalunya, doncs els COSE amb dret a prestació suposen el 38,1% d'aquests⁵.

⁵ http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/infancia_i_adolescencia/dades-del-sistema-de-proteccio-a-la-infancia-de-catalunya/

4.3. Anàlisi del contingut dels COSE

Ara bé, com són els documents que s'utilitzen per a formalitzar un Compromís Socioeducatiu? Quina estructura i contingut tenen? En aquest apartat ens endinsarem en una anàlisi de caire més qualitativa pel que fa a aquest instrument. Per estudiar els COSE, un aspecte clau és el de saber quina informació contenen, des del seu disseny – preestablert – als indicadors que justifiquen la situació de risc (en cada cas) i mesures proposades, així com el motiu de tancament que ens pot orientar en l'avaluació de l'instrument. Es començarà per la descripció de l'estructura dels COSE i després s'analitzaran els factors de risc, de protecció i els acords que més sovint hi consten, tenint en compte el motiu pel qual es va tancar el COSE i el desenllaç pel que fa al fill/a.

4.3.1. Descripció de l'estructura dels COSE

L'estructura del document on es reflecteix el Compromís Socioeducatiu és la mateixa per a tots els EAIA. Consta de les següents parts:

Títol:

COMPROMÍS SOCIOEDUCATIU PER A LES SITUACIONS DE RISC GREU DELS INFANTS I ADOLESCENTS, PREVIST EN L'ARTICLE 103.4 DE LA LLEI 14/2010, DE 27 DE MAIG, DELS DRETS I LES OPORTUNITATS EN LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Lloc i data:

D'una banda (*l'administració local*). De l'altra (*els progenitors*).
MANIFESTEN (*5 apartats preestablerts*):

Primer.- L'Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA) del (nom de l'EAIA) a petició de la DGAIA, ha avaluat e intervé en la situació familiar de l'infant (nom de l'infant) i, després d'escoltar la l'infant o adolescent i els seus progenitors, valora que el menor es troba en alguna de les situacions de risc següents, previstes en l'article 102.2 de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència:

Aquí es fan constar les situacions de risc, que es relacionen amb la situació familiar amb la qual s'intervé tal qual estan numerades i escrites a la Llei. Quasi tots els EAIA ho fan d'aquesta manera

Segon.- L'equip tècnic considera que, per les seves característiques, la situació de risc detectada pot ser considerada com a greu, per les raons següents:

En canvi, aquest espai l'omple cada EAIA segons el seu criteri. N'hi ha que vinculen les situacions transcrites en l'apartat Primer amb la descripció concreta del què li succeeix a la família (exemple A). En canvi, n'hi ha que fan una única llista dels indicadors de risc observats en aquell cas independentment del que hagin fet constar a l'apartat Primer. Alguns els separen per progenitors i per l'infant (Exemple B).

2 exemples per il·lustrar aquestes diferències:

EXEMPLE A

Primer:

a) *Les mancances que, pel fet que no poden ésser adequadament compensades en l'àmbit familiar, ni impulsades des d'aquest mateix àmbit per a llur tractament mitjançant els serveis i recursos normalitzats, puguin produir la marginació, la*

inadaptació o el desemparament de l'infant o l'adolescent.

b) La precarietat econòmica de la família, en cas que persisteixi, podria ser un dels factors desestabilitzadors que derives en el desemparament de l'infant

Segon:

Situació de risc 1:

- *La Sra. X prové d'una família que no li pot donar cap suport en relació a la criança del seu fill.*
- *La seva família extensa també es troba en seguiment per part d'aquest EAIA.*
- *La Sra. X presenta dificultats en les seves capacitats marentals: dificultats per prioritzar, establir organització, rutines,...i mantenir-les.*
- *El pare de l'infant va ingressar al Centre penitenciari*

Situació de risc 2:

- *Dos fills de 3 anys i de 8m*
- *El Sr. X no té documentació.*
- *La Sra. X no treballa.*
- *La manca d'ingressos pot dificultar que es puguin cobrir les despeses del XXX*
- *No tenen contracte de lloguer.*

EXEMPLE B

Primero

b) La dificultad grave para dispensar la atención física y psíquica adecuada al niño o al adolescente por parte de los progenitores o de los titulares de la tutela o de la guarda.

d) Las carencias que, por el hecho de que no pueden ser adecuadamente compensadas en el ámbito familiar, ni impulsadas desde este mismo ámbito para su tratamiento mediante los servicios y recursos normalizados, puedan producir la marginación, la inadaptación o el desamparo del niño o adolescente.

Segundo

- *La dificultad de poner límites y normas a su hijo, que se ha desarrollado en un entorno permisivo y con tolerancia respecto a la transgresión normativa.*
- *Pocas habilidades parentales y capacidad emocional para el cuidado y atención a su hijo.*
- *Cronicidad de su problemática de salud mental que ha afectado a la atención de su hijo*

Tercer. L'equip tècnic, dintre de cadascuna de les situacions de risc detectades, valora com elements favorables del nucli familiar, a recolzar i potenciar, els següents:

En aquest apartat es detallen els factors de protecció observats en cada cas. De la mateixa manera que en l'apartat Segon, hi ha molta diversitat entre EAIA i poden anar directament vinculats als supòsits de la Llei (exemple A), o simplement llistats (exemple B). En veiem dos exemples:

EXEMPLE A

Situació de risc 1:

- *Accepten la intervenció dels diferents serveis del territori implicats (SSB, EAIA,...).*
- *La mare assisteix a les diferents reunions a la que se'ls convoca i es compromet a seguir les orientacions que se li faciliten.*
- *Accepten la intervenció de l'educadora de l'EAIA per a adquirir pautes educatives i organitzatives en relació als seus fills*
- *Accepten el suport dels serveis.*
- *El fill està al corrent del seguiment mèdic i té les vacunes corresponents.*

Situació de risc 2:

- *La mare es compromet a fer la inscripció a l'escola bressol*

- *La mare vol continuar amb el seu procés formatiu i d'inserció laboral.*
- *Està assumint una actitud més activa.*
- *Volen realitzar els tràmits per sol·licitar un pis de protecció oficial*
- *En moments puntuals compta amb el suport de membres de la família extensa materna.*

EXEMPLE B

- *Fuerte vinculación afectiva entre los miembros del núcleo*
- *Conciencia de la madre de las dificultades anteriores y actitud actual de colaboración de la madre con el seguimiento profesional.*
- *Capacidad del propio menor de cuidarse a sí mismo, pese los indicadores de riesgo existentes.*
- *Mejora de las situación económica que implica una mayor estabilidad del núcleo y mejora General de las condiciones de habitabilidad.*
- *Las condiciones materiales de la vivienda son adecuadas.*

Quart.- Els progenitors han estat informats de l'avaluació realitzada per l'EAIA i les mesures d'atenció social i educativa acordades per superar la situació de risc en que es troba l'infant.

Els progenitors també estan informats que, en cas de no col·laborar, o negar-se a participar en les mesures acordades, l'EAIA pot proposar el desemparament de l'infant, i l'assumpció de la tutela per part de la Direcció general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

La proposta de desemparament tindrà lloc si l'incompliment comporta un perill per al desenvolupament o el benestar personal de l'infant, o si en el transcurs de la intervenció es dona qualsevol altra situació que la justifiqui.

Aquest apartat es manté bastant intacte en la majoria dels COSE

Cinquè.- L'opinió de l'adolescent s'ha tingut en compte per escollir les mesures socials i educatives que l'afecten, i per facilitar la seva participació i col·laboració en les mateixes. (adolescents de 12a o +)

Aquest apartat es manté bastant intacte en la majoria dels COSE

Per tot això exposat, **ACORDEN (6 apartats preestablerts)**

Primer.- Els progenitors es comprometen a:

- a) Participar i complir els objectius establerts en les mesures d'atenció social i educativa indicades a l'apartat següent, i garantir la participació de l'infant X en les mateixes, per superar la situació de risc que l'afecta.
- b) Seguir les indicacions del professional de referència de l'EAIA, i les dels altres professionals que intervinguin en l'execució de les mesures acordades.
- c) Tenir especial cura de l'infant X per evitar que caigui en alguna situació que posi en perill el seu desenvolupament i el seu benestar físic, psíquic i emocional.
- d) Posar en coneixement del professional de referència de l'EAIA o dels altres professionals que participin en les mesures acordades qualsevol canvi en les circumstàncies personals, familiars, socials o econòmiques que puguin alterar les condicions d'aquest pacte.

Aquest apartat el mantenen intacte la majoria dels COSE, només insereixen el nom de l'infant i alguns afegixen alguna frase com per exemple al paràgraf final tipus "Aquesta informació serà immediatament comunicada per l'EAIA a la DGAIA als efectes oportuns"

Segon.- L'Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de XXX i els progenitors XXX d'acord amb l'article 104 de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, es comprometen a impulsar les mesures següents:

Aquí es donen bàsicament 2 tipus de respostes. Una és la de fer una llista de les activitats que se'ls demanen als progenitors i al fill/a, moltes vegades per separat (veure exemple A). L'altra manera (veure exemple B) és la de fer constar el següent:

- La mesura
- Els objectius
- El contingut de l'acord o l'activitat a realitzar
- El servei responsable de cada acord
- La durada de cada acord
- L'indicador d'avaluació de cada acord (en alguns casos)

EXEMPLE A. Es fa constar la llista dels acords

En relación al menor:

- *Garantizar el seguimiento socioeducativo de XX. Los progenitores deben asegurar la asistencia, con puntualidad, y mejora del rendimiento escolar. Realizar el seguimiento de su proceso escolar y dar respuesta a las demandas que se le hagan en relación a reuniones, pagos de material y salidas escolares.*
- *Facilitar y colaborar con la intervención del educador del EAIA, que valorará el nivel de intervención con el menor (individual-grupal) para realizar un soporte socioeducativo, trabajar hábitos de estudio y refuerzo escolar. También puede ayudar en la organización de actividades de tiempo libre.*
- *Mantener la continuidad del tratamiento terapéutico en el CSMIJ o recurso equivalente, en el caso que se valore la idoneidad o conveniencia de otro recurso. Igualmente es necesario continuar el tratamiento farmacológico pautado, con asistencia a las visitas con la psiquiatra.*
- *Mantener la vinculación con los recursos lúdicos/deportivos y así garantizar alternativas de ocio saludables tanto a nivel físico como social.*

En relación a los propios padres:

- *Colaborar con los profesionales del EAIA y otros servicios, facilitando la información, asistiendo a las entrevistas y cumpliendo los compromisos y acuerdos pactados.*
- *Realizar el seguimiento de las pautas educativas facilitadas desde los recursos que intervienen con su hijo en relación a aspectos de mejora, normas y límites adecuados y respuesta a sus necesidades emocionales.*
- *Mantener su propio tratamiento terapéutico y farmacológico en el CSMA referente.*
- *Llevar a cabo una organización y gestión económica que permita asegurar unas condiciones de habitabilidad y de atención a las necesidades básicas del menor.*

EXEMPLE B. Es mostren els acords desglossats i detallats, bé en forma de taula (el cas de l'exemple següent), bé annexat com un pla de treball o de millora, bé en forma de redactat.

Mesura (art.104)	Objectius	Contingut	Servei responsable	Durada
Orientació, assessorament i ajut a la família	Millorar l'entorn familiar i permetre el manteniment del fill a la llar	Seguiment i acompanyament. Potenciar la millora de les relacions familiars Potenciar l'adequació del domicili. Tramitació de la sol·licitud d'habitatge de protecció social. Participació activa en les activitats d'inserció laboral	SSB EAIA ASJTET	1 any

Intervenció familiar mitjançant programa socio-educatiu	Assolir capacitats i estratègies de cura i educatives dels fills	Vincle segur mare-fill. Pautes educatives adequades a l'edat Habilitats de cura Establiment de límits clars i coherents. Establiment d'hàbits d'autonomia i de responsabilitat apropiats a l'edat. Actitud estimuladora	EAIA	1 any
Assistència al Centre Educatiu	Fer matriculació en els terminis oficials a l'Escola Bressol	Adquirir els hàbits d'autonomia corresponents a la seva edat. Realitzar un procés de socialització normalitzat en un entorn educatiu coherent	EAIA	1 any
L'atenció sanitària	Promoure hàbits de salut adequats a l'edat. Garantir l'atenció sanitària	Orientacions vers alimentació, cura del cos, relacions,... Revisions mèdiques mare i nen corresponents. Vacunació. Mesures de planificació familiar	EAIA ABS	1 any

L'EAIA també es compromet a:

- Donar suport als progenitors/tutors/guardadors per al compliment dels objectius i les mesures acordades
- Encarregar-se del seguiment de les mesures acordades, per mitjà d'entrevistes amb el nucli familiar i coordinació amb els serveis implicats
- Elaborar els informes de valoració que corresponguin, prèvia escolta dels progenitors i de l'infant.

Aquest apartat el mantenen intacte la majoria dels COSE, independentment del que hagin fet constar en l'apartat anterior

Terçer.- En casos justificats, les parts, de comú acord, i tenint en compte el seguiment realitzat, poden ampliar, modificar o suprimir les mesures proposades, per adaptar-les als canvis de circumstàncies que es produeixen, o a la disponibilitat de recursos existents. En aquest cas, no caldrà elaborar i signar un nou compromís, sempre i quan la situació de risc sigui la mateixa.

Els canvis acordats s'han de formalitzar per escrit en un document signat per ambdues parts, que tindrà la condició d'Annex d'aquest Compromís.

Aquest apartat el mantenen intacte la majoria dels COSE.

Quart.- Per al seguiment del compromís socioeducatiu, l'EAIA XX es compromet a designar un professional, d'entre els membres del seu equip, que estarà disponible al carrer XX telèfon XX

En aquest apartat fan constar les dades de l'EAIA

Cinquè.- El termini de vigència del compromís socioeducatiu és de XX comptat des de la data de la seva signatura, prorrogable de manera expressa pel termini que sigui acordat entre les parts signatàries.

L'EAIA responsable del seguiment del Compromís ha d'elaborar un informe semestral sobre el compliment del mateix.

En aquest apartat fan constar la durada

Sisè.- El Compromís socioeducatiu es dona per finalitzat en els casos següents:

- a) desaparició de la situació de risc i compliment dels objectius establerts
- b) incompliment dels progenitors
- c) finalització del termini establert
- d) pèrdua o canvi de la potestat parental, tutela o guarda
- e) majoria d'edat de la persona infant o adolescent, o emancipació
- f) deixar de residir o de trobar-se al territori de Catalunya
- g) quan la DGAIA dicti resolució administrativa de desemparament preventiu o definitiu i assumpció de les funcions tutelars, o resolució administrativa de guarda protectora, de la persona menor subjecte del compromís socioeducatiu

En els supòsits a) i b), cal escoltar prèviament als progenitors, tutors o guardadors, i, si és el cas, al fill adolescent, i elaborar un informe explicatiu.

L'ens local ha de notificar a les persones interessades la finalització del Compromís.

En el supòsit de canvi de territori (municipi o comarca) dels progenitors, tutors o guardadors que impliqui un canvi d'EIA referent, aquest document es mantindrà en vigor, per un termini màxim de 3 mesos, fins que sigui substituït per un altre, acordat entre el nou EIA referent i les persones interessades.

No obstant, el nou EIA referent podrà ratificar el contingut i els compromisos establerts en aquest compromís socioeducatiu, adaptats, si escau, a la xarxa de recursos del territori.

Aquest apartat el mantenen intacte la majoria dels COSE. Després ja venen les signatures.

Per tant, d'entrada s'observa que hi ha 2 apartats diferenciats on hi consten els factors de risc, un apartat on hi figuren els factors protectors i 3 apartats on hi ha els acords, el que pot ser una mica confós de cara a les famílies que desconeixen quins apartats es modifiquen i quins són fixes. També s'observa que el llenguatge és força jurídic. Els COSE en general ocupen entre 5 i 7 pàgines.

4.3.2. Mostra de COSE analitzats

Els EIA ens van enviar un total de 61 documents de COSE treballats per ells i que havien estat tancats en els darrers dos anys. Els motius de tancament que es demanaven eren bàsicament els de tancat per normalització, per desemparament i per majoria d'edat i la distribució final obtinguda va ser la següent:

- Normalització (N=23) (37,7%)
- Desemparament (N=18) (29,5%)
- Majoria d'edat (N=15) (24,6%)
- Sense especificar el motiu (N=5) (8,2%)

D'aquests, una part havien tingut una de les dues situacions:

- Prestació econòmica (N=19)
- Seguiment de serveis socials bàsics (N=12)

Sense que fos pretès, els percentatges dels motius de tancament són similars als que consten en el Sini@ excepte pel que fa a la majoria d'edat que aquí és superior.

16 va ser els EAIA que es van avenir a participar voluntàriament en aquesta fase de la recerca i que va consistir en l'enviament dels documents. N'hi havia de municipals, comarcals i supracomarcals, de diferents serveis territorials, per tal de copsar la diversitat. Aquests van ser els següents:

1. ANOIA
2. BADALONA
3. BAGES-BERGUEDÀ
4. EIXAMPLE
5. GARRAF
6. GARROTXA SC
7. L'HOSPITALET
8. LA SELVA
9. LLEIDA NORD SC
10. MONTSIÀ
11. OSONA
12. RAVAL NORD
13. SANTS- MONTJUIC
14. SANT ANDRIÀ DEL BESÒS
15. TERRASSA
16. VALLÈS OCCIDENTAL

Dels documents COSE es va procedir a analitzar els 3 apartats que s'ha observat que omplen els EAIA i que es refereixen als següents:

- Factors de risc presents en la situació familiar
- Elements favorables valorats per l'EAIA
- Acords establerts

4.3.3. Factors de risc en els COSE

Pel que fa als factors de risc, es pot observar (Taula 10) com el més present amb diferència amb la resta és el de les dificultats en les capacitats parentals dels progenitors, poques habilitats per exercir de mare o de pare. Apareix en el 83,2% dels COSE estudiats. En segon lloc, en quasi el 40% dels COSE hi apareixen els conflictes de parella, els problemes econòmics, d'atur i d'habitatge així com les dificultats personals de l'infant.

Entre un 16% i un 26% hi tenim 6 ítems: Abús alcohol i altres drogues dels progenitor, Manca de consciència de problema, de col·laboració i dificultats per demanar ajuda, Infant/adolescent ha estat tutelat per la DGAIA, Dificultats en el seguiment escolar, Problema de salut mental dels progenitors. La resta d'ítems representen menys del 12% dels COSE i són de naturalesa ben diversa, des de la violència de gènere a l'ingrés a la presó d'un dels progenitors. Cada taula té en el peu de pàgina l'explicació de cada factor amb les frases que constaven en els COSE analitzats i que vam recategoritzar.

Taula 10. Categorització dels FACTORS DE RISC presents en els 61 documents de COSE

Factors de risc que apareixen en els COSE	Núm. de COSE on apareix cada factor
1. Dificultats en les capacitats /habilitats marentals i parentals ⁶	49
2. conflicte relacional entre la parella ⁷	24
3. Problemes econòmics, d'atur i habitatge ⁸	23
4. Dificultats personals de l'infant ⁹	23
5. Manca de relació amb la xarxa de suport ¹⁰	16
6. Abús alcohol i altres drogues dels progenitors	14
7. Manca de consciència de problema, de col·laboració i dificultats per demanar ajuda ¹¹	12
8. Infant/adolescent ha estat tutelat per la DGAIA ¹²	11
9. Dificultats en el seguiment escolar/absentisme escolar	10
10. Problema de salut mental dels progenitors ¹³	10
11. Violència de gènere ¹⁴	7
12. Antecedents de maltractament ¹⁵	7
13. Dificultats en el seguiment de salut ¹⁶	3
14. Infant amb manca d'adults referents estables	2
15. Mare adolescent	2
16. Condicions d'habitatge inadequades	2
17. Discapacitat intel·lectual dels progenitors ¹⁷	1
18. Ingress del progenitor al centre penitenciari	1

4.3.4. Factors de protecció en els COSE

D'entre els factors favorables exposats per l'EAIA als COSE (Taula 11), en sobresurt un: l'acceptació per part de la família de la intervenció dels serveis del territori, hi està present en el 70,5% dels COSE analitzats. A més, aquest té molt a veure amb els dos que el segueixen: la motivació pel canvi per part dels progenitors i la consciència que mostren de

⁶ Dificultats en les capacitats /habilitats marentals i parentals: els pares necessiten suport i acompanyament professional; Desconeixement de la importància d'estimulació i suport emocional per l'infant; Discrepàncies entre els pares vers pautes educatives; Ús de crits i amenaces com a disciplina; S'amenaça al infant/adolescent en retornar al CRAE

⁷ conflicte relacional entre la parella: Vincle ambivalent/conflictiu entre els progenitors; L'infant ha patit conseqüències de la violència familiar; els pares el fan partícip dels conflictes; Conflictes entre mare/pare i fills; la mare crea situacions conflictives

⁸ Problemes econòmics, d'atur i habitatge: Sense contracte de lloguer; Un dels progenitors a l'atur; Manca de documentació dels adults.

⁹ Dificultats personals de l'infant: presenta problemes salut mental/ Dificultat per contenir conductes agressives; Infant percebut com el nucli del problema familiar; Manca de motivació per l'aprenentatge escolar

¹⁰ Manca de relació amb la xarxa de suport familiar (extensa)/ Resistència vers la utilització de la xarxa de suport

¹¹ Manca de consciència de problema dels progenitors, de col·laboració i dificultats per demanar ajuda: Manca de compliment d'anteriors compromisos; Poca consciència de les dificultats existents; Canvi de territori sense comunicar-ho

¹² L'infant ha estat en un centre de protecció/ ha estat tutelat per la DGAIA; La convivència amb els seus progenitors ha sigut nul·la; La família extensa es troba en seguiment de l'EAIA

¹³ Cronicitat de la problemàtica de salut mental dels progenitors/ Dificultats salut mental

¹⁴ Violència de gènere vers la mare/ El pare té una ordre d'allunyament

¹⁵ Antecedents de maltractament físic a l'infant; Maltractament prenatal

¹⁶ Dificultats de seguiment de salut de l'infant: falta de seguiment del CSMIJ per part dels progenitors

¹⁷ Progenitors amb una discapacitat intel·lectual severa; presenten mancances cognitives

dificultats que tenen o el reconeixement dels problemes. Per tant, tota aquesta àrea seria la que els EAIA valoren més i potser per la qual es decanten per fer un COSE malgrat la situació de risc existent. Després destaquen la forta vinculació entre els membres del nucli familiar i el suport de la família extensa, per tant, famílies on hi ha vincles i xarxa també és un argument que els fan decantar cap aquesta mesura.

La resta dels ítems apareixen en menys del 15% dels COSE estudiats. Alguns fan referència a aspectes positius de l'infant (assisteix a l'escola, rep les atencions sanitàries, la seva autonomia), d'altres a la situació socioeconòmica de la família (Reinserció social i laboral dels progenitors; Millora de la situació econòmica, Habitatge adequat) i d'altres a aspectes psicosocials dels progenitors (Capacitat per posar límit a la situació de violència, Tractament seguit per salut mental, Tractament seguit pels serveis de drogodependències, Absència de trastorns psiquiàtrics o dèficits cognitius).

Taula 11. Categorització dels FACTORS DE PROTECCIÓ presents en els 61 documents COSE

Factors de protecció	Nombre de COSE on apareix cada factor
Acceptació de la intervenció dels serveis del territori¹⁸	43
Motivació pel canvi per part dels progenitors¹⁹	26
Consciència de dificultats, reconeixement del problema²⁰	24
Forta vinculació afectiva entre els membres del nucli²¹	20
Tenen el suport de la família extensa²²	12
L'infant assisteix a l'escola²³	9
L'infant rep les atencions sanitàries²⁴	9
Reinserció social i laboral dels progenitors²⁵	7
Millora de la situació econòmica	7
Autonomia de l'infant²⁶	6
Habitatge adequat	5
Capacitat per posar límit a la situació de violència	5
Infant ben atès	4
Valoració positiva tractament seguit per salut mental o assistència al CSMA	4
Valoració positiva tractament seguit pels serveis de drogodependències	3
Regulació de visites mitjançant procediment judicial/ordre de protecció	2
Absència de trastorns psiquiàtrics o dèficits cognitius	1

¹⁸ Acceptació de la intervenció dels serveis del territori; Els pares col·laboren amb els professionals; Valoració positiva del treball que realitzen els professionals; accepten i/o compleixen suport/orientació dels professionals; Demanen ajuda; Suport de la xarxa serveis socials; Intervenció de professionals per retorn al nucli.

¹⁹ Els pares tenen ganes/ han lluitat per recuperar al fill; mostren interès per definir un projecte de futur; mostren una actitud més activa; estan implicats assumptes dels fills; Motivació per exercir el paper de mare.

²⁰ El nucli familiar reconeix els problemes i tenen consciència vers les pròpies dificultats; reconeixen les seves responsabilitats.

²¹ Forta vinculació afectiva entre els membres del nucli; mostren afecte/preocupació pel seu fill; Millora relació materno-filial; Integració dels infants/adolescents al nucli familiar;

²² Compten amb el suport de la família extensa; pares vinculats a xarxa de suport social

²³ L'infant assisteix a l'escola; Valoració positiva per part de l'IES vers l'adolescent; Suport de serveis educatius; Intenció inscriure a l'infant a l'escola bressol

²⁴ L'infant rep les atencions sanitàries necessàries; aprofitament dels recursos terapèutics i educatius

²⁵ Els pares utilitzen recursos de reinserció social i laboral; mostren interès cerca activa feina; es troben dins del mercat laboral

²⁶ Capacitat d'autonomia de l'infant; capaç de cuidar-se a si mateix; té cura dels seus germans

4.3.5. Acords en els COSE i la seva relació amb els factors de risc

El primer acord que consta en el 77% dels COSE és el d'acceptar la intervenció dels professionals. Sorprenentment, però, no constava àmpliament com a indicador de risc i en canvi era el principal factor favorable que presentaven les famílies. És a dir figura com un acord quasi d'ofici, com a condició prèvia (de fet consta com a indicador de risc només en el 19,7% dels COSE analitzats). Això mateix succeeix amb altres acords que figuren als COSE, que no sembla que estiguin vinculats a la situació concreta de risc, si no que siguin de caire universal. És el cas de l'acord sobre l'assistència dels fills i filles a escola, que com acord surt en el 57,4% dels COSE, però només figurava com a factor de risc en el 16,4% dels COSE. El mateix passa amb el seguiment de la salut, que tot i constar en el 54,1% dels COSE com un acord, només apareix com a factor de risc en el 4,9%, i el mateix amb el tema de mantenir l'habitatge en condicions adequades que només apareix en el 3,3% dels COSE com a factor de risc i en canvi consta com acord en el 36,1% dels documents analitzats.

El millorament de la gestió i organització econòmica no apareix com a factor de risc i en canvi és un acord en una tercera part dels COSE i el mateix succeeix amb el temps lliure que consta com acord i no es fa cap esment com a situació de risc. Hi ha uns altres tipus d'acord que tampoc guarden relació amb situacions concretes de risc i que tenen a veure amb el que suposa tenir un COSE. Aquests són els de destinar la prestació econòmica a la cura dels infants i el de mantenir l'infant a la llar, tot i així només apareixen en 1 o 2 COSE.

Paral·lelament i en sentit contrari, hi ha indicadors de risc que han estat molt citats i que no tenen reflectit, al menys directament, un acord. Aquests es refereixen als problemes econòmics, d'atur i habitatge, les dificultats personals de l'infant i la manca de relació amb la xarxa de suport.

Per altra banda, un factor que té un ressò clar en els acords és el de millorar les capacitats parentals, present en els acords del 64% dels COSE i en el 83,2% dels factors de risc. Els altres ítems que també tenen relació directa entre el que consta com a factor de risc i l'acord de millora són els d'assistència a serveis específics de drogodependència i salut mental dels progenitors així com el tema de la violència de gènere i conflictes relacionals de parella i separacions. No obstant, no en tots els COSE que s'assenyalen aquests indicadors de risc, està després l'acord corresponent. Per exemple, de tots els casos en que s'assenyala la drogodependència, només en el 50% dels casos hi consta també el conseqüent acord.

Taula 12. Categorització dels ACORDS presents en els 61 documents de COSE

Acords	Núm. de COSE on apareix cada acord
Acceptar la intervenció dels professionals ²⁷	47
Assolir capacitats parentals/marentals ²⁸	39
Assistència dels fills i filles a escola ²⁹	35
Fer el seguiment de salut dels fills/es ³⁰	33
Mantenir habitatge en condicions adequades	22
Millorar la gestió i organització econòmica ³¹	20
Assistència serveis salut mental pares	13
Seguir o iniciar activitats de temps lliure	8
Assistència al servei de drogodependència ³²	7
Reconèixer situacions de crisi familiar/potenciar relacions familiars ³³	6
Evitar o demanar ajuda en situacions violència de gènere ³⁴	6
Millorar l'entesa en els processos de separació ³⁵	4
Destinar la prestació econòmica a la cura dels infants	2
Mantenir l'infant a la llar	1
Seguir les orientacions dels tècnics de justícia	1

4.3.6. Factors de risc segons motiu de tancament

El tipus d'anàlisi que es mostra a continuació aporta també uns resultats interessants des del punt de vista de l'avaluació de resultats. En aquest sentit, observem a la Taula 13 que les situacions de risc més freqüents en els COSE que han acabat en desemparament (és a dir no s'ha pogut evitar separar el nen o nena de casa seva) són les relacionades amb l'abús de l'alcohol i altres drogues dels progenitors, la manca de relació amb la xarxa de suport familiar, la manca de consciència de problema i de col·laboració amb els serveis, així com els problemes de salut mental dels pares. Tots aquests ítems, molt relacionats sovint entre ells, apareixen molt més sovint en aquests COSE comparat amb els COSE que s'han tancat per normalització o per majoria d'edat i ens alerta de què pot succeir si es fa un COSE amb aquestes situacions. En canvi, en aquestes mateixes situacions, no es valora com a indicador de risc principal per fer el COSE els problemes socioeconòmics, com si que està molt present en els casos que acaben tancats per majoria d'edat o per normalització.

²⁷ Acceptar intervenció dels professionals i col·laboració amb EAIA/SSB: visites domicili; Assistir a les entrevistes amb l'EAIA; Informar dels canvis familiars; Seguiment serveis socials; Seguiment educador EAIA; Continuar seguiment amb serveis especialitzats; Acceptar orientacions/intervencions EAIA; Complir/assumir la responsabilitat dels acords establerts

²⁸ Assolir capacitats parentals/marentals: Garantir el benestar físic i emocional dels infants; no insultar ni menysprear als fills/a; Cobrir necessitats bàsiques; Identificar canvis necessaris pels infants; Garantir el seguiment socioeducatiu; Tenir cura de l'infant/adolescent

²⁹ Assegurar assistència infants/adolescents a escola; Complir calendari de matriculació escolar; Seguiment escolar; Assistir reunions escolars

³⁰ Seguiment de salut; Promoure hàbits salut adequats per l'edat dels fills;; Assistència i seguiment al CSMIJ; Seguiment terapèutic/farmacològic

³¹ Cerca activa de feina; Fer tràmits necessaris; Dur a terme una bona gestió i organització econòmica

³² Acceptar intervenció serveis drogodependències pels pares; Demanar seguiment CAS; No consum de tòxics dels pares.

³³ Reconèixer situacions de crisi familiar; Millorar l'entorn familiar; Potenciar relacions familia extensa

³⁴ En situacions de violència de gènere: Demanar ajuda als Mossos en cas que sigui necessari; Evitar que l'infant sigui testimoni situacions de violència;

³⁵ En situacions de separació: Acceptar la sentència judicial; Afavorir contacte paterno filial

En els casos de tancament per majoria d'edat sobresurt l'ítem d'haver estat tutelat, el que ens indica que una part important d'aquests casos es fa un COSE en situacions de retorn al nucli familiar i es perllonga el suport fins la majoria d'edat.

Un altre resultat destacat és que en les situacions que es tanquen per normalització es concentren més els casos de violència de gènere si ho comparem amb els altres dos tipus de tancament i en canvi són comparativament menys nombroses les situacions relacionades amb les dificultats personals o escolars que pot presentar l'infant, per tant es tracta de situacions molt centrades amb el conflicte relacional dels adults.

Taula 13. Freqüència dels factors de risc que apareixen en els COSE desagregats segons el motiu de tancament del COSE,

Factors de risc que apareixen en els COSE	% del total de DESEMPAR (n=18)	% del total de NORM (N=23)	% del total de MAJ. EDAT (N=15)
Dificultats en les capacitats /habilitats parentals	77,8%	78,3%	80%
Conflicte relacional entre la parella	38,9%	39,1%	40%
Problemes econòmics, d'atur i habitatge	27,8%	39,1%	46,7%
Dificultats personals de l'infant	44,4%	30,4%	46,7%
Manca de relació amb la xarxa de suport	44,4%	13%	13,3%
Abús alcohol i altres drogues dels progenitors	60%	8,7%	6,7%
Manca de consciència de problema, de col·laboració i dificultats per demanar ajuda	33,3%	8,7%	6,7%
Infant/adolescent ha estat tutelat per la DGAIA	11,1%	17,4%	26,7%
Dificultats en el seguiment escolar	22,2%	13%	20%
Problema de salut mental dels progenitors	22,2%	13%	6,7%
Violència de gènere	5,5%	21,7%	6,7%
Antecedents de maltractament	16,7%	13%	6,7%
Dificultats en el seguiment de salut	5,5%	0	13,3%
Manca d'adults referents estables	11,1%	0	0
Mare adolescent	5,5%	0	6,7%
Condicions d'habitatge inadequades	11,1%	0	0
Discapacitat intel·lectual dels progenitors	0	0	6,7%
Ingrés progenitor centre penitenciari	0	0	0

4.3.7. Factors de protecció segons motiu de tancament

Pel que fa als *elements favorables del nucli familiar* que els EAIA fan constar en els COSE sobresurt que en els casos tancats per normalització hi ha una tendència a acceptar la intervenció dels serveis, tenen suport de la família extensa, aspectes que contribueixen a dissenyar un pronòstic positiu relacionat amb l'acceptació del suport institucional i al mateix temps de la xarxa familiar (Taula 14). També apareixen amb més freqüència la capacitat per posar límits a la situacions de violència (que ja hem vist que constava com a factor de risc) i els indicadors de motivació pel canvi i consciència de dificultats.

En els casos dels COSE tancats per majoria d'edat, els indicadors que apareixen més sovint comparat amb els altres dos motius de tancament, són la presència d'una forta vinculació afectiva entre els membres del nucli familiar (probablement una de les raons per haver tornat a casa), l'autonomia del fill/a (que es correspon amb l'edat) i aspectes positius d'inserció social (feina, habitatge).

En canvi, en els casos tancats per desemparament despunta la motivació i consciència de problema però que sembla que no va acompanyada d'una alta acceptació de la intervenció dels serveis, reflectit també en que són pocs els casos amb tractament per drogues i salut mental tot i que hem vist que consta com a indicador de risc.

Taula 14. Freqüència dels factors de protecció que apareixen en els COSE desagregats segons el motiu de tancament del COSE

Factors de protecció	% del total de DESEMPAR (n=18)	% del total de NORM (N=23)	% del total de MAJ. EDAT (N=15)
Acceptació de la intervenció dels serveis del territori	61,1%	82,6%	66,7%
Motivació pel canvi per part dels progenitors	55,5%	43,5%	33,3%
Consciència de dificultats, reconeixement de problema	44,4%	39,1%	33,3%
Força vinculació afectiva entre els membres del nucli	38,9%	21,7%	40%
Tenen el suport de la família extensa	16,7%	21,7%	13,3%
L'infant assisteix a l'escola	16,7%	4,3%	13,3%
L'infant rep les atencions sanitàries	11,1%	4,3%	26,7%
Reinserció social i laboral dels progenitors	5,5%	4,3%	13,3%
Millora de la situació econòmica	5,5%	13%	13,3%
Autonomia de l'infant	0	8,7%	20%
Habitatge adequat	5,5%	0	13,3%
Capacitat per posar límit a la situació de violència	0	17,4%	0
Infant ben atès	0	13%	6,7%
Tractament seguit per salut mental	11,1%	4,3%	6,7%
Tractament seguit pels serveis de drogodependències	11,1%	4,3%	0
Regulació de visites mitjançant procediment judicial	5,5%	0	0
Absència de trastorns psiquiàtrics o dèficits cognitius	0	4,3%	0

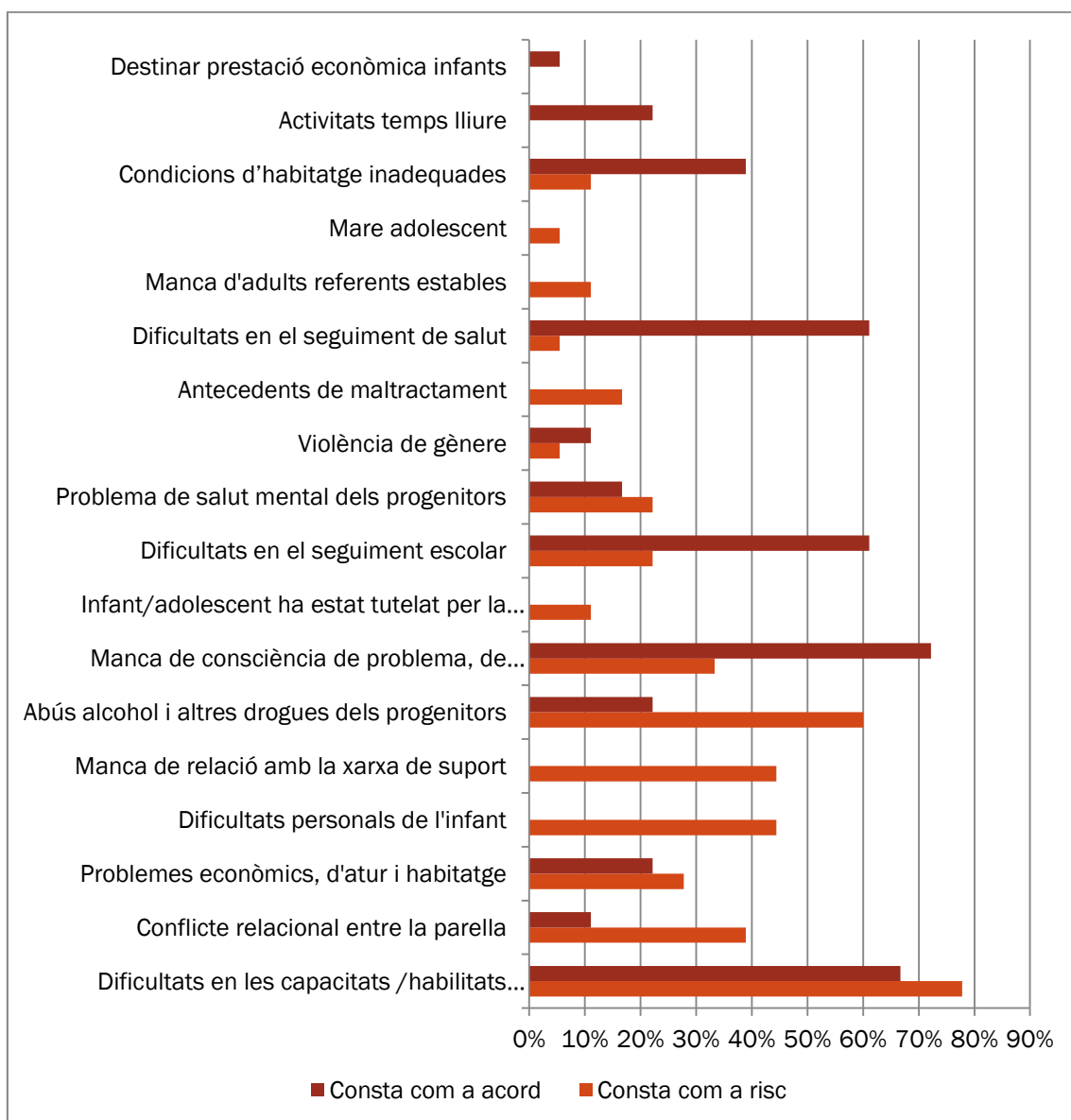
4.3.8. Tipus d'acords segons motiu de tancament

Taula 15. Freqüència del tipus d'acord que apareixen en els COSE desagregats segons el motiu de tancament del COSE

Acords	% del total de DESEMPAR (n=18)	% del total de NORM (N=23)	% del total de MAJ. EDAT (N=15)
Acceptar la intervenció dels professionals	72,2%	78,3%	80%
Assolir capacitats parentals/marentals	66,7%	56,5%	73,3%
Assistència infants/adolescents a escola	61,1%	52,2%	53,3%
Fer el seguiment de salut	61,1%	65,2%	33,3%
Tenir habitatge en condicions adequades	38,9%	43,5%	26,7%
Millorar la gestió i organització econòmica	22,2%	39,1%	40%
Assistència serveis salut mental pares	16,7%	30,4%	13,3%
Seguir a les activitats de temps lliure	22,2%	8,7%	13,3%
Assistència al servei de drogodependència	22,2%	4,3%	6,7%
Reconèixer situacions de crisi familiar	5,5%	4,3%	13,3%
Evitar situacions violència de gènere	11,1%	13%	0
Millorar processos de separació	5,5%	8,7%	0
Destinar prestació econòmica a la cura dels infants	5,5%	0	6,7%
Mantenir infant a la llar	0	0	0
Seguiment de justícia	0	0	6,7%

En més de la meitat dels COSE i en relació als 3 motius de tancament, hi consten acords relacionats amb acceptar la intervenció dels professionals, assolir capacitats parentals/marentals (més amb els casos tancats per majoria d'edat) i l'assistència infants/adolescents a escola, sobretot amb els de desemparament (Taula 15). El seguiment de la salut i tenir l'habitatge en bones condicions estan menys presents en els casos tancats per majoria d'edat. En canvi, fer el seguiment de salut, tenir habitatge en condicions adequades i millorar la gestió i organització econòmica apareixen més sovint en els casos tancats per normalització. En els COSE que han acabat amb desemparament sobresurten, comparat amb els altres dos motius, l'assistència de l'infant a l'escola, seguiment de la seva salut i fer activitats de temps lliure.

Gràfic 21. Relació entre les situacions identificades com a risc i els acords en els COSE tancats per desemparament.

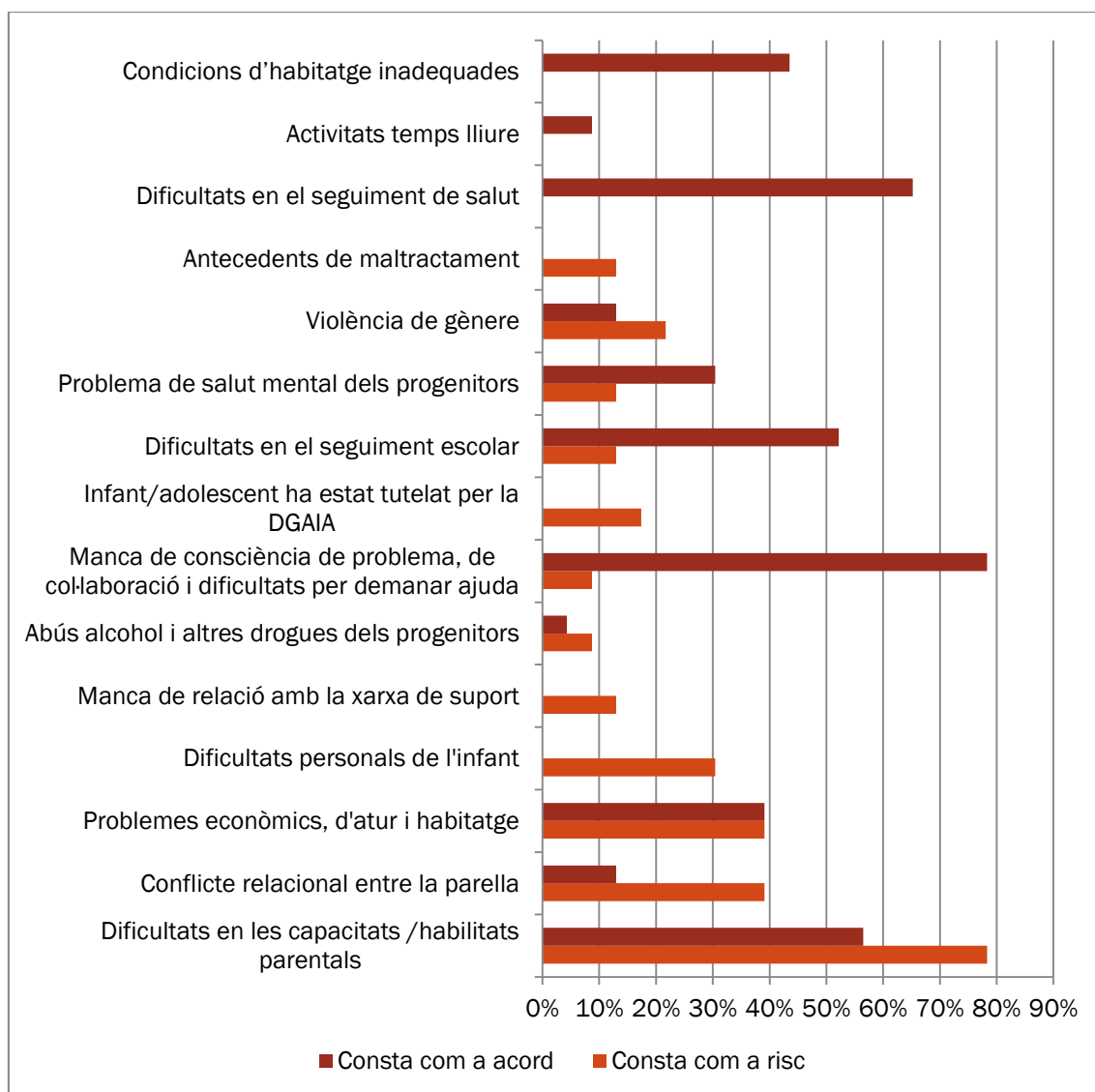
Ara bé, els acords en les situacions que acaben en desemparament no acaben de correspondre's massa amb les situacions de risc que hi apareixen en més quantitat (Gràfic

21). Això no vol dir que hi hagin COSE que tenen tots els factors directament i explícitament relacionats.

Per exemple, sobresurten els acords relacionats amb aspectes d'assistència a classe, seguiment salut i activitats de temps lliure (com per assegurar que l'infant estigui bé) tot i que aquests no són els principals factors de risc assenyalats, i en canvi no apareix amb la importància que s'esperaria (donat la seva presència en els indicadors de risc), el tractament dels pares en serveis de drogodependències i de salut mental. Tampoc en els acords es fa referència a les dificultats personals de l'infant i la manca de relació amb la xarxa de suport, molts citats com a indicadors de risc en aquests casos.

En canvi, l'acord que clarament guarda una relació directa amb el risc en la majoria dels COSE és el que té a veure amb el tema de millorar les capacitats parentals.

Gràfic 22. Relació entre les situacions identificades com a risc i els acords en els COSE tancats per normalització.

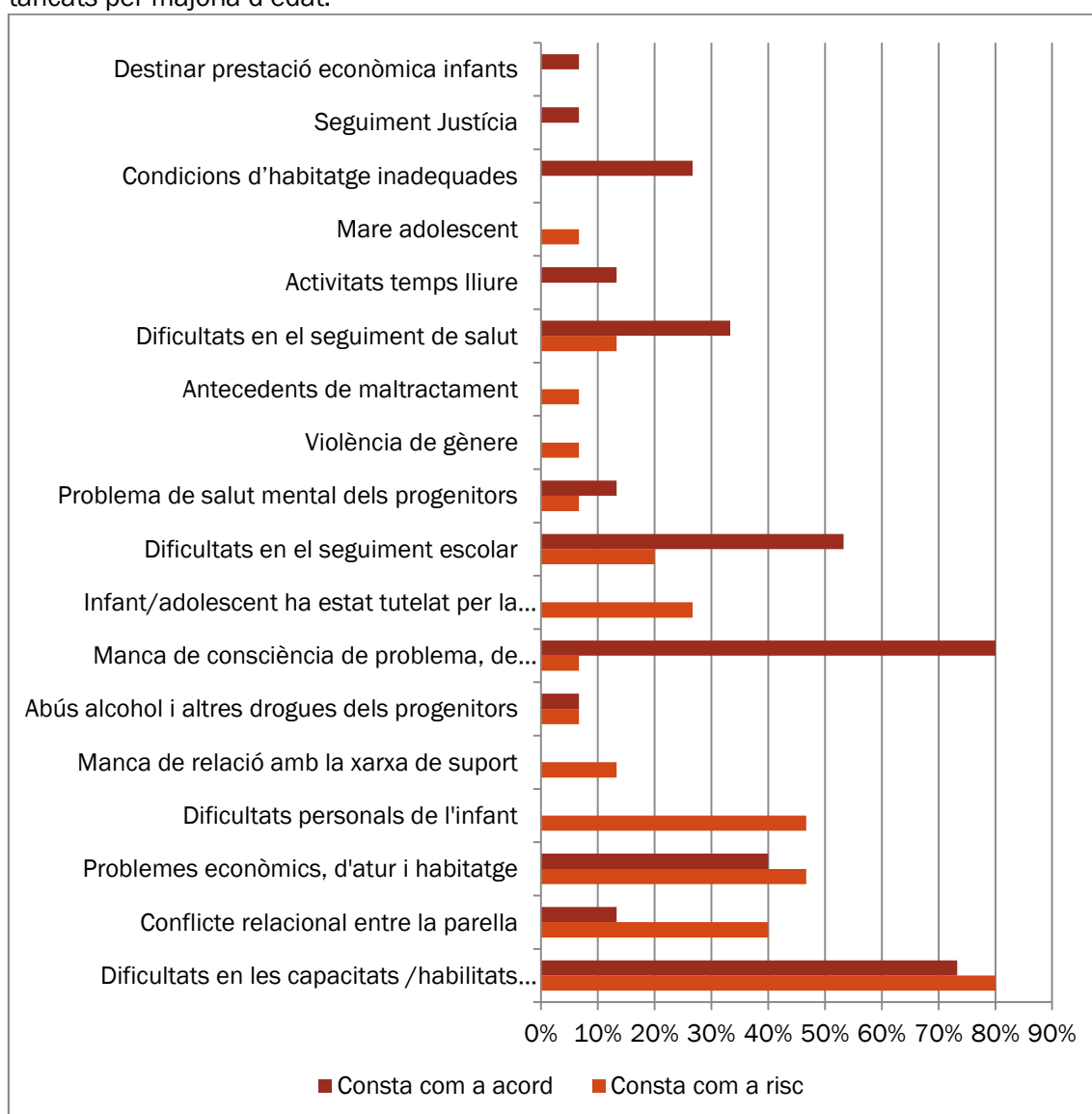

Tampoc en línies generals es veu massa concordança amb les situacions que han acabat tancant-se per normalització del cas (Gràfic 22). Per exemple, apareixen més sovint els

acords relacionats amb l'assistència dels fills a l'escola, tenir l'habitatge amb condicions adequades, millorar la gestió econòmica i la col·laboració i no sempre constitueixen situacions assenyalades com de risc. Amb el que sí que s'observa una correspondència és pel que fa a superar les situacions de violència de gènere i de separació, i que potser justifica també l'increment en l'acord referit a l'assistència dels pares al servei de salut mental. En canvi, novament hi ha molta coincidència amb el tema del millorament de les capacitats parentals.

Segons el tipus de COSE, els que en general mostren una relació directa entre els indicadors de risc i els acords són els ja ho expliciten mitjançant un quadre o redactant la mesura, l'objectiu, l'activitat i els indicadors d'avaluació, tal com hem vist en els exemples al començament d'aquest apartat.

Gràfic 23. Relació entre les situacions identificades com a risc i els acords en els COSE tancats per majoria d'edat.

Finalment, pel que fa a la relació que s'estableix en els casos tancats per majoria d'edat (Gràfic 23) la relació és semblant amb el què succeeix en els dos supòsits anteriors, on l'acord de la col·laboració amb el servei és el més anomenat.

4.4. Entrevistes a membres del nucli familiar

Un cop quantificades les dades i analitzat el contingut dels documents, faltava copsar el punt de vista tant de les famílies com dels professionals dels EAIA pel que fa al disseny, el desenvolupament i l'aplicació dels COSE, així com la valoració sobre la seva eficàcia. En aquest apartat s'analitza la informació derivada de les entrevistes

4.4.1. Característiques de les persones entrevistades

Es van realitzar 11 entrevistes a 10 dones (una era una filla) i a 1 home que havien estat implicats en una mesura de COSE i que en el moment de l'entrevista (juliol 2016) ja estava tancada.

Els EAIA que havien portat el seus casos eren els de:

- Lleida Nord SC
- Baix Camp SC
- Sants
- Eixample
- Terrassa

Els EAIA els informaven de l'estudi que s'estava fent i els demanaven si voldrien participar sent entrevistats. En cas afirmatiu, era quan l'equip de recerca contactava amb ells i acordava quan i com realitzar l'entrevista. Es van contactar 17 persones que havien estat d'acord en participar quan l'EAIA els ho va preguntar, però les que finalment van accedir a fer l'entrevista van ser 11. D'entre les 17, també hi havia casos dels EAIA del:

- Vallès Occidental
- Badalona

6 de les entrevistes es van realitzar presencialment i 5 van ser per telèfon, segons la preferència de la persona entrevistada. 4 dones eren nascudes a l'estranger i amb una es va necessitar dels serveis de traducció del xinès. Les entrevistes es van realitzar per part de dos investigadores, una d'elles la dirigia i l'altra feia el paper d'observadora. Se'ls demanava si podia ser enregistrada en àudio, i excepte un cas, els altres van donar el seu consentiment. Les 11 persones pertanyien a 10 nuclis familiars i les seves situacions administratives eren les següents:

- A l'inici del COSE, el 3 dels casos provenien d'una acolliment residencial i 1 d'un acolliment en família aliena.
- Mentre es desenvolupava el COSE, dos dels nuclis familiars tenien el fill/a en una Casa d'Infants.
- Pel que fa al desenllaç del COSE, en 3 dels nuclis els fills/es van ingressar en un centre residencial (per 2 germanes suposa un reingrés, en una filla suposa passar d'una casa d'infants a un centre, el tercer ingrés la filla provenia del nucli familiar). 7 van quedar-se a casa amb un o ambdós progenitors.

4.4.2. L'entrevista: guió i procediment

El guió d'entrevista que es va utilitzar va ser el que s'exposa a continuació amb el propòsit d'explorar directament amb les persones usuàries els objectius que es pretenien conèixer amb la recerca. Abans d'iniciar les preguntes les investigadores es presentaven, explicaven els objectius i demanaven el consentiment informat per dur a terme l'entrevista.

També es va fer servir una plantilla per l'observació de l'entrevista que la persona que feia aquest rol l'omplia després de la realització de la mateixa.

Guió de l'entrevista (versió en català, castellà i en un cas es va traduir al xinès)

Sobre el disseny del COSE:

1. Recordes com va ser quan et van parlar per primera vegada del COSE?
2. Què et va semblar la idea del COSE la primera vegada que t'ho van explicar?
3. Els acords que vas signar, qui els va pensar?
4. Quin va ser el paper dels teus fills/es?

Sobre el desenvolupament i l'aplicació tècnica:

5. Què et van semblar els acords?
6. En recordes algun? Me'ls pots dir?
7. Vas cobrar uns diners?
En cas afirmatiu:
 - En què els vas fer servir?
 - Els diners et van ajudar a complir els acords?
 - Creus que els acords estaven relacionats amb els diners?

En cas negatiu: saps per què no vas cobrar?

8. Què van fer els teus fills/es mentre va durar el COSE?
9. Mentre va durar el COSE, que vas fer amb l'EAIA?

Sobre l'eficàcia:

10. Recordes com va acabar el COSE?
 11. Es van complir els acords? Quins acords es van complir i quins no?
 12. On van anar els nens/es?
 13. Què van fer els teus fills/es quan es va tancar el COSE?
 14. Penses que et va ajudar tenir un COSE? En què exactament?
 15. Penses que hagués passat el mateix sense COSE?
 16. Què canviaries del COSE?
 17. Què mantindries?
- Vols afegir alguna cosa més?

Les entrevistes van ser posteriorment transcrites i se'n va fer un anàlisi de contingut mitjançant codificacions i categoritzacions, amb un anàlisi interjutges, per tal d'extraure'n els resultats que es descriuen en aquest apartat. Per a l'elaboració dels codis, es va partir inicialment dels temes principals que es preguntaven a l'entrevista, per posteriorment matisar-los i recategoritzar-los.

El resultat han estat **13 categories** que ens aporten informació sobre els següents temes:

Sobre l'elaboració del COSE:

1. L'inici del COSE: què recorden i la valoració inicial que van fer
2. Qui elabora els acords
3. El rol del fill/a a l'inici dels acords

Sobre el desenvolupament i aplicació tècnica:

4. Valoració general dels acords signats
5. Quin acord recorden més
6. La prestació econòmica
7. Utilització i utilitat de la prestació
8. Intervenció amb el fill/a durant i en acabar el COSE
9. Intervenció amb els progenitors durant el COSE

Sobre l'eficàcia:

10. Motiu d'acabament del COSE
11. Valoració sobre el compliment dels acords
12. Valoració de l'eficàcia del COSE
13. Suggeriments de millora o canvi

4.4.3. Resultats de les entrevistes

Tot seguit s'exposen els resultats amb una taula per cada categoria i dins de cadascuna s'hi mostren les subcategories que se'n deriven per tal de detallar bé cada tema exposat. A les columnes de la dreta hi fem constar el nombre de persones que s'han referit a cada aspecte. El sumatori no té perquè ser 11 doncs poden haver expressat més d'una idea dins de cada tema, o pel contrari poden no haver opinat sobre una qüestió concreta. L'explicació dels resultats s'acompanya amb cites textuais de les persones entrevistades.

Taula 16. L'inici del COSE: què recorda i valoració inicial

		Núm. persones
SUBCATEGORIES	Se'n recorden del dia que els hi van proposar	5
	No se'n recorden massa	4
	Serveix per seguir les regles que et marquen	5
	Van tenir por / els va semblar molt dur	4
	Són unes condicions per assegurar el retorn del fill/a a casa	4
	És una manera de treure els nens/es de casa	3
	És obligatori signar-lo	2
	Només recorden que anava lligat a un ajut econòmic	1

Així, a la Taula 16 es recullen els resultats que tenen a veure amb com es va iniciar el seu COSE, és a dir, què recorden i com el van valorar en un inici quan l'EAIA els hi va proposar. S'observa com la meitat dels entrevistats se'n recorda – tot i que molts no li diuen COSE – però també n'hi ha que els va costar recordar a què ens referíem exactament. La meitat coincideixen en descriure'l com un document que serveix per seguir les condicions que et marca l'EAIA i que a l'inici els hi va semblar una mica dur i van tenir una mica de por, especialment els casos on el nen o nena encara vivia a casa. Dues persones el recorden com un document obligatori de signar. En canvi, els que van tenir un COSE com a manera de reunificació familiar expliquen que són les condicions que l'EAIA marca per assegurar el retorn del fill o filla al nucli familiar. També hi ha 3 persones que ho van viure com una manera que tenia l'EAIA de preparar el desemparament i una com un tràmit per cobrar un ajut econòmic. Tot seguit ho veiem explicat amb les seves pròpies paraules:

- ❖ *“Bueno a mí no me hizo ninguna gracia, pero bueno. Porque yo he tenido amigas, que una vez han firmado este documento, han intentado pues llevarse a los críos” (mare)*
- ❖ *“Sí, es un documento que es un acuerdo que tengo que hacer yo para tener las niñas, para ver si ellos me podían devolver las niñas” (mare)*
- ❖ *“No me acuerdo muy bien de ese acuerdo, pero si me acuerdo que conlleva una ayuda económica. Me acuerdo que había cosas que tenía que cumplir y a cambio había una prestación económica para los niños” (mare)*
- ❖ *“El plan de trabajo ... pero me recuerdo que esto fue después de que recuperé mi hijo (...) Bueno en este momento para recuperar a mi hijo, tenía que hacerlo si o si” (pare)*
- ❖ *“Yo lo vi correcto, porque ellos tienen que asegurarse que tú esos compromisos los tienes y que los niños van a tener una vivienda y una estabilidad” (mare)*
- ❖ *“El primer compromís socioeducatiu que vam firmar el pare de la nena i jo, va ser per a que entrés a una Casa d’Infants, uns dies només a la setmana (...) Crec que em van dir que era obligatori firmar el COSE, perquè en ell quedaven plasmats els compromisos del EAIA i per l’altra banda els compromisos els quals ens comprometien per tal que ells ens donessin aquests servei, que és un servei que atorga la Generalitat a les famílies amb dificultats per mantenir les criatures i educar-les correctament” (mare)*
- ❖ *“Me dijeron que tenía que estar un año en este plan de riesgo”(mare)*

Taula 17. L’elaboració dels acords dels COSE

		Núm. persones
SUBCATEGORIES	L’EAIA els elabora unilateralment	10
	Eren raonables i s’entenen	4
	No estan d’acord en que l’EAIA els elabori unilateralment	3
	Abans de signar-los, van consultar un advocat	1
	Costen d’entendre	1

Totes les persones entrevistades coincideixen en què és un document elaborat íntegrament per part de l’EAIA, on ells no hi han participat (Taula 17) i tres dels entrevistats expressen el seu desacord amb aquesta manera de procedir. Una reconeix que va fer la consulta amb un advocat abans de signar. 4 de les persones entrevistades són del parer que són acords raonables i que s’entenen, i en canvi una persona afirma que costaven de comprendre.

- ❖ *Bueno normalmente ellos, nos hicieron leer todo, aunque nos costó mucho... ya estaban hechos, era una hoja a rellenar y firmé y ya está (mare)*
- ❖ *“A mí cuando eso ya me lo dieron todo hecho. Sí, yo leí unos acuerdos y bueno vale... lo llevé al abogado y tal y me dijo que lo podía firmar porque los acuerdos eran normales, no había nada raro y dijo vale” (mare)*
- ❖ *“Això ells. Precisament això és una cosa que em va molestar molt perquè ho van decidir ells pel seu compte i risc, després d’haver-nos entrevistat unes quantes vegades i ni el pare de la nena ni jo vam estar d’acord” (mare).*

Taula 18. Participació dels fills/es en la signatura dels acords

		Núm. persones
SUBCATEGORIES	No signen els acords perquè són massa petits	5
	No signen els acords tot i que són més grans	3
	Els signen	1
	No se’n recorda	1

La meitat expressen que els seus fills i filles no els van signar perquè eren massa petits i en canvi n'hi ha tres que afirmen que no els van demanar que els signessin tot i que tenien edat per fer-ho (Taula 18). Una de les persones entrevistada és l'única que reconeix que la seva filla va signar i una altra no se'n recorda.

- ❖ *“Mi hija no firmó ni nada, pero tampoco le pidieron que firmara ella. La niña sabía de la existencia del Compromiso, porque mi hija ya era mayor y... ¿sabes? Que mi hija tampoco quería firmarlo, porque a ella que no le tocaran las narices que ya tenía bastante con la escuela y con todo lo que tenía que hacer” (mare).*
- ❖ *“Només tinc una filla i té 10 anys i la nena no va signar res” (mare)*

Taula 19. Valoració del desenvolupament dels acords signats

		Núm. persones
SUBCATEGORIES	Acords difícils o impossibles de complir	6
	Acords fàcils, normals i útils	5
	Acord inútils i no adequats	3
	Acords obligatoris sobre els que no pots opinar	2

Pel que fa al desenvolupament del COSE, la meitat afirmen que eren fàcils de dur a terme, hi ha qui els va trobar útils i “normals” (Taula 19). Ara bé, més de la meitat pensen el contrari, que són acords difícils de complir, i algun d'impossible, algun que no serveix o que no és adient per arreglar la situació. Dues persones, a més, reiteren la idea de que són acords obligatoris sobre els que no es pot opinar.

- ❖ *“Bueno para mí fáciles (...). Estuvo bien porque así pude hablar con mi jefa, lo que me había pasado y así el fin de semana ya tengo mi día libre y pude estar con mis hijos, ese acuerdo me gustó más” (Mare).*
- ❖ *“A mí me parecieron bien los acuerdos, quizás había alguno alarmante, que quizás te extraña, te choca... pero son pautas normales” (mare)*
- ❖ *“Hay algunos difíciles porque los niños eran rebeldes, no es fácil cumplir según qué cosa con los niños que estaban en el centro de acogida. Ellos sabían que eran un poco rebeldes, Yo para mí me pidieron mucho, demasiado, no me ayudaron” (mare).*

Taula 20. Els acords que més recorden

		Núm. persones
SUBCATEGORIES	Passar més temps amb els fills/es	2
	Que els infants vagin nets a l'escola	2
	Tenir autoritat davant dels fills / fer complir les pautes	2
	No en recorda cap	2
	Que el pare/mare anés al psicòleg	2
	Evitar discutir davant dels fills/es	1
	Haver de fer tot els que l'EAIA digui	1
	Anar a SSB	1
	Assistir a les entrevistes amb l'EAIA	1
	Tenir estabilitat	1
	Que estaria en observació	1

Amb la idea d'intentar concretar què és el que més recorden, se'ls demanava que detallessin els acords que més els venien a la memòria. Tal com podem veure a la Taula 20, van expressar una gran diversitat d'acords tot i que molts d'ells només en recordava un

o dos. N'hi havia que feien referència als fills/es com per exemple: passar més temps amb ells, saber marcar-los pautes i límits, portar-los nets a l'escola, no discutir davant d'ells, o donar-los estabilitat. Després n'hi havia que tenien a veure només amb la relació d'ells amb l'EAIA com assistir a les entrevistes, seguir les seves orientacions o permetre que li fessin un seguiment ("en observació"). Finalment hi havia acords relatius al que havien de fer els pares com anar al psicòleg o a serveis socials bàsics.

- ❖ *"Que esté más tiempo con los niños, que cualquier discusión no sea delante de los niños" (mare).*
- ❖ *"Que el niño vaya limpio al cole" (mare)*
- ❖ *"Sí bueno, a mí me pusieron el acuerdo de que yo tenía que hacer todo lo que ellas quisieran" (mare)*
- ❖ *"Lo que siempre me repetían es que tenía que tener autoridad sobre las niñas, (...). Pero era muy difícil con unas niñas con problemas psicológicos y si nadie de ellos me ayudaban..." (mare)*
- ❖ *"No me acuerdo del acuerdo, son normales, fáciles. Creo que aunque no hubiera habido acuerdo de por medio yo hubiera hecho las mismas cosas como madre" (mare)*
- ❖ *"Me decían que iba a estar bajo observaciones durante un año. A partir de allí.. era un año de observación" (pare)*
- ❖ *"Ellos acordaron que yo tendría sesiones con el psicólogo, tendría que demostrar que tenía una estabilidad y no me acuerdo de más porque ya hace 4 años. Que el niño vaya limpio al cole" (mare)*

Taula 21. La prestació econòmica

		Núm. persones
SUBCATEGORIES	Si que va cobrar la prestació	4
	No va cobrar	3
	Va cobrar només per algun dels fills/es	2
	Va cobrar menys perquè no la van informar bé	2
	El van obligar a cobrar	1

Una majoria de les persones entrevistades va cobrar la prestació; de fet només 3 no la van cobrar (Taula 21). Ara bé, d'entre els que sí, alguns es queixen de cobrar tard o cobrar només per algun dels fills i no pels altres. Un pare diu que ell no volia cobrar però que el van obligar, tot i que més endavant reconeix que mai van malament els diners.

- ❖ *"Yo sí, por los pequeños perdí un año porque no lo sabía bien y por la grande no porque fue un fracaso, ya salía del centro y volvió al centro de menores otra vez" (mare)*
- ❖ *"Sí, mentre la nena estava a la casa dels infants cobraven 326 euros al mes" (mare)*
- ❖ *"Yo dije que no pero me dijeron que si o si tenía que cogerla. La ayuda era de 330 o por allí..." (pare)*

Taula 22. Utilització de la prestació econòmica del COSE

		Núm. persones
SUBCATEGORIES	Activitats escolars (excursions, menjador escolar, llibres, roba)	5
	Per tots (menjar, targetes de transport públic, vestir, la casa,...)	4
	Activitats extraescolars (natació, casal, campaments, ...)	3
	No hi havia cap indicació amb què es devien gastar	2
	1 any de cobrar no és suficient per arreglar els problemes	2
	Es va destinar als fills/es (sense concretar amb què)	2
	Assumptes dels progenitors (carnet de conduir)	1

Més de la meitat de les persones entrevistades afirmen que la van destinar a coses dels fills/es com són les activitats escolars i extraescolars (Taula 22). També reconeixen que els va servir per aspectes que se'n podia beneficiar tot el nucli familiar com el menjar o les targetes de transport. Dos persones fan constar que no hi havia cap indicació amb què s'havien de gastar i una reconeix que li va servir per treure's el carnet de conduir. N'hi ha dos que insisteixen en què amb un any de cobrar no n'hi ha prou per arreglar el problemes i que li agradaria seguir tenint la prestació econòmica.

- ❖ *“No me dijeron que lo usara para nada en especial, lo que sí que era un dinero que dan a todas las familias, una vez que le devuelven al niño, pues para que el primer año o esos primeros meses que no sea tan... que todo vaya mejor económicamente, pero no me dijeron: lo tienes que cojer para tal o lo tienes que cojer para cual. O sea es para los niños evidentemente pero para que nosotros nos pudiéramos desenvolver mejor económicamente los primeros meses. Lo utilicé para el casal, para ir a natación” (mare)*
- ❖ *“Me ayudó mucho porque me facilitó la vida familiar. Me hubiese gustado que fuera por más tiempo, 2 años más, hasta que mi hija cumpla 16 años. Porque es pequeña todavía” (mare)*
- ❖ *“El dinero fue empleado en ellos, en el colegio, en vestirlos pero no ponía en ningún lado en qué tenía que emplear el dinero (...) A ver a mí no era lo económico lo que me importaba, a mí lo que me importaba era tener a mis hijos conmigo” (mare)*

Taula 23. Tipus d'intervenció amb els fills/es durant el desenvolupament del COSE

		Núm. persones
SUBCATEGORIES	No se'ls va demanar l'opinió ni se'ls va informar	5
	Entrevistes periòdiques amb l'EAIA	4
	Només els van veure 1 o 2 vegades	3
	Res perquè era massa petit	2
	Se li va explicar el procés	2

A la meitat dels fills/es dels entrevistats no els van informar directament sobre en què consistia el COSE o quina era la seva opinió. Alguns diuen que només els van veure una o dues vegades (Taula 23). En canvi quatre de les persones entrevistades afirmen que l'EAIA sí que va fer entrevistes periòdiques amb els fills. Dos recorden molt bé com a l'inici els hi van explicar quin seria el procés.

- ❖ *“Claro cuando lo recuperamos a él, que vino aquí a casa, hicimos un par de entrevistas con el niño, una seguro dos no lo sé, le explicamos un poco que durante un año iban a visitarlo estas personas, entonces le expliqué que eran como las personas que él tenía con la familia de acogida y lo entendió perfectamente” (mare)*
- ❖ *“No, con los niños entrevistas casi no, una o dos veces porque siempre iban los niños al cole y a veces tenían actividades también (...) A mis hijos no les pidieron la opinión. Siempre venían preguntando sobre los niños y como vieron que todas las instrucciones que ellos pedían iban bien y se iban superando, pues dijeron que hasta ahí no más” (mare)*
- ❖ *“A ver estuvimos en un programa de la Casa d'Infants durante un año y medio, hicieron visitas ellos venían a casa, nosotros íbamos a allí. Era como una especie de control de para ver cómo iba la adaptación digamos, (...) hasta que decidieron...bueno se acabó el plazo, los niños pasaron ya de no estar en riesgo ninguno y adelante y ya está” (mare)*

Taula 24. Tipus d'intervenció amb els progenitors durant el desenvolupament del COSE

	Núm. persones	
SUBCATEGORIES	Entrevistes periòdiques amb l'EAIA	7
	Poques entrevistes amb l'EAIA	2
	Visites al domicili familiar	2
	Entrevistes periòdiques amb SSB	2
	Entrevistes amb la casa d'infants	2
	Anar a tot arreu on deia l'EAIA , sense especificar	1
	Recerca de feina / anar a un curs de formació	1

La majoria recorda que va anar fent entrevistes periòdiques amb l'EAIA mentre va durar el COSE (Taula 24). També surten altres aspectes com algunes visites al domicili, seguiment des del SSB, reunions amb la casa d'infants. Hi ha alguna queixa tipus la d'anar a tot arreu on els deia l'EAIA o anar a perdre el temps fent un curs de formació no útil.

- ❖ *“Pues fui varias veces al EAIA, después me enviaron a varios sitios para intentar buscar faena, que era apuntarse a un curso que yo ya había hecho y perder como digo yo el tiempo” (mare)*
- ❖ *“Pues hacer todo lo que me decían, las visitas, todas las entrevistas que tenía que hacer... y firmar todo lo que tenía que firmar y ya está” (mare)*
- ❖ *“També ens obligaven a anar a entrevistes cada mes i mig. Una vegada van venir a casa, suposo que van mirar el lloc on vivia la nena per si hi havia alguna mancança” (mare).*

Taula 25. Motiu d'acabament del COSE

	Núm. persones	
SUBCATEGORIES	Per què l'EAIA va valorar el canvi en positiu de la família /no situació de risc	4
	Perquè va arribar la data de finalització del període establert	3
	Quan les nenes van dir que volien tornar al centre	1
	Quan es van emportar el fill/a al centre	1
	Al deixar el fill amb ell i els avis	1
	Es va esgotar el temps a la casa d'infants i va ingressar en un CRAE	1

Sobre la eficàcia, les persones opinen que el COSE va acabar o bé perquè l'EAIA va a valorar que ja no hi havia la situació de risc, o bé senzillament perquè s'havia acabat el termini preestablert (Taula 25). Les altres situacions descrites fan referència a l'ingrés del fill/a a un centre residencial i un amb els avis conjuntament amb el pare. De fet el 70% de es situacions van acabar amb el fill a casa i el 30% amb l'ingrés a un centre residencial.

- ❖ *“Acabó cuando acabó la fecha. Me dijeron que creían que la cosa iba mejor con la niña y dijeron que vale, que ya estaba, pues vale” (mare)*
- ❖ *“Se acabó porque se llevaron a la niña a un centro” (mare)*
- ❖ *“Si, terminó porque era un compromiso de cierta duración, por mucho que pedí extenderlo se terminó” (mare)*
- ❖ *“Mm no, creo que el compromiso era hasta que los niños dejaran de estar en riesgo, automáticamente se acabó, me lo notificaron, firmé los papeles como que los niños salían ya del EAIA y ya está” (mare)*
- ❖ *“Perquè la casa d'Infants és per només 18 mesos i hauria de ser per tota l'etapa dels nens, perquè els problemes creixen, i amb 18 mesos a una casa d'Infants la nostra*

família no es va solucionar, ni jo vaig trobar feina ni el meu marit va deixar de beure, ni es va incorporar a la feina.” (mare)

Taula 26. Valoració sobre el compliment dels acords del COSE

		Núm. persones
SUBCATEGORIES	Es van complir (sense especificar)	3
	Es van complir (superar el problema, el nen va guanyar pes, documentació, empadronar, metge, psiquiatra)	3
	No es van complir (va faltar temps, va faltar entesa amb l’EAIA, no va trobar feina)	2

Hi ha diferents respostes (Taula 26), des dels que afirmen que es van complir sense especificar massa, els que sí que especifiquen que curiosament no són els mateixos que exposen quan se’ls demana quin recorden, a afirmar que no es van poder complir per manca de temps o per la dificultat que presentaven,

- ❖ *“Sí, ¿sabes qué pasa? Que conmigo tampoco había un problema muy grave: es que yo en mi casa trabajaba y me quedé sin faena y me quedé colgada con una niña y el piso, entonces era eso. El problema fue ese, no es que yo a ver... como otras familias que a lo mejor tienen problemas de otras cosas ¿me explico? Y conmigo era más fácil, porque era solo el que yo fuera a trabajar..., que ha sido imposible pero bueno.” (mare)*

Taula 27. Valoració de l’eficàcia del COSE

		Núm. persones
SUBCATEGORIES	No ha ajudat, cap diferència amb el COSE, hagués estat igual sense aquest. No és la manera d’ajudar	4
	Ha servit només per l’ajut econòmic	3
	Va suposar un canvi en positiu, un suport educatiu i emocional per tirar endavant	3
	Sense l’ajuda de l’EAIA hagués anat pitjor	2
	Va ser pitjor	1

En aquest punt també hi ha respostes ben confrontades (Taula 27). Hi ha que afirmen que no els ha ajudat en res, que no serveix o bé que hagués estat igual sense aquesta mesura i fins i tot una pensa que va ser pitjor. Després hi ha una part que reconeix que l’única utilitat que té és la de l’ajut econòmic. Finalment tres persones pensen que sí que els va ser útil i els va suposar un canvi en positiu, i que sense el COSE la situació hagués anat a pitjor.

- ❖ *“Bueno sí, para mí sí porque fue un cambio total, mm.. si el EAIA no hubieran estado... no sé qué hubiera pasado” (mare).*
- ❖ *“Creo que hubiese pasado lo mismo. Útil a lo mejor para otras personas sí que les sirve, pero a mí yo creo que hubiese estado igual, tanto como el plan como sin el plan, ni me ha beneficiado pero tampoco me ha perjudicado, o sea no me importa” (mare).*
- ❖ *“A ver, el COSE te ayuda entre comillas, ¿me explico? Por la parte económica, porque te soluciona porque si por desgracia te ha pasado eso y te has quedado sin agua, y tú misma te pones al día, a eso sí que te ayuda. Pero por lo demás pues poco, la verdad” (mare)*
- ❖ *“No para nada, a mí no me sirvió para nada. A mí me provocó dolor, yo hice todo lo posible y firmé el documento, hice muchas visitas...” (mare)*

- ❖ *“Sí, porque no te ves sola, a ver te van diciendo lo que tienes que hacer. No tienes que esconderte de nada, porque yo iba siempre a todas las entrevistas y a todo y luego si tengo que firmar, firmo. Primero leo y ya está. A mí me ayudó. Para mí esto es un apoyo más, me veo más acogida. De la otra manera me veía más sola, me comía la cabeza. Ahora estoy más animada, más animada, con más ganas de salir por la calle con mis niños. A vivir la vida, a tirar para adelante” (mare)*
- ❖ *“Sí, me ayudó a tener un mejor nivel de vida, la ayuda económica me facilitó la vida” (mare)*
- ❖ *“Es que.. yo no sé cómo decirlo pero es que lo ponen ellos. Allí uno no puede opinar. Uno tiene que seguir los procedimientos que están allí. No es que lo ponemos a hacer juntos y como van y como lo vemos. ¿Sabes? Eso sí, porque lo que pedían no son cosas difíciles para una persona que quiere tener a su hijo a su lado” (pare)*

Taula 28. Suggestiments de canvi o millora

		Núm. persones
SUBCATEGORIES	Caldria especificar els acords que fossin possibles i posar temps realistes	3
	No canviaria res, el deixaria tal com està	3
	Només mantenir el tema econòmic	2
	Que lliurin una còpia a la família	1
	No serveix com una ajuda per millorar la situació dels nens/es	1
	Caldria informar millor sobre la prestació econòmica	1
	Que els acords es pactin amb els progenitors	1

Tres de les persones entrevistades proposen que els acords que es posin siguin possibles de realitzar i dues diuen que no canviarien res, que ja està bé així (Taula 28). També hi ha qui diu que només mantindria el terme de l'ajut econòmic i que cal informar millor sobre aquest. També hi ha una proposta de pactar els acords amb la família.

- ❖ *“Gracias al EAIA por confiar en nosotros y por habernos ayudado, tanto a mí como a mis hijos” (mare)*
- ❖ *“Nada, que el proceso fue una historia muy larga, muy intensa y muy dolorosa, que todo bien y que ellas me ayudaron bastante. No en el plan de riesgo solo, ¿eh?, sí no que al final y antes. El equipo fue maravilloso y me ayudaron bastante” (mare)*
- ❖ *“A ver lo único (que mantendría) lo económico, porque te soluciona el bache que tienes en ese momento” (mare).*
- ❖ *“Es que ellos han pedido muchas cosas, de unas cosas que te piden el piso. Yo veo que el techo lo tiene que ayudar los servicios sociales, eso lo tendrían que quitar porque ellos te dicen búscate el piso, (...) Segunda cosa, tienen que dar un tiempo a la madre para que ella demuestre que ella puede” (mare)*

4.5. Qüestionaris als professionals dels EAIA

Finalment, s'aporta en aquest apartat el punt de vista dels professionals dels EAIA pel que fa a les decisions que prenen sobre els COSE i la valoració que fan dels mateixos.

4.5.1. Característiques dels participants

Van contestar els qüestionaris un total de 110 professionals (Taula 29) dels quals quasi una tercera part eren pedagogs, per sobre d'una quarta part eren psicòlegs i una cinquena part eren treballadors socials i educadors, respectivament. Per tal de garantir l'anonimat, no se'ls demanava que escriguessin el nom del seu EAIA, només el servei territorial. Els resultats ens indiquen que un 41,9% treballa en un EAIA de la demarcació de Barcelona comarques, seguit dels que treballen a Barcelona ciutat, qüestió esperable doncs és on es concentren major nombre dels equips i de població.

Taula 29. Perfil professional i servei territorial de l'EAIA

Professió:	Frec.	%
Pedagog/a	35	31,8
Psicòleg/a	30	27,3
Treballador/a Social	23	20,9
Educador/a Social	22	20,0
Total	110	100
Servei territorial EAIA:	Frec.	%
Barcelona comarques	44	41,9
Barcelona ciutat	25	23,8
Tarragona	16	15,2
Girona	12	11,4
Lleida	6	5,7
Terres de l'Ebre	2	1,9
Total	105	100

De les persones que van contestar, un 84,3% eren dones, distribució habitual entre els professionals d'aquest àmbit (Taula 30). Per edats, quasi la meitat se situa en la franja que va des dels 41 als 50 anys, i quasi una cinquena part per sobre dels 50. Aquesta dada, juntament amb els anys d'experiència als EAIA on la majoria té més de 7 anys d'experiència, dóna molta consistència a la informació proporcionada. S'observen diferències significatives pel que fa a l'edat i el perfil professional, sent els educadors/es socials els que es concentren en les franges d'edat més joves, de menys de 40 anys³⁶. També, com era d'esperar, les persones professionals amb més anys d'experiència són significativament les de més edat³⁷.

³⁶ Significación estadística: $\chi^2(9)=17,740$, $p>0,038$

³⁷ Significación estadística: $\chi^2(6)=34,674$, $p>0,000$

Taula 30. Sexe, any de naixement i any d'incorporació als EAIA

Sexe:	Frec.	%
Dona	91	84,3
Home	17	15,7
Total:	108	100
Any de naixement:	Frec.	%
Menys 30	5	4,5
31-40	32	29,1
41-50	52	47,3
A partir de 51	21	19,1
Total	110	100
Any d'incorporació als EAIA:	Frec.	%
Fins 1999	17	15,5
2000-2009	60	54,5
2010-2016	33	30,0
Total	110	100

4.5.2. Decisió de fer un COSE: com i per què

Entrant ja en el terreny de les valoracions sobre el COSE, tots els equips dels quals els professionals han respost el qüestionari afirmen que en fan. A partir d'aquí, el primer que se'ls preguntava era quina era la situació més habitual per decidir-se per aquesta mesura amb una família. Per les respostes, s'observa, en primer lloc, que sembla més comú fer-ho en els casos de retorn al nucli dels progenitors procedents d'un acolliment familiar o residencial, donat que 2/3 dels professionals afirmen que ho fan així bastant sovint o quasi sempre. En canvi, en els casos que el nen o nena no ha estat mai tutelat i viu amb la família d'origen no només no està tant clar que s'acostumi a fer tant sovint, si no que la dispersió de les respostes és molt més alta (Taula 31). Aquesta percepció entra, d'entrada amb contradicció amb els dades aportades en els primers dos apartats de l'informe, on la majoria dels casos són infants que no han estat mai tutelats.

Taula 31. Situacions en les que s'acostuma a fer un COSE

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre	Total
En el procés de retorn amb la família	6 5,8%	20 19,2%	9 8,7%	28 26,9%	41 39,4%	104 100%
Amb expedients de risc on no han estat tutelats.	1 1,0%	24 23,1%	20 19,2%	40 38,5%	19 18,3%	104 100%

En els casos que els COSE s'apliquen en els retorns dels infants amb la família biològica (Taula 32) el criteri que se segueix de manera més unànime quan es decideix dur-lo a terme és el de poder garantir la seguretat i el benestar dels nens i nenes, i en canvi, la resposta és bastant menys contundent en els casos on el COSE s'aplica per reforçar la contenció en el nucli familiar. Tot i així, d'entre tots els criteris per fer un COSE en aquests darrers casos, és el que preval més. Pel que fa al criteri de fer un COSE per donar suport econòmic a la família no sembla que sigui el motiu principal en cap dels dos supòsits, tot i que semblaria una mica més habitual entre els retorns als nuclis i menys en les contencions,

El fet de decidir fer un COSE per poder-lo compartir amb els SSB té molta dispersió en les respostes i en el cas de la contenció en el nucli no hi ha una postura majoritària, trobant-se tants professionals que diuen bastant sovint com els que ho diuen només algunes vegades. Amb el que sí coincideixen és que en ambdós casos quasi mai decideixen fer un COSE degut a les pressions que poden exercir alguns serveis.

Taula 32. Criteris que se segueixen en els casos de COSE de retorn a la família biològica en comparació amb els infants amb aquesta mesura però que no han estat mai tutelats

		Mai	Algunes Vegades	Moderadament	Bastant Sovint	Quasi Sempre	Total
Millorar la seguretat i benestar de l'infant	Retorn	1 1,0%	6 5,8%	4 3,9%	38 36,9%	54 52,4%	103 100%
	Contenció	0 0%	5 4,8	14 13,5%	49 47,1%	36 34,6%	104 100%
Donar la possibilitat de suport econòmic a la família	Retorn	12 12,1%	34 34,3%	23 23,2%	19 19,2%	11 11,1%	99 100%
	Contenció	15 14,7%	43 42,2%	15 14,7%	23 22,5%	6 5,9%	102 100%
Poder compartir seguiment amb els SSB	Retorn	11 10,9%	38 37,6%	18 17,8%	22 21,8%	12 11,9%	101 100%
	Contenció	20 19,8%	27 26,7%	20 19,8%	27 26,7%	7 6,9%	101 100%
Cedir a les pressions d'altres serveis	Retorn	58 59,2%	33 33,7%	4 4,1%	1 1,0%	2 2,0%	98 100%
	Contenció	57 55,9%	39 38,2%	4 3,9%	2 2,0%	0 0%	102 100%

També se'ls preguntava que es pronunciessin sobre altres criteris quan es decideix fer un COSE amb infants que estan al nucli familiar (Taula 33). S'observa que una tercera part dels professionals opina que bastant sovint es fa per donar una oportunitat als pares. La resposta és més contundent pel que fa a dur a terme un COSE amb l'objectiu de poder facilitar un procés de tutela posterior, on el 38,4% dels professionals opina que mai es fa per això. En canvi les respostes són molt més disperses - van des d'algunes vegades a bastant sovint - referent al fet d'aplicar aquesta mesura per evitar un desemparament a curt, mig o llarg termini, i potser s'hagués esperat un major convenciment pel que fa a aquests motius.

Taula 33. Altres criteris que se segueixen en els casos de fer un COSE amb infants que no han estat mai tutelats

	Mai	Algunes Vegades	Moderadament	Bastant Sovint	Quasi Sempre	Total
Donar una oportunitat als pares	9 9,3%	29 29,9%	15 15,5%	33 34,0%	11 11,3%	97 100%
Facilitar i agilitar un procés de tutela posterior	38 38,4%	35 35,4%	20 20,2%	5 5,1%	1 1,0%	99 100%
Evitar desemparament a curt termini	8 8,2%	32 32,7%	25 25,5%	27 27,6%	6 6,1%	98 100%
Evitar desemparament a mig-llarg termini	9 9,0%	21 21,0%	34 34,0%	31 31,0%	5 5,0%	100 100%

Observant els resultats de la Taula 34 s'arriba a la conclusió que els acords els redacta per la seva banda els EAIA, i que mai o quasi mai els redacten conjuntament amb la família, coincidint amb la percepció que tenien les famílies entrevistades. Que un cop redactats després els acostuma a presentar als pares i força sovint també als adolescents de més de 12 anys a qui se'ls demana que ho signin però que quasi mai es presenten als infants de menys de 12 anys i tampoc se'ls fa signar.

Taula 34. Procés d'elaboració dels acords del COSE

	Mai	Algunes vegades	Modera dament	Bastant Sovint	Quasi Sempre	Total
Els redacta prèviament l'EAIA i després els presenta als progenitors	2 1,9%	3 2,8%	3 2,8%	28 25,9%	72 66,7%	108 100%
Els redacta prèviament l'EAIA i després els presenta als infants d'entre 6 i 11 anys.	36 34,6%	34 32,7%	9 8,7%	14 13,5%	11 10,6%	104 100%
Els redacta prèviament l'EAIA i després els presenta als adolescents de 12-17 anys.	6 5,6%	11 10,2%	18 16,7%	23 21,3%	50 46,3%	108 100%
Els redacten conjuntament amb els pares (ambdós o un)	43 41,0%	44 41,9%	12 11,4%	5 4,8%	1 1,0%	105 100%
Els redacta conjuntament amb els infants de 6-11 anys	85 80,2%	17 16,0%	2 1,9%	2 1,9%	0 0%	106 100%
Els redacta conjuntament amb d'entre 12-17 anys	47 44,3%	37 34,9%	11 10,4%	10 9,4%	1 0,9%	106 100%
Els fan signar als infants d'entre 6 i 11 anys:	82 77,4%	17 16,0%	4 3,8%	1 0,9%	2 1,9%	106 100%
Els fan signar als adolescents de 12-17 anys	14 13,1%	10 9,3%	7 6,5%	13 12,1%	63 58,9%	107 100%

En general, els professionals reconeixen problemes de les famílies per entendre els COSE (Taula 35) i va en consonància amb el què hem vist a l'apartat de les entrevistes a les famílies. Això queda reflectit en que la meitat afirma que només algunes vegades entenen el sentit que té la mesura del COSE i que també només algunes vegades l'entenen de la mateixa manera que l'EAIA. Una tercera part opina que per les famílies bastant sovint és un tràmit per cobrar però que no els queda massa clar què han de fer amb els diners. Això s'adiu amb el que els EAIA pensen sobre que el motiu principal de fer un COSE no són els diners però que les famílies ho perceben al contrari (un tràmit per cobrar).

Taula 35. Percepció que té l'EAIA quan els progenitors signen els acords del COSE

Els progenitors:	Mai	Algunes vegades	Modera dament	Bastant sovint	Quasi sempre	Total
El signen com un tràmit administratiu per cobrar	10 9,3%	35 32,7%	16 14,5%	37 34,6%	9 8,4%	107 100%
L'entenen de la mateixa manera que l'EAIA	12 11,25%	54 50,5%	28 26,2%	12 11,2%	1 0,9%	107 100%
Entenen bé el què han de fer	0 0%	27 25,2%	33 30,8%	40 37,4%	7 6,5%	107 100%
Els queda clar amb què han de destinar els diners	36 34,3%	38 36,2%	14 13,3%	14 13,3%	3 2,9%	105 100%
No entenen el sentit del COSE	5 4,6%	55 50,9%	17 15,7%	21 19,4%	10 9,3%	108 100%

També els professionals reconeixen que els fills i filles acostumen a quedar bastant al marge dels COSE, vist també a les entrevistes. S'observa a la Taula 36 on els percentatges majoritaris es concentren en què només algunes vegades entenen què han de fer els seus pares, no saben massa sobre el suport econòmic que es rep i no l'acostumen a conèixer ni entendre'l massa bé.

Taula 36. Paper que tenen els infants quan se signa un COSE

Els infants:	Mai	Algunes vegades	Modera dament	Bastant Sovint	Quasi Sempre	Total
En queden bastant al marge	10 9,3%	42 39,3%	21 19,6%	24 22,4%	10 9,3%	107 100%
Entenen què han de fer ells i els seus pares	3 2,8%	48 44,4%	34 31,5%	18 16,7%	5 4,6%	108 100%
Acostumen a saber que hi ha un suport econòmic	6 5,6%	58 53,7%	14 13,0%	19 17,6%	11 10,2%	108 100%
Acostumen a conèixer-lo i entendre'l bastant bé	13 12,3%	54 50,9%	28 26,4%	9 8,5%	2 1,9%	106 100%

4.5.3. Desenvolupament i eficàcia

A part d'aquest cert desconeixement inicial per part dels fills i filles, a la Taula 37 s'observa també que la meitat dels professionals coincideixen en afirmar que en els casos de COSE la intervenció directa es fa quasi sempre amb els pares i molt menys amb els infants, pel que molts d'ells en segueixen quedant força al marge. Els professionals homes són més contundents en afirmar que mai o quasi mai es fa intervenció directa amb els infants³⁸.

Taula 37. Intervenció directa o indirecta amb els infants en els casos amb COSE

La intervenció en els casos amb COSE és:	Mai	Algunes Vegades	Modera dament	Bastant Sovint	Quasi sempre	Total
Sobretot intervenció directa amb els pares	0 0%	3 2,9%	9 8,6%	40 38,1%	53 50,5%	105 100%
Sobretot intervenció directa amb les infants	3 2,9%	14 13,5%	23 22,15%	35 33,7%	29 27,9%	104 100%
Sobretot intervenció directa amb els pares i infants junts	0 0%	8 7,7%	20 19,2%	43 41,3%	33 31,7%	104 100%
Sobretot coordinació amb els serveis	1 1,0%	20 19,0%	22 21,0%	38 36,2%	24 22,9%	105 100%

La meitat dels professionals opina que bastant sovint es fan pròrrogues dels COSE i un 22,3% afirmen que quasi sempre (Taula 38), coincidint amb la tendència ascendent observada en els dos primers apartats dels resultats.

³⁸ Significación estadística: $\chi^2(4)=18,385$, $p>0,001$

Taula 38. Les pròrrogues dels COSE

	Mai	Algunes vegades	Moderament	Bastant sovint	Quasi sempre	Total
S'acostumen a fer pròrrogues	0 0%	13 12,6%	17 16,5%	50 48,5%	23 22,3%	103 100%

Els professionals coincideixen en que quasi sempre s'informa als pares del tancament del COSE, seguit de la notificació a l'EFI, al Sini@ i als SSB. En canvi, només la meitat afirma que això succeeix amb els infants (Taula 39).

Taula 39. Notificació de tancament de COSE:

	Mai	Algunes vegades	Moderament	Bastant Sovint	Quasi sempre	Total
Acostumem a informar als pares del tancament	0 0%	0 0%	2 1,9%	8 7,5%	96 90,6%	100 100%
Acostumem a informar a l'EFI del tancament	0 0%	2 1,9%	3 2,8%	7 6,6%	94 88,7%	106 100%
Acostumem a informar a SINI@ del tancament	0 0%	4 3,8%	4 3,8%	14 13,2%	84 79,2%	106 100%
Acostumem a informar al SSB del tancament	0 0%	0 0%	6 5,7%	18 17,0%	82 77,4%	106 100%
Acostumem a informar als infants del tancament	1 0,9%	9 8,5%	13 12,3%	24 22,6%	59 55,7%	106 100%

El motiu de tancament ens obre de nou la porta a poder avaluar resultats. La percepció dels professionals és que bastant sovint es tanquen per cessament de la situació de risc que els van motivar, però no és menyspreable que més de la meitat diuen que algunes vegades es tanca per una situació de desemparament i una mica més freqüent per majoria d'edat (Taula 40), coincidint força amb les dades del Sin@.

Taula 40. Motiu de tancament de COSE:

	Mai	Algunes Vegades	Moderament	Bastant Sovint	Quasi sempre	Total
Desemparament	3 2,9%	58 55,2%	30 28,6%	12 11,4%	2 1,9%	105 100%
Tancament expedient de risc	0 0%	11 10,4%	29 27,4%	43 40,6%	23 21,7%	106 100%
Majoria d'edat	6 5,8%	44 42,7%	23 22,3%	26 25,2%	4 3,9%	103 100%

Valorant l'eficàcia de dur a terme una mesura de COSE, s'observa com l'ítem que té més coincidència és el referent a que facilita els retorns a la família d'origen, seguit, però amb menys grau d'acord, en que afavoreix el benestar dels infants (Taula 41) i en canvi hem vist com no constitueixen el motiu principal de tancament de casos segons les dades quantitatives. En canvi segons els professionals, només algunes vegades o de manera moderada serveix per evitar desemparaments.

La meitat no està gens d'acord en que el seu sentit sigui el de la prestació econòmica i una quarta part pensa que en cap cas són PIRMI encobertes i conseqüentment la meitat està bastant o totalment d'acord que el COSE no hauria d'anar vinculat a una prestació econòmica, discrepant amb el punt de vista de les persones entrevistades.

Taula 41. Valoració de l'eficàcia dels COSE

	Gens acord	Una mica acord	Modera dament	Bastant acord	Total acord	Total
Facilita els processos de retorn a la família	0 0%	11 10,3%	30 28,0%	50 46,7%	16 15,0%	107 100%
Afavoreixen el benestar dels infants	1 0,9%	22 20,6%	35 32,7%	38 35,5%	11 10,3%	107 100%
Evita els desemparaments	9 8,4%	36 33,6%	41 38,3%	18 16,8%	3 2,8%	107 100%
Els resultats serien els mateixos que sense COSE	33 31,1%	31 29,2%	21 19,8%	13 12,3%	8 7,5%	106 100%
Són PIRMI encobertes	26 24,5%	33 31,1%	16 15,1%	18 17,0%	13 12,3%	106 100%
No hauria d'anar vinculat a una prestació econòmica	11 10,8%	23 22,5%	18 17,6%	21 20,6%	29 28,4%	102 100%
El seu sentit és el de la prestació econòmica	50 49,5%	25 24,8%	15 14,9%	7 6,9%	4 4,0%	101 100%

4.5.4. Propostes dels professionals en els qüestionaris

Hi havia dos tipus de preguntes on poder reflectir aquest aspecte. Una era una pregunta amb respostes tancades que havien de seleccionar d'una llista però que podien afegir-ne alguna més, i l'altra era l'apartat final, de text obert, on podien escriure lliurement.

A la pregunta primera sobre quines propostes de futur farien, 107 professionals van emetre 113 propostes. D'aquestes:

- 66 eren referides a que calien canvis,
- 38 anaven en el sentit d'utilitzar els COSE tal com estan
- 9 proposaven eliminar-los.

Pels que proposaven canvis, les propostes eren bàsicament (de més a menys freqüents):

- Utilitzar-los només en els casos de retorn a la família (23)
- Que no vagin lligats a la prestació econòmica/poder valorar-ho (21)
- Fer-los més senzills, com un pla de millora (15)
- Repensar-los (4)
- Agilitzar-ne els tràmits (2)
- Que siguin de SSB (1)

A l'apartat de si tenien alguna qüestió més que els agradaria comentar, van tornar a sortir algunes propostes ja descrites en l'apartat anterior (assenyalades amb una) més altres de noves:

- Text complicat d'entendre / aconsellable fer només el pla de millora (21) ←
- No lligat a prestació econòmica / que es pugui valorar el tema de la prestació (20) ←
- Racionalitzar els pagaments, que no vinguin tard i de cop (9)
- Caldria prestació econòmica directa a recursos pels infants (6)
- Caldria que algú controlés amb què es gasten els diners (6)
- S'haurien de treballar amb/més des de SSB (6)
- És útil pels casos de retorn a la família (3) ←
- És útil per evitar el desemparament (3)
- No és útil en casos greus que es dubta què fer (2)
- No és una eina real de tractament/li manca suport institucional (2)
- Caldria limitar les pròrrogues màxim a 1 any (2)
- No hauria de ser obligatori obrir un COSE per tots els germans (1)
- Cal abordar la disparitat total de criteris entre els EAIA (1)
- És útil pels casos d'adolescents (1)
- És adient que el seguiment el facin els Educadors Socials però són insuficients (1)

Conclusions i recomanacions

Els resultats de la recerca ens fan apreciar la naturalesa polièdrica del tema analitzat, la seva complexitat que ha quedat reflectida amb els diversos punts de vista i fonts consultades. Però és precisament l'anàlisi de les discrepàncies i confluències la que ens apropa a comprendre com funciona i delimitar-ne el seus possibles canvis o millores. En el camp de les ciències socials estem acostumats a veure l'endegament de nous programes o l'aplicació de noves mesures i instruments des de nivells micro a nivells macro, però poc sovint assistim a l'avaluació dels mateixos. A més, molts d'aquests es perllonguen al llarg del temps i acaba sent la quantitat de temps la mateixa que avala que se segueixin aplicant, doncs *sempre s'han fet així*.

Amb el tema de la mesura del Compromís Socioeducatiu, l'ASPEAIA va creure convenient intentar fer una avaluació abans que es perllongués en el temps sense tenir-ne un feedback del seu funcionament, just quan feia cinc anys de la seva implantació. No s'estava a temps de plantejar una avaluació rigorosa donat que en la seva creació no s'havien establert els indicadors per avaluar-la, però en tot cas es podia intentar recollir el màxim d'informació possible que donés compte tant de la seva evolució com de la seva situació actual, utilitzant diferents fonts i perspectives per tal de copsar la seva complexitat. Si en aquesta recerca només s'hagués consultat una font, tindríem una visió esbiaixada i probablement allunyada de la realitat social. Així, pel que fa a les dades s'han tingut en compte les del Sini@ però també les dels propis EAIA, s'han analitzat els documents dels Compromisos Socioeducatius per entendre què s'hi demana, i s'han contemplat les valoracions tant dels professionals com dels usuaris.

A continuació presentem les **conclusions** que integren totes aquestes perspectives mitjançant la formulació de preguntes rellevants pel que fa a l'objectiu de la recerca.

Quin és l'ús que s'ha fet del COSE des de la Llei 14/2010?

- L'obertura de nous COSE se situa en el global de Catalunya sobre el miler de casos per any, sense mostrar una tendència clara ni a la baixa ni a l'alta. En canvi les pròrrogues de COSE mostren una tendència ascendent (en el 2015 se'n van fer 717), prorrogant més casos que tancant, pel que es contribueix al **creixement d'aquesta mesura**. Més de la meitat dels casos aportats pels EAIA han estat **prorrogats una, dues o tres vegades**. A més, coincideix amb la percepció que en tenen els professionals, on la meitat afirma que, en els seus respectius equips, les pròrrogues es fan bastant sovint.
- Ara bé, **la diversitat pel que fa a l'ús del COSE entre els equips EAIA és enorme**, des d'equips que obren 80 COSE a l'any a altres que no en fan cap; i amb dades acumulades, des dels equips que fins el 2015 ja n'havien fet 324, a alguns que en el mateix període n'havien obert només 20. La mateixa disparitat es dona amb les pròrrogues i els tancaments. A més, la qüestió és que observant els territoris no sembla que es puguin atribuir aquestes diferències a la tipologia de població que tenen, sinó que més aviat semblen **derivades de la manera de treballar dels equips (i professionals) i les directrius dels ens locals**.
- Per altra banda, **les fonts de dades consultades (del Sini@ i dels EAIA) no acaben de coincidir** en nombres absoluts i fins i tot marquen algun punt d'inflexió diferent en alguna tendència. No sabem de quina part ve la imprecisió o si ve d'ambdues: del

Sini@ es van aportar les dades que hi tenia entrades (pel que pot ser que hi hagués camps buits), i els EAIA comptaven a partir dels expedients que havien treballat, pel que pot ser que el recompte no fos exhaustiu o exacte. En tot cas, la no coincidència és un problema "històric".

- Tant en el moment d'obrir un COSE nou com en les pròrrogues, **els adolescents d'entre 12 i 17 anys** són els més nombrosos, seguits del grup d'edat de **6-11 anys** i a més distància amb els de la franja 0-5 anys. Entre un **53% i un 54% són nois**. Aquestes dades de la distribució segons edat i sexe són comuns entre la població dels sistemes de protecció infantil de fora de Catalunya. Addicionalment els EAIA ens aporten la dada relativa a un **12,3% de nascuts a l'estranger**.

Quan s'acostuma a fer una mesura de COSE?

- Quasi la meitat dels casos són **situacions on s'intenta contenir la situació en el nucli familiar d'origen i on no s'ha tingut contacte previ amb el sistema de protecció**. En una quarta part, havia hagut amb anterioritat un expedient de desemparament (no confondre amb situació de desemparament) que va evolucionar cap a un expedient de risc amb COSE i no cap a tutela. En una **altra quarta part l'infant prové d'un acolliment residencial o familiar i se segueix un procés de retorn a la família biològica mitjançant un COSE**. Amb aquests resultats coincideixen ambdues fonts de dades.
- Però en canvi **no és la percepció que tenen els professionals** quan 2/3 afirmen que **bastant sovint o quasi sempre fan el COSE en els casos de reunificació familiar** i en canvi, en els casos que el nen o nena no ha estat mai tutelat i viu amb la família d'origen no només no està tant clar que s'acostumi a fer sovint, si no que la dispersió de les respostes és molt més alta. Alguns professionals afirmen que només fan COSE en els casos de retorn i d'altres ho poden fer en ambdues situacions, discrepància que contribueix a explicar les grans diferències en el nombre total de COSE per equip.

És útil el model de document que es fa servir pels COSE?

- Els COSE en general ocupen entre 5 i 7 pàgines i estan escrits amb un **llenguatge bastant de tipus jurídic-administratiu** amb unes seccions fixes. No és un document pensat perquè l'entenguin els infants, va dirigit als adults i per aquests, tampoc és de fàcil comprensió.
- Tot i que és un **model preestablert i unificat el qual han d'utilitzar tots els EAIA**, els espais destinats a que els professionals detallin els factors de risc, de protecció i els acords, presenten una gran **diversitat entre equips**, des dels que escriuen alguns factors i acords, fins als que fan taules de doble entrada amb la mesura, els objectius, el contingut de l'acord o l'activitat a realitzar, el servei responsable, la durada i els indicadors d'avaluació de cada acord.
- Els factors de risc estan contemplats en dos apartats separats, i que si bé un fa referència als factors que consten a la Llei i a l'altre s'ha d'especificar la situació concreta de la família, **els usuaris poden percebre una certa confusió**. El mateix succeeix amb els acords, que consten en 3 apartats separats, dels quals dos són iguals per tothom i això pot fer que els usuaris els percebin allunyats de la seva situació concreta. A les entrevistes tenien dificultats per enumerar els acords del seu COSE i molt sovint recordaven senzillament els que els havia explicat l'EAIA.

- En alguns COSE **els acords no estan directament i explícitament relacionats amb la situació de risc descrita**. Alguns acords com els: d'acceptar la intervenció dels professionals, l'assistència dels fills i filles a escola, a les activitats extraescolars, fer el seguiment de la salut, i mantenir l'habitatge en condicions adequades; no sempre estan vinculats a la situació de risc descrita, sinó que sembla que sovint siguin de caire universal, i això també desconcerta a famílies si els seus problemes no són aquests.
- **La percepció que tenen les famílies del COSE és la d'un document que elabora unilateralment l'EAIA, i que ells l'han de signar si volen mantenir o recuperar els fills a casa**. Alguns expressen temor i tenen problemes per recordar exactament què se'ls demanava amb l'excepció de l'obligació d'assistir a les entrevistes amb l'EAIA, que tots ho tenen present. Tenen la percepció que els fills, especialment si tenen menys de 12 anys, en queden bastant al marge. Molts d'ells tenen molt present que va vinculat a una prestació econòmica. Alguns pensen que els acords no són possibles de complir per la seva part, i altres els veuen fàcils perquè ells ja ho estaven fent (sobretot aquests més generals que hem esmentat). Tenen molt clar que té una durada delimitada i que pot acabar en l'ingrés del fill/a en un centre si no es compleixen els acords.
- **Els professionals coincideixen en que els acords els redacten ells per la seva banda i després els presenten als pares i força sovint també als adolescents de més de 12 anys a qui se'ls demana que ho signin, però en canvi que quasi mai es presenten als infants de menys de 12 anys**. En general, els professionals reconeixen problemes de les famílies per entendre els COSE, tant el document en si mateix com el seu sentit, i especialment són conscients que moltes famílies l'acaben vinculant a la prestació econòmica. És per això que molts dels professionals opinen que pensant amb les famílies caldria senzillament fer un pla de millora.

Quina valoració se'n fa de la prestació econòmica?

- Cada any **s'incrementa el nombre de prestacions econòmiques** per aquest concepte. L'any 2015 se'n van fer un total de 2.053 entre casos nous i pròrrogues. Segons dades de la DGAIA, els COSE amb dret a prestació suposen el **38,1%** del total d'expedients de risc amb COSE i en canvi segons dades dels EAIA el percentatge se situa sobre el **60%** de casos; ara bé amb importants diferències entre equips on en alguns cobren la prestació la majoria dels casos, i en d'altres, cap.
- Un dels problemes per analitzar aquesta dada és que **no consta al Sini@** i per tant no la podem creuar amb les altres variables com el motiu de tancament o d'obertura del COSE.
- A més, els professionals dels EAIA no acaben de saber exactament quants COSE tenen amb prestació econòmica donat que **no és una proposta tècnica**, sinó que totes les famílies a partir d'un llindar pel que fa als seus ingressos econòmics hi tenen dret, independentment del tipus de situació de risc per l'infant.
- La Llei 14/2010 ens diu que *es crea una prestació de dret subjectiu per atendre les despeses del manteniment de l'infant respecte al qual s'hagi formalitzat el compromís socioeducatiu corresponent*. Ara bé, en la majoria dels documents **no hi consten acords explícits sobre a què han de destinar els diners de la prestació econòmica**, entre altres motius perquè quan se signa el document els progenitors encara no han pogut tramitar l'ajut i l'EAIA tampoc sap si l'acabaran cobrant. Per tant, és difícil d'operativitzar aquest requeriment.

- La majoria de les persones entrevistades havien cobrat la prestació. **Coincideixen en destacar que en els COSE no hi havia cap indicació sobre amb què s'havien de gastar els diners.** Tot i així més de la meitat afirmen que la van destinar a activitats escolars o extraescolars del fill/a, però també reconeixen que els va servir per aspectes que se'n podia beneficiar tot el nucli familiar. Es queixen dels tràmits, d'haver-la cobrat tard i poc temps. Hi ha qui no sembla valorar-la tant, però també una bona part pensen que la utilitat del COSE ha estat bàsicament l'ajut econòmic.
- La meitat dels professionals està bastant o totalment d'acord que **el COSE no hauria d'anar vinculat a una prestació econòmica**, que ells haurien de poder **fer la proposta des de la vessant tècnica** i que a més d'alguna manera caldria **controlar el destí dels diners**. Coincideixen amb les famílies que el retard en el pagament és un problema, perquè al final ve tota la quantitat de cop.

Com es desenvolupa la intervenció en el marc d'un COSE?

- El motiu principal pel qual treballen els professionals a l'hora de fer un COSE és el de poder **garantir la seguretat i el benestar dels nens i nenes**, i queden en segon terme els motius relatius al suport econòmic, compartir el cas amb els SSB o donar un oportunitat als pares. No estan massa d'acord en que es faci per pressions d'altres serveis o per facilitar processos de tutela posteriors, tot i que aquest darrer aspecte sí que és afirmat per part d'alguns usuaris entrevistats.
- Els professionals reconeixen que **els fills i filles acostumen a quedar bastant al marge dels COSE**, i no l'acostumen a conèixer ni entendre massa bé. La meitat dels professionals coincideixen en afirmar que en els casos de COSE la intervenció directa es fa quasi sempre amb els pares i menys amb els infants. Els usuaris entrevistats coincideixen amb aquestes afirmacions i la majoria recorden que van anar fent **entrevistes periòdiques amb l'EAIA mentre va durar el COSE, i altres aspectes com algunes visites al domicili, seguiment des del SSB o reunions amb la casa d'infants**. Tampoc aquesta recerca ha pogut estendre's en copsar la perspectiva dels infants.

Quina és l'eficàcia dels COSE?

L'objectiu del COSE segons la Llei 14/2010 era el de poder superar la situació perjudicial o de risc en què viu l'infant o adolescent sense arribar a separar-lo de casa seva.

- **Els resultats ens mostren que tancar per superació de la situació de risc suposa el voltant del 40% dels casos.** Al voltant del 20% es tanquen per majoria d'edat (en aquest cas no sabem si és més un motiu tècnic o administratiu). Una tercera part s'acaben perquè l'infant entra en acolliment residencial o familiar (segons dades del Sini@). En aquests casos, el COSE no ha pogut evitar una separació del nucli familiar sinó que l'ha endarrerit en el temps o ha suposat un retorn fallit, i per tant serien clarament **els casos on no s'ha aconseguit l'objectiu pel qual està dissenyat el COSE (1 de cada 3 infants)**.
- Les dades que presenten els EAIA mostren uns percentatges una mica diferents i sobretot aporten alguns motius que no es contempnen en el Sini@, com és el cas del 13% que es tanquen perquè el COSE no ha funcionat, bé perquè la família ha deixat de col·laborar i la situació no era de risc greu, bé perquè l'EAIA valora que no és convenient

- seguir atorgant la prestació econòmica, i donat que no es pot desvincular del COSE, per tallar-la han de tancar aquest.
- En canvi, **la percepció que tenen els professionals dels EIA és força coincident amb les dades que ens aporta el Sini@**, doncs afirmen que bastant sovint els COSE es tanquen per cessament de la situació de risc que els van motivar. La meitat diuen que algunes vegades es tanca per una situació de desemparament i una mica més freqüent per majoria d'edat. A mes, coincideixen força en pensar que **és una mesura més eficaç en els casos de retorn al nucli familiar i no tant per evitar desemparaments**.
 - En el 70% dels **usuaris entrevistats** el COSE es va tancar i l'infant va romandre a casa i en el 30% van ingressar en un centre residencial. **Pel que fa l'eficàcia del COSE tenen posicions confrontades**: n'hi ha que afirmen que no els ha ajudat en res i que fins i tot els ha perjudicat, n'hi ha d'altres que afirmen que l'única utilitat que té és la de l'ajut econòmic, i d'altres que pensen que sí que els va ser útil i que sense el COSE la situació hagués anat a pitjor.
 - El **documents analitzats** ens aporten que **les situacions de risc més freqüents en els COSE que han acabat en desemparament són les relacionades amb**: l'abús de l'alcohol i altres drogues dels progenitors, la manca de relació amb la xarxa de suport familiar, la manca de consciència de problema i de col·laboració amb els serveis, així com els problemes de salut mental dels pares, i en canvi no es valora com a indicador de risc principal per fer el COSE els problemes socioeconòmics.
 - Pel que fa als **elements favorables en els casos tancats per normalització** hi trobem sovint el fet d'acceptar la intervenció dels serveis i de tenir suport de la família extensa, aspectes que contribueixen a dissenyar un pronòstic positiu. També apareixen amb més freqüència la capacitat per posar límits a la situacions de violència i els indicadors de motivació pel canvi i consciència de dificultats. **En els casos tancats per majoria d'edat**, apareixen més sovint factors com són la presència d'una forta vinculació afectiva entre els membres del nucli familiar i l'autonomia del fill/a.

Finalment, a l'hora de detallar les **recomanacions** que se'n desprenen dels resultats de la recerca, s'han intentat tenir en compte les diferents perspectives. Pel que fa a la dels professionals, cal destacar que dues terceres parts valoren que caldria introduir canvis en l'actual model de COSE, i en canvi una tercera part els deixaria tal qual estan funcionant ara, el que fa que estiguem davant d'una majoria però no d'un clam unànim i per tant entenem que les recomanacions no seran compartides d'entrada per tothom però poden ajudar a obrir, si més no, un debat.

No es qüestiona el fet que davant l'obertura d'un expedient de risc no hi hagi d'haver uns compromisos, tant per part de la família com de l'administració, per tal de treballar i superar la situació de risc. Tampoc es qüestiona que no hi hagi d'haver diversitat entre equips i territoris a l'hora d'afrontar aquestes situacions. La qüestió rau en saber si els compromisos tal qual s'estan aplicant serveixen per l'objectiu pel qual estaven dissenyats i si la diversitat és un intent d'adaptar les circumstàncies del territori per a l'assoliment dels objectius o bé obeeix a altres criteris.

A la llum dels resultats tot apunta a (a) que en una tercera part dels casos, el COSE no serveix per superar la situació de risc, tot i l'increment del seu ús; (b) que no hi ha cap mecanisme per saber si els diners es destinen a la mantenció dels fills/es; (c) que l'instrument que s'utilitza està poc adaptat als usuaris (adults i infants); i (d) que la diversitat territorial té a veure sobretot amb el convenciment, o no, dels professionals i dels ens locals, amb l'ús d'aquesta mesura.

A partir d'aquí, les recomanacions estan relacionades amb les 4 línies apuntades:

a) Per avaluar i millorar l'eficàcia del COSE en tant que mesura orientada a la superació de la situació de risc

- Caldria establir indicadors d'avaluació de la mesura atenent el seu objectiu.
- Seria convenient integrar en el Sini@ variables tant rellevants per la seva avaluació com la de la prestació econòmica. Caldria també poder crear les variables relacionades amb la situació de l'infant just abans del COSE i el motiu de finalització del mateix. Seria necessari avaluar el motiu de les pròrrogues i la seva eficàcia.
- Els resultats en suggereixen algunes pistes que caldrà confirmar en un futur. Aquestes són les següents:
 - Sembla més eficaç en els casos de retorn al nucli familiar i menys en els de contenció en el nucli sense mesura prèvia.
 - Sembla menys eficaç en els casos de drogodependència dels progenitors, manca de relació amb la xarxa de suport familiar, manca de consciència de problema, així com els problemes de salut mental dels pares.

b) Repensar l'ús de la prestació econòmica

Analitzant els indicadors de risc que consten en els COSE, aquests no s'acostumen a referir a la precarietat econòmica com el motiu principal de l'obertura de l'expedient de risc. Això no vol dir que la família no presenti necessitats econòmiques importants, però que si l'EAIA ha iniciat l'estudi vol dir que estan en joc sobretot factors que tenen a veure amb la cura que rep l'infant. En aquest sentit s'apunten tres línies a explorar:

- Caldria no vincular la prestació econòmica als COSE a partir d'un criteri administratiu, sinó que es pogués valorar la seva conveniència a partir d'un criteri tècnic dels professionals dels EAIA. D'aquesta manera, també es podria treballar l'ús pel qual anirien destinats els diners. A més, seria convenient aconseguir, en cas que es proposés la prestació econòmica, que no vingués tard i de cop.
- No obstant, una altra línia seria la d'un cop valorat tècnicament, poder donar suport a la família directament a través dels recursos destinats als infants. Per exemple, oferint una plaça d'escola bressol, una activitat de temps lliure, el material escolar, etc, en definitiva tot el que es necessiti per a contenir temporalment la situació.
- Caldria establir uns indicadors clars d'avaluació d'aquesta prestació, tant si es continua donant com si s'opta pel sistema d'oferir els recursos.

c) Reelaborar el document del COSE

Quan l'instrument que s'utilitza per la intervenció no és comprensible pels usuaris als qui va destinat, perd la seva potencialitat per ser útil i provocar els canvis desitjats. En aquest sentit caldria:

- Fer-los més senzills, més fàcils d'entendre, més semblants a com eren els plans de millora o similars, on quedés clar quins són els aspectes que perjudiquen a l'infant i què cal fer concretament per superar-los. Això no vol dir que no se'ls proporcioni a part el text legal que fa referència a què implica un expedient de risc amb COSE.
- L'altra qüestió és que caldria augmentar la participació tant dels adults com dels infants de la família en la seva elaboració.

d) Compartir coneixement i bones pràctiques entre territoris

Aspectes com el paper dels Serveis Socials Bàsics en la intervenció amb COSE, el rol dels educadors socials dels EAIA en aquests casos, l'obligatorietat de fer un COSE en els estudis o d'incloure tots els germans, o la limitació de les pròrrogues, són només uns exemples que il·lustren la gran disparitat de criteris entre els territoris. Com més criteris obligatoris, menys marge es dona a la valoració tècnica del cas. Cal trobar un marc comú d'intervenció però alhora cal també confiar amb el diagnòstic i proposta dels professionals, i és aquí on el fet de poder compartir entre els equips el coneixement i les bones pràctiques - avaluades - pot promoure el consens que es necessita per afrontar els reptes que presenta la intervenció amb els infants i les seves famílies en situació de vulnerabilitat.

Annexes

Annex 1. Model de qüestionari als professionals dels EAIA

Qüestionari a professionals dels EAIA

Us proposem respondre aquest qüestionari en el marc de la recerca duta a terme per l'ASPEAIA juntament amb la Universitat de Girona amb l'objectiu de promoure l'avaluació d'aquells aspectes del disseny, desenvolupament i aplicació tècnica dels COSE (Compromís Socioeducatiu) per tal, si s'escau, de millorar-ne l'eficàcia.

La majoria de les preguntes són tancades i a la part final podeu afegir totes les consideracions que valoreu adients. El qüestionari és anònim.

Amb el terme infància o infants, ens referim a tota la franja de 0 a 17 anys.

***Obligatorio**

1. DADES PROFESSIONALS

1a. Perfil professional: *

- Treballador/a social
- Psicòleg/a
- Pedagog/a
- Educador/a social

1b. Sexe:

- Home
- Dona

1c. Any de naixement: *

1d. Any d'incorporació als EAIA (al primer EAIA) *

1e. Indiqueu, si us plau, el servei territorial del vostre EAIA:

- Barcelona ciutat
- Barcelona comarques

- Tarragona
- Lleida
- Girona
- Terres de l'Ebre

1f. En el teu EAIA, has dut a terme algun COSE?

- Sí
- No

En cas de no fer-ne, pots explicar breument els motius i després anar al final del qüestionari i prémer 'enviar', no cal que contestis cap més pregunta.

En cas de fer-ne, pots seguir amb les preguntes següents fins al final

2. SOBRE LA DECISIÓ I REDACCIÓ DELS COSE

2a. Acostumo a fer un COSE

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre
En el procés de retorn a la família d'origen	☐	☐	☐	☐	☐
Amb expedients de risc on els infants no han estat mai tutelats	☐	☐	☐	☐	☐

2b. A l'hora de decidir fer un COSE, quins criteris segueixes en els casos dels infants que no han estat mai tutelats?

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre
--	-----	-----------------	--------------	----------------	--------------

Donar una oportunitat més als pares	☐	☐	☐	☐	☐
Millorar la seguretat i benestar de l'infant	☐	☐	☐	☐	☐
Donar la possibilitat de suport econòmic a la família	☐	☐	☐	☐	☐
Facilitar i agilitzar un procés de tutela posterior	☐	☐	☐	☐	☐
Poder compartir el seguiment amb els SSB	☐	☐	☐	☐	☐
Evitar un desemparament a curt termini	☐	☐	☐	☐	☐
Evitar un desemparament a mig-llarg termini	☐	☐	☐	☐	☐
Cedir a les pressions d'altres serveis	☐	☐	☐	☐	☐

2c. A l'hora de decidir fer un COSE, quins criteris segueixes en els casos de retorn a la família?

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre
Millorar la seguretat i benestar de l'infant	☐	☐	☐	☐	☐
Donar la possibilitat de suport econòmic a la família	☐	☐	☐	☐	☐
Poder compartir el seguiment amb els SSB	☐	☐	☐	☐	☐
Cedir a les pressions d'altres serveis	☐	☐	☐	☐	☐

2d. En general, els acords del COSE:

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre
Els redacteu prèviament vosaltres i després els presenteu als pares (ambdós o un)	☐	☐	☐	☐	☐
Els redacteu prèviament vosaltres i després els presenteu als infants d'entre 6 i 11 anys	☐	☐	☐	☐	☐
Els redacteu vosaltres i després els presenteu als infants d'entre 12 i 17 anys	☐	☐	☐	☐	☐
Els redacteu conjuntament amb els pares (ambdós o un)	☐	☐	☐	☐	☐
Els redacteu conjuntament amb els infants d'entre 6 i 11 anys	☐	☐	☐	☐	☐
Els redacteu conjuntament amb els infants d'entre 12 i 17 anys	☐	☐	☐	☐	☐
Els feu signar als infants d'entre 6 i 11 anys	☐	☐	☐	☐	☐
Els feu signar als infants d'entre 12 i 17 anys	☐	☐	☐	☐	☐

2e. En general, quan signeu els acords del COSE, penseu que els pares:

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre
El signen sobretot com un tràmit administratiu a efectes econòmics	☐	☐	☐	☐	☐
L'entenen de la mateixa manera que vosaltres	☐	☐	☐	☐	☐
Entenen què han de fer	☐	☐	☐	☐	☐
Hi consta amb què han de destinar els diners	☐	☐	☐	☐	☐
Teniu la sensació que no entenen el sentit dels COSE	☐	☐	☐	☐	☐

2f. En general, quan signeu els acords del COSE, penseu que els infants:

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre
En queden bastant al marge	☐	☐	☐	☐	☐
Entenen què han de fer ells i els seus pares	☐	☐	☐	☐	☐
Acostumen a saber que hi ha un suport econòmic	☐	☐	☐	☐	☐
Acostumen a conèixer-lo i entendre'l bastant bé	☐	☐	☐	☐	☐

3. SOBRE EL DESENVOLUPAMENT I L'APLICACIÓ TÈCNICA

3a. La intervenció en els casos amb COSE és:

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre
Sobretot intervenció directa amb els pares	☐	☐	☐	☐	☐
Sobretot intervenció directa amb les infants	☐	☐	☐	☐	☐
Sobretot intervenció directa amb els pares conjuntament amb els infants	☐	☐	☐	☐	☐
Sobretot coordinació amb els serveis	☐	☐	☐	☐	☐

3b. Durada dels COSE

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre
Acostumem a fer pròrrogues	☐	☐	☐	☐	☐

3c. Notificació de tancament de COSE

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre
Acostumem a informar als pares del tancament	☐	☐	☐	☐	☐
Acostumem a informar als infants del tancament	☐	☐	☐	☐	☐
Acostumem a informar a l'EFI del tancament	☐	☐	☐	☐	☐
Acostumem a informar als SSB del tancament	☐	☐	☐	☐	☐

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre
Acostumem a informar al SINI@ del tancament	☐	☐	☐	☐	☐

3d. Motiu de tancament de COSE

	Mai	Algunes vegades	Moderadament	Bastant sovint	Quasi sempre
Desemparament	☐	☐	☐	☐	☐
Tancament expedient de risc	☐	☐	☐	☐	☐
Majoria d'edat	☐	☐	☐	☐	☐

4. SOBRE L'EFICÀCIA

4a. Valora l'eficàcia dels COSE

	Gens d'acord	Una mica d'acord	Moderadament d'acord	Bastant d'acord	Totalment d'acord
Evita els desemparaments	☐	☐	☐	☐	☐
Facilita els processos de retorn a la família d'origen	☐	☐	☐	☐	☐
Són PIRMI encobertes	☐	☐	☐	☐	☐
Afavoreixen el benestar dels infants	☐	☐	☐	☐	☐
Els resultats serien els mateixos que sense fer un COSE	☐	☐	☐	☐	☐
No hauria d'anar vinculat a una prestació econòmica	☐	☐	☐	☐	☐
El seu sentit és el de la prestació econòmica	☐	☐	☐	☐	☐

5. PROPOSTES

Què proposaries per un futur?

- Eliminar-los
- Utilitzar-lo només en els casos de retorn a la família
- Utilitzar-los tal com estan pensats
- Otro:

Vols afegir algun comentari?

Si tens alguna qüestió que t'agradaria comentar, pots fer-ho en aquest espai.

Gràcies per la teva col·laboració.

Annex 2. Números de COSE segons cada EAIA

Nom EAIA	Nous COSE			Pròrrogues COSE			COSE oberts abans de l'any, i l'exp. continua obert sense pròrroga			Tancats exp risc COSE		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Total	1.295	1.333	1.134	396	537	717	3.974	3.553	3.104	512	567	661
EAIA VALLÈS OCCIDENTAL	106	101	67	32	24	19	219	197	190	50	58	49
EAIA TARRAGONÈS	72	89	74	6	8	13	180	164	140	7	12	45
EAIA SANT MARTÍ	53	35	23	7	34	45	146	129	118	5	9	36
EAIA NOU BARRIS	27	25	33	23	29	19	124	120	97	18	15	33
EAIA SANT ANDREU	32	35	25	28	28	15	139	131	139	7	12	28
EAIA BADALONA	23	27	20	0	0	3	17	15	5	10	15	26
EAIA SANTS-MONTJUÏC	60	53	31	6	15	9	106	87	84	13	40	23
EAIA BAIX CAMP-SC	25	39	56	19	12	25	150	138	106	7	10	22
EAIA OSONA	29	37	35	0	1	6	66	56	41	20	18	22
EAIA BAGES-BERGUEDÀ	76	47	36	1	1	12	80	72	47	37	14	20
EAIA HORTA-GUINARDÓ	31	35	35	15	32	47	163	148	119	11	15	17
EAIA EIXAMPLE	26	19	29	2	9	13	64	56	38	7	9	16
EAIA ALT PENEDÈS	29	26	9	6	0	1	24	21	23	4	15	16
EAIA SANTA COLOMA	25	24	14	2	5	18	48	39	32	12	17	15
EAIA TARRAGONA	24	46	53	0	0	8	112	88	64	7	11	15
EAIA BAIX LLOBREGAT I	22	16	16	27	30	18	98	98	91	7	12	14
EAIA GIRONÈS	29	19	16	2	14	15	68	64	60	4	13	14
EAIA BAIX LLOBREGAT V	15	17	10	2	13	8	32	22	18	2	1	14
EAIA BAIX LLOBREGAT III	21	17	12	6	10	16	37	34	22	15	16	13
EAIA ALT CAMP-CONCA DE BARBERÀ	45	27	35	0	8	1	79	79	72	6	6	12
EAIA SEGRIÀ-LA NOGUERA-SC	22	41	25	31	27	54	185	161	145	23	25	11
EAIA HOSPITALET	31	37	26	13	14	35	140	127	108	23	17	11
EAIA GÒTIC-BARCELONETA	19	14	13	15	27	29	92	81	75	4	3	11
EAIA RAVAL NORD	14	19	4	15	18	26	93	80	82	9	2	11
EAIA RAVAL SUD	25	21	17	5	20	24	84	74	65	12	4	11
EAIA BAIX PENEDÈS	29	26	28	3	6	10	68	64	52	10	13	10
EAIA SANT ADRIÀ	18	13	8	2	6	5	30	27	29	5	9	10
EAIA BAIX LLOBREGAT II	27	25	14	11	8	22	82	78	72	5	16	9
EAIA REUS	18	32	44	0	3	14	102	77	54	8	4	9
EAIA GRÀCIA	8	21	14	11	4	6	35	29	24	8	9	9
EAIA LES CORTS-SARRIÀ-ST.GERVASI	23	29	21	1	9	19	94	80	74	5	6	8
EAIA CASC ANTIC	14	7	11	3	7	13	41	38	24	5	7	8
EAIA LLEIDA ZONA NORD-SC	17	26	26	9	6	9	86	79	74	11	2	8
EAIA SABADELL	12	20	6	9	4	9	56	53	58	1	3	8
EAIA BAIX LLOBREGAT VI	14	20	0	0	4	3	8	5	7	3	11	8

Carme Montserrat/2016/Recerca COSE (ASPEAIA)

Nom EAIA	Nous COSE			Pròrrogues COSE			COSE oberts abans de l'any, i l'exp. continua obert sense pròrroga			Tancats exp risc COSE		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
EAIA ANOIA	32	27	12	15	22	22	93	93	101	6	2	7
EAIA MATARÓ	19	19	24	6	6	15	72	63	44	13	10	7
EAIA TERRASSA	17	17	6	4	1	6	33	28	32	17	13	6
EAIA MARESME	15	22	24	5	1	3	45	32	23	22	11	6
EAIA GARRAF	7	6	15	1	0	2	23	22	10	2	3	6
EAIA LLEIDA	18	18	29	24	23	11	122	119	112	14	12	5
EAIA MONTSIÀ	11	11	19	4	11	9	69	57	51	4	4	5
EAIA SC RIBERA D'EBRE I LA TERRA ALTA	1	10	3	7	7	8	32	24	28	1	0	5
EAIA VALLÈS ORIENTAL	26	20	25	3	1	2	39	40	25	13	15	5
EAIA LLEIDA ZONA SUD-SC	13	21	18	4	4	9	50	40	32	4	7	4
EAIA ALT EMPORDÀ	10	17	15	0	4	7	41	25	23	1	3	3
EAIA BAIX LLOBREGAT IV	3	3	4	0	3	3	7	7	3	4	5	3
EAIA LA SELVA	19	22	16	1	5	7	64	58	60	13	11	2
EAIA GIRONA	6	11	4	1	0	1	18	11	17	2	6	2
EAIA BAIX EBRE	17	11	28	9	10	20	94	100	68	7	5	1
EAIA BAIX EMPORDÀ	13	11	5	0	3	2	22	20	25	7	5	1
EAIA GARROTXA-SC	7	1	1	0	0	1	2	3	1	1	6	1

